VATAN EMEK NAMUS

Aydınlık

www.aydinlik.com.tr

KURULUŞ: 1921 | 10 NİSAN 2020, CUMA | 2.5 TL

DÜNYA KÜRESELCİLİĞE KARŞI KAMUCULUĞA, ULUSALCILIĞA YÖNELİRKEN...

MİLLİ DEVLETE KARŞI İTTİFAK

Türkiye, devleti ve milletiyle, şu sıkıntılı günlerden birleşerek çıkmaya çalışırken, bunun karşısında yeni bir 'ittifak' oluşturulmak isteniyor. 23 Nisan'ın 100'üncü yılına doğru, Kemal Kılıçdaroğlu, Ali Babacan ve Ahmet Davutoğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve yönetiminin milli dayanışma vurgularına ve Tekalif-i Milliye göndermelerine karşı çıktı. Kılıçdaroğlu'nun 'Yüzde 99 benziyoruz' dediği Babacan ve Davutoğlu'nun ulusalcılık karşıtlığında birleştiği bir başka ortak, PKK'nın yasal uzantısı HDP HABERİ 10'da

18 Ekim 2005

Fetullah Gülen:

Ulusalcı dalgayı aşacağız

17 Şubat 2020

Abdullah Gül:

Muhafazakârlar ulusalcılaşıyor

09 Nisan 2020

Ali Babacan:

Ulusalcılık hastalıktır

17 Eylül 2012

Ahmet Davutoğlu:

Ulusçulukla hesaplaşma vakti geldi

3 Ocak 2020

Kemal Kılıçdaroğlu:

Babacan ve Davutoğlu'nu kastederek: Benzerliklerimiz yüzde 99

YA İSTİKLÂL YA ÖLÜM DİZİSİ-4

Dr. Ali Şahin: Vurgular doğru

TRT'nin dizisinde tarihsel olaylar önem sırasına göre özenli bir biçimde ve içerikle aktarılmış. Mustafa Kemal Paşa'nın tarihsel rolü ve kişiliğine dair vurgular gerçekçi bir şekilde ele alınmış. **11'de**

TRT 1

23 Nisan'da özel yayın 8'de

6 Haziran 2017

Mithat Sancar:

Erdoğan ulusalcıların taleplerini kabul etti

5 Ağustos 2019

Murat Karayılan:

Ulusalcılar, MHP, AKP hepsi birleşti

Gazete yöneticileri: BİK kredi açsın

Resmi ve özel ilanların kesilmesiyle gelirlerinde büyük düşüş yaşayan gazeteler, Basın İlan Kurumu (BİK)'na ek kredi çağrısı yaptı

Milliyet
Cumhuriyet
AKŞAM

MİLLİYET Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mete Belovacıklı BİK'in ilanlar varmış gibi mahsuben bir ödeme yapabileceğini belirtti. Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Aykut Küçükkaya gazeteciliğin kamu mesleği olduğunu, bunun sürmesi için de BİK'e iş düştüğünü söyledi. Akşam Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Kartoğlu ise "BİK yetkileri dahilinde gazetelere ve gazetecilere işlerin normale döndüğü zaman ödenmek şartıyla ötelenmiş ek krediler açabilir" dedi. » *ERCAN KÜÇÜK'ün haberi 8'de*

Peki ya korona değilse?

RESMİ Gazete'de yayımlanan yeni karara göre özel hastaneler, Kovid-19 teşhisi alan hastadan fark ücreti alamayacak. Tahlil sonucu hastanın Kovid-19 çıkmaması durumunda para alınabileceğini belirten uzmanlar, salgınla daha iyi mücadele için özel hastanelerin kamulaştırılmasını istedi. » *ÖZLEM KONUR USTA'nın haberi 9'da*

Sayfa 4 — LÜTFİ ÖZGÜNAYDIN — Sefa Ulukan

Sayfa 5 — ESİN ERGENÇ — Ekonomik pandemi

Sayfa 6 — MUSTAFA PAMUKOĞLU — Yeni Tekâlif-i Milliye Emirleri gelir mi?

Sayfa 10 — İSMET ÖZÇELİK — Bu neyin telaşı?

Sayfa 13 — TUNCA ARSLAN — 'İnsan Manzaraları'

Sokağa çıkma yasağı kimin politikası

MERHABA KAMUCULUK -17-

SOKAĞA Çıkma Yasağını savunanların sırtlarında yumurta küfesi yok. Gıda güvenliği ve sağlık güvenliği nasıl sağlanacak, üretim nasıl sürecek, halkın temel hizmetleri nasıl görülecek, üretmekten vazgeçen bir ülke vergiyi kimden toplayacak, bir süre sonra kamu hizmetini hangi kaynaktan karşılayacak, ücretleri ve maaşları nasıl ödeyecek, böyle bir sorunları bulunmadığı görülüyor. Ama dolduruşa gelenler bir yana, sokağa çıkma yasağını ısrarla gündeme getirenlerin Türkiye'yi kargaşalıklara sürüklemek gibi bir planın içinde oldukları açık.

↗ DOĞU PERİNÇEK'in yazısı 8'de

Üretim yasakçılarına geçit yok

SERHAN BOLLUK'un yazısı 11'de

Çin sosyalist mi?

ADNAN AKFIRAT'ın yazısı 14'te

ISSN 2146-2356

AB'nin sonu geldi mi?

Yunanistan ve İspanyollara göre Almanya, dayanışmadan vazgeçerse, sonuçları Koronavirüs'ten daha yıkıcı olur. İtalya'nın AB taraftarı basın-yayın organları, 'Çirkin Avrupa'yı' protesto ediyor ve Avrupa Birliği projesinin bitmeye doğru gittiğini düşünüyorlar

ALİ MERCAN / FRANKFURT

KORONA salgını liberalizmin çöküşünün ve "Yeni Dünya"nın kuruluşunun görülmesini hızlandırmıştır. Özel çıkara dayanan Atlantik sistemi ve onun yarattığı toplumsal ilişkilerin insanlığın özlemlerine ne kadar aykırı olduğu gün be gün yaşanmaktadır. Macaristan'daki ve birçok Avrupa ülkesindeki politikacıların ifade ettiği gibi, Batı'da yüz üstü bırakma, felaketten bile çıkar sağlama güdülürken, Asya bütün insanlığın yardımına koşmaktadır: "Artık Asya'ya yönelmek zamanıdır."

Koronavirüs'ten en çok etkilenen Kuzey İtalya'nın belediye başkanları Almanya'nın önde gelen bir gazetesine "Avrupa dayanışması" (Nerede?) diye tam sayfa ilan verdiler. İtalya'nın salgına karşı mücadele için kararlaştırılan "Korona bonosu" ihtiyacı olduğu ve Berlin'in acilen bununla ilgili tavır alması ve AB zirvesinde takındığı olumsuz tavırdan vazgeçmesi istendi. Federal hükümet AB zirvesinde "korona tahvilleri" tartışmasını hasıraltı etti. Güney Avrupa ülkeleri için yararlı, ama Berlin için maliyetliydi. İspanya, İtalya ve Yunanistan'ın politikacıları ve medya mensupları Berlin'in AB anlayışına ateş püskürdüler.

ALMANYA EKONOMİK ÜSTÜNLÜK PEŞİNDE

"Korona tahvilleri" güney Avrupa ülkeleri, özellikle İtalya tarafından faiz yükünü hafifletmek için talep edilmektedir. Berlin, yıllar önce avro krizine karşı mücadelede olduğu gibi buna da karşı çıkıyor. Çünkü bu, düşük faiz yükünün artmasına neden olur, Almanya'nın AB'deki ekonomik üstünlüğü azalabilir. Federal Hükümet bunu kesinlikle önlemeye çalışıyor. AB devlet ve hükümet başkanlarının video konferansında neredeyse bir skandal yaşandı. AB Komisyonu başlangıçta "korona tahvillerini" onayladı, ancak daha sonra Komisyon Başkanı Ursula Von Der Leyen bundan döndü.

Borsada şu an yüzde 20-30 kayıp yaşanıyor. Kriz dönemlerinde hisseler el değiştiriyor. Spekülasyonlar artıyor, devletler şirketleri desteklemek ya da kendi avantajları için mücadele ediyor. İtalya gibi ülkeler zorda kalıyor. AB'nin 2008-2009 sürecinde ve 2012'de kriz nedeniyle oluşturduğu bir bütçe var: ESM (Avrupa İstikrar Mekanizması). Belirli şartları yerine getiren devletler mali istikrar için bu bütçeden yararlanabiliyor. Şimdi Almanya, İtalya gibi ülkelere bundan faydalanın diyor. İtalya ve Fransa gibi güney ülkeleri ise herhangi bir şart ileri sürülmeden Korona-Paketi (devlet tahvili) talep ediyorlar. Bu da Almanya'nın gözünü korkutuyor, çünkü Almanya bu krizin kendisi için nelere mal olacağını öngöremiyor, mali olanakları kendisi için tutuyor.

'ÇİRKİN AVRUPA'

Yunanistan ve İspanyollara göre Almanya, dayanışmadan vazgeçerse, sonuçları Koronavirüs'ten daha yıkıcı olur. İtalya'nın AB taraftarı basın-yayın organları, "Çirkin Avrupa'yı" protesto ediyor ve Avrupa Birliği projesinin bitmeye doğru gittiğini düşünüyorlar.

Almanya'nın mart başında krizden en çok etkilenen ülkelere koruyucu malzeme ihracını yasaklaması, Fransa sınırını kapatması bu ülkelerde infial yarattı. Martın son günü İspanya El Pais gazetesi, "12 Şubat'ta sağlıkçılar için koruyucu tıbbi malzemelerin gönderilmesi ön görüldü ama bu gerçekleşmedi" diye yazdı. İspanya sağlıkçıları virüse karşı kendilerini koruyamadılar. Sağlık personeli içinde virüse yakalanma oranı çok yüksek oldu. 30 Mart sayılarına göre 12 bin 298 doktor ve diğer sağlık personeli virüse yakalanmıştı. Bu sayı toplam hastaların yüzde 15'ine denk geliyor. (elpais.com, 31 Mart 2020.)

Hoşnutsuzluk sadece İspanya ve İtalya'nın şu an içinde bulunduğu durumla ilgili değil. Önceki ağır krizlerin tecrübeleri -özellikle finans ve euro krizleri- bugün korona günlerinde tekrar ediyor. 2008 ekonomik ve mali krizinde de sorulmuştu: "Avrupa nerede?" El Pais, "Bu acı günlerde soruyu tekrar ediyoruz" diye yazıyor. (El Pais, 30 Mart 2020.)

Baskı altına giren Federal hükümet karşı tavır geliştirmeye başladı. Ancak Çin'de virüsün patlak vermesinden sonra Berlin çok kıymetli zamanları boşu boşuna harcadı. Almanya durumu düzeltmek için Fransa'dan 50, İtalya'dan 73 hastayı hastanelerine aldı. Ufak tefek malzeme gönderdi. 100 bin maske Romanya'ya 60 bin de İsveç'e. Dışişleri Bakanı Heiko Maas, İtalyan Corriere della Sera ile yaptığı röportajda "AB dayanışması günün emri", Federal Dışişleri Bakanlığı'nda Avrupa'dan sorumlu Devlet Bakanı Michael Roth da "Avrupa bu kez ününden de daha iyi" diye iddia etti.

ALMANYA KORONA TAHVİLLERİNİ REDDEDİYOR

Berlin'in, Güney Avrupa'dan gelen eleştirileri azaltma çabaları "korona bonoları" üzerindeki çatışmayı gölgede bıraktı. İtalya, İspanya, Portekiz, Yunanistan ve Slovenya yanında Belçika, Lüksemburg ve İrlanda da ciddiye alınmalarını istediler; Fransa, bu grupta başı çekiyor. Özünde sorun, korona krizinde kaçınılmaz olan yeni borçlanmanın, ekonomik olarak zayıf devletler için biraz daha uygun hale getirilmesi ve ekonomik çöküşün önlenmesiyle ilgilidir. "Korona tahvilleri" Almanya için maliyetli olacağından, bunları, tıpkı Euro krizindeki "Eurobondlar" gibi reddediyor.

İspanyol El Mundo gazetesine göre Almanya, Trump'ın "Önce Amerika" politikası gibi bir yol izlerse, kendi çıkarlarını "Avrupa projesinin" üstüne çıkarıyor demektir. Güney Avrupa ülkeleri buna karşı çıkacaktır. "Korona tahvillerinin" getirilmesi şimdi değilse ne zaman?" "Korona dayanışmasına" karşı itirazlar, krizin ciddiyetine göre tamamen "önyargıdır." Yunan Kathimerini gazetesi "Bu önyargı hüküm sürerse, Avrupa için virüsün kendisinden daha yıkıcı olur. AB ortak bir ekonomik strateji üzerinde anlaşmazsa, o zaman "virüsün Avrupa'nın akciğerlerine bulaşmasına izin vermek ve Avrupa'ya bir solunum cihazı takmak gerekir" diye yazdı. (ekathimerini.com, 28 Mart 2020.)

İtalya Başbakanı Giuseppe Conte "Corona dayanışması" için şunları söyledi: "Acı çeken bir ulusu temsil ediyorum ve herhangi bir gecikmeye tahammül edemiyorum." "Avrupa bu sorunla yüzleşmezse, vatandaşlarımız önünde var olma hakkını kaybeder." AB yönelimli medya "Çirkin Avrupa" başlığı atıyor. Kriz stratejisi üzerinde hızlı bir anlaşma yoksa "Avrupa projesi bitti" uyarısını yapıyor. İş dünyası, Federal Almanya Cumhuriyeti'nin 1953 Londra Borç Anlaşması'ndaki cömert bir borç indirimi sayesinde yükselebildiğini hatırlatıyor: İtalya tarafından desteklenen bu taviz olmasaydı, Almanya "50 yıllık bir borcu geri ödemek zorunda kalacaktı." (notizie.tiscali.it 28 Mart 2020.)

İtalya'da popüler olan aktör ve yönetmen Tullio Solenghi de benzer bir açıklama yapıyor: "Bugün Almanlar ekonomik alanda kibirliler. Eğer İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra "Uluslararası toplum", "aynı bu Alman kibriyle" ortaya çıkmış ve "gerçek savaş borçlarını geri kazanmış olsaydı, bugün çöp kutularında yaşıyor olacaklardı." (corriere.it 27 Mart 2020.)

ZENGİNLER EKONOMİLERİNİ KURTARABİLECEK Mİ?

Almanya'nın Sesi de tartışmalara katıldı: "Euro, Avrupa'ya refah getirdi, ancak eşit olarak yayılmadı. Euro Bölgesi bölündü: Zengin Kuzey, fakir Güney. Kuzey, Akdeniz devletlerini ekonomik ve mali olarak hoppa gördü. Güney, ekonomik üstünlüğü nedeniyle kuzeyi yaşama alanı bırakmamakla suçladı.

"Ve sonra virüs geldi. Bunda Roma, Madrid veya Atina'daki hoppalığı suçlayacak bir şey yok. Felaket Tüm ülkeler için. Ancak yine de fark yaratan bir şey var: "Zengin ülkeler, paralarıyla ekonomik krizden kendilerini kısmen kurtarabilirler. Ama İtalya, İspanya, Yunanistan ve Fransa için böyle değil. Muhtemelen bir sonraki mali krize yol açacak olan büyük risk primleriyle borçlanacaklar. Hayatta kalmak isteniyorsa, birlikte durulmalıdır. Güney AB ülkelerini ESM kurtarma fonuna veya Avrupa Merkez Bankasına havale etmek, haksız reform dayatmalarına itecektir. Avrupa Yatırım Bankası kredileri bu ülkelerin toplam borcunu daha da artıracaktır." (Peter Kapern, Almanya'nın Sesi, 1 Nisan 2020.)

Kuzey İtalya bölgelerinden on iki politikacı, çoğunlukla belediye başkanları - Bergamo, Brescia ve Milano belediye başkanları dahil Almanya'da tam sayfa "Coronabonds" ilanı verdiler. Ayrıca Londra Borç Anlaşması'na atıfla, "Siz Almanlara" savaştan sonra ve yeniden birleşene kadar birçok Avrupa ülkesi tarafından "teklif edildiği" belirtildi.

"Şimdi İtalya'nın dayanışmaya ihtiyacı var: Bellek doğru kararları vermenize yardımcı olur. Bu, Avrupa Birliği'nin hayatta kalması ile ilgilidir. AB bu krizde yanlış davranırsa artık var olmayacaktır" dendi.

(Frankfurter Allgemeine Zeitung, 31 Mart 2020.)

Tekâlif-i Milliye hatırlatmasının gösterdiği gerçek

YILDIRIM GENÇER /
TGB Genel Başkanı

CUMHURBAŞKANIMIZ Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 6 Nisan akşamı gerçekleştirdiği basın açıklamasında, 1921 yılında uygulanan Tekâlif-i Milliye emirlerinin 10 başlığını okudu. Ardından, ''Görüldüğü gibi ülkemiz bir tehditle karşılaştığında devlet ve millet el ele vererek tüm imkânlarını seferber etmektedir. Bugün de yaptığımız işte budur. Devletimiz milletiyle el ele vererek ülkenin tüm imkânlarını salgın döneminin yol açtığı sıkıntılar ve tehditlerle mücadele için harekete geçirmiştir. Her ne kadar bazı kafalar bu dayanışma kültürünü kavramakta zorlanıyor olsa da hamdolsun milletimiz gerçekleri görmekte, üzerine düşenleri bihakkın yerine getirmektedir" diye ekledi.

Cumhurbaşkanımızın bu devrimci açıklamasından ve Tekâlif-i Milliye hatırlatmasından ötürü kutluyoruz. Tekâlif-i Milliye hatırlatması, tarihi bir gerçekliği ortaya koyuyor. O da Atatürk'ün çözümlerinin hâlâ geçerli olduğudur. Milletimizin tarihinde yatan büyük dayanışma ve fedakarlık örneğini bugün hatırlatmak oldukça yerinde ve isabetlidir. Milletimizin en geniş kesimleri tarafından karşılık bulacağına da eminiz.

Bu dayanışma kültürünün kavramakta zorlananlar elbette oldu. Kimlerdi onlar: Yılmaz Özdil, Fatih Portakal, Muharrem İnce, Kemal Kılıçdaroğlu gibi kendisini Atatürkçü diye tanıtan isimler. Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, HDP kontejyanından milletvekili seçilen Barış Atay ve bazı FETÖ hesapları. Hepsi yek bir ağızdan Tekâlif-i Milliye çağrısına muhalefet yürüttü. Bu isimlerin hemen hemen bütün konularda yan yana geldiğini de unutmamak lazım.

İSTANBUL İŞGAL ALTINDA MI?

Dillerindeki en büyük söylem, ''Tekâlif-i Milliye emirleri savaş zamanında çıkarıldı, İstanbul işgal altındaydı'' oldu. Bu hatırlatma oldukça yersizdir. Şu an İstanbul'un işgal altında olmadığı yadsınamaz bir gerçek fakat savaşta olmadığımız söylemi büyük bir hata.

Şu an sadece Türkiye değil, dünya bir savaşın içerisinde. Koronavirüs salgını dünyamızı tehdit ediyor. Bütün devletler salgına karşı önlemler alıyor. Bizim gibi bağımsızlık savaşı vermiş köklü devletler ise tarihinden çıkan devrimci çözümleri gündeme getiriyor.

Tekâlif-i Milliye hatırlatması, devrimci çözüme işarettir.

Tekâlif-i Milliye, Sakarya Meydan Muharebesi'nden hemen önce çıkarıldı.

1921 yılında Sakarya Muharebesi'nde esas tehlikede olan askerler ve subaylar iken şu an bütün Türkiye'de tehdit altında. Muğla'daki esnaf ve Adıyaman'daki terzi belki evlerinde oturuyor fakat şu an ikisi de düşmanın hedefinde. Yani 1921 yılında olduğu gibi savaşın ön cephesi Sakarya değil, bütün Türkiye.

Milli Dayanışma Kampanyası, Tekâlif-i Milliye emirlerine yaslanarak hazırlanmıştır. Arkasındaki büyük güç buradadır. Milli Dayanışma Kampanyası'na şiddetli bir şekilde muhalefet yürütenler aslında Tekâlif-i Milliye seferberliğine muhalefet yürütmektedir.

1921 yılında gerçekleşen seferberliğine, 2020 yılından katılmak çok kolay. Tarihi geri alamazsınız, 1921 yılına dönüp, iki öküzünüzün birini veremezsiniz. Önemli olan bugünün savaşındaki konumunuz ve tutumunuzdur. Bugün yürüyen kampanyaya şiddetle muhalefet edenlerin 1921 yılındaki seferberliğe nasıl yaklaşacağı da ortadadır.

KARŞILIKSIZ FEDAKARLIK

Şunu da unutmamak lazım; 1914-1922 yılları arasında gerçekleşen Kurtuluş Savaşımızda Tekâlif-i Milliye kısa bir dönemi kapsıyor. Bu kararlar açıklanmadan önce de karşılıksız verilen nice yardımlar ve destekler vardı. Kimse, yaptığı yardımların geri gelmesini bekleyerek yardımda bulunmadı.

O nedenle bugün ''Atatürk, aldığı malları savaştan sonra geri verdi'' hatırlatması da doğru değildir ve tek başına taraflıdır. Milletimizin tarihinde nice karşılıksız fedakarlıklar vardır.

Tekâlif-i Milliye de bu fedakarlığa yaslanılarak çıkarılmıştır.

ATATÜRK HATIRLATMASINDAN NEDEN RAHATSIZLAR?

Tekalif-i Milliye hatırlatmasına ve Milli Dayanışma Kampanyası'na muhalefet yürütenlerin başında kendisine ''Atatürkçü'' diyenlerin, PKK yandaşlarının ve FETÖcülerin olduğunu görüyoruz. Kampanyaya muhalefet yürüten bazı Atatürkçülerin, sözde Atatürkçü olduğu bir kez daha ortaya çıktı.

Tekâlif-i Milliye hatırlatması bir Atatürkçünün yüreğini kabartması ve gurur duyması gereken bir olaydır. Tabi eğer amacımız Atatürk'ün çözümlerini uygulamaksa. Türkiye, Kemalist Devrimin 100. Yılına girerken devrimci çözümlerin uygulandığı ve daha da uygulanacağı bir döneme giriyor. Koronavirüs salgını, devrimci, kamucu çözümlerin zorunluluğunu bir kez daha ortaya koydu. Tarihimizden aldığımız büyük kuvvetle hareket ediyoruz. Ufkumuz açıktır.

Üretim canlanacak ÖĞRENCİLER burs kazanacak

1500 yıllık geçmişe sahip ipek böceği yetiştiriciliği Şanlıurfa'da canlandırılıyor. Harran Üniversitesi, ilk adım olarak dut ağaçları dikti. Öğrenciler burada çalışacak ve burs kazanacak. Koza üretimine geçilmesinin ardından da iplik fabrikası kurulması hedefleniyor

ŞANLIURFA'da Harran Üniversitesi (HRÜ) tarafından hem bölgede ipek böcekçiliğinin yeniden canlandırılması hem de öğrencilere burs sağlanması amacıyla "Kozamı örüyorum, bursumu alıyorum" sloganıyla proje başlatıldı.

Tarihi ipek yolu üzerinde bulunan Şanlıurfa'da geçmiş dönemlerde yapılan ipek böcekçiliğinin yeniden canlandırılması amacıyla HRÜ tarafından proje geliştirildi. Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim üyesi Dr. Şahin Toprak tarafından koordine edilen proje kapsamında, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin desteğiyle Osmanbey Yerleşkesi'ndeki deneme alanının 30 dönüme 3 bin dut ağacı dikildi.

10 BİN DUT AĞACI DAHA DİKİLECEK

Proje kapsamında elde edilecek iplikler, üniversitenin halı atölyelerinde kız öğrencilerin elinde halıya dönüştürülecek. Gelecek yıl 10 bin dut ağacının daha dikileceği alandan alınacak üretimle yerleşke içerisinde iplik işleme fabrikası kurulması hedefleniyor.

KENTİN İSTİHDAMINA KATKI

HRÜ Rektörü Prof. Dr. Sabri Çelik, üniversite olarak kentte ipek böcekçiliğinin tekrar canlanması için çalışma başlattıklarını söyledi. Şanlıurfa'nın tarım kenti olduğunu fakat ipek böcekçiliği üretiminin yapılmadığına dikkat çeken Çelik, başlattıkları projeyle ilk etapta üniversitede eğitim alan kız öğrencilere burs sağlayacaklarını, ileriki zamanlarda ise kentin istihdamına katkı sağlamayı planladıklarını ifade etti.

İLERİDE HALI DOKUYACAKLAR

Bu yıl projeye 3 bin dut ağacıyla başladıklarını anlatan Çelik, sözlerini şöyle tamamladı:

"Şu anda ağaçlarımız filizlenmeye başladı. Ağaçlarımızdan elde edeceğimiz yapraklarla ipek böceği üretimine başlıyoruz. Bu yılı deneme yılı olarak kabul ediyoruz. Bu yıl alanda bir milyonun üzerinde ipek kozası elde etmeyi planlıyoruz. Çalışmalarımızla birlikte koza üretimini artırıp kampüste bir ipek kozası fabrikası kurmayı hedefliyoruz. Üniversitemizde yaklaşık 2 bin kişilik kız yurdumuz mevcut. Bu yurttaki kızlarımız bu işe talip oldular. İleride bu kurulan dut bahçesinde yaprak toplayarak ve elde edilen kozalarla ipek halı dokuyup para kazanacaklar."

FABRİKA KURULACAK

Şanlıurfa'da geçmişte ipek böceği yetiştiriciliği yapıldığına dikkati çeken Toprak, şunları söyledi: "Başlattığımız projeyle bölgede ipek böcekçiliği üretimini tekrar canlandırmayı hedefliyoruz. Pilot bölge olarak üniversite ön ayak oldu.

Valilik, belediyelerle ve diğer kurumlarla yaptığımız görüşmelerde bu projeye her türlü desteği sunacaklarını söylediler. Teknik olarak bizler bu işi doğru bir planlamayla yürütürsek bölgeye çok büyük bir yatırım sağlamış olacağız. Burada önemli olan şu; öğrencilerimizin boş zamanlarında burada çalışması ve meslek edinmeleri sağlanmış olacak ve öğrencilerimiz burs kazanmış olacak. İlk başta koza üretimi ve daha sonra iplik üretimiyle fabrika kurulacak. İnşallah 2-3 yıl içinde bu projenin verimini almış olacağız."

Ailesini sırtında taşıyor

ANTALYA'nın Korkuteli ilçesinde iki kız babası hamal 40 yaşındaki Bilal Karaağaç, eşinin epilepsi nöbetiyle felç kalmasıyla katlanan hayat yükünü sırtlanmaktan 8 yıldır bir an bile yüksünmedi. Şehir merkezine yaklaşık 64 kilometre uzaktaki Korkuteli'nde aşık olduğu 37 yaşındaki Zeliha Karaağaç ile 16 yıl önce evlenen Bilal Karaağaç'ın iki kızı oldu. Şimdi biri 15 diğeri 11 yaşında olan çocukları için bayram, haftasonu tatili, gece, gündüz demeden çalışan Karaağaç'ın eşi 8 yıl önce bir epilepsi nöbeti sonucu felç kaldı, konuşma ve yürüme yetisini kaybetti. Çalıştığı gündelik işlerle aile bütçesine katkı sunan eşinin yatağa bağlı kalması Karaağaç'ın sırtlandığı hayat yükünü katladı.

UMUDUNU ASLA KESMEDİ

Karaağaç, bir gün iyileşeceğinden umudunu asla kesmediği eşinin tedavisi için birçok hastaneye götürdü. Bu süreçte evin temizliğini yapan, yemek pişiren, okula gönderdiği çocuklarının ödevlerini bile birlikte yapan Karaağaç, sırtına alarak gezdirdiği eşine de bebek gibi bakıyor. Eşinin bir gün tekrar ayağa kalkacağına, tekrar konuşabileceğine inancını kaybetmeyen Karaağaç, ailesine düşkünlüğü ile çevresine de örnek oluyor.

SEVDİKLERİMİZ HEP UZAKLAŞTI

Karaağaç, eşinin elini hiçbir zaman bırakmayacağını söyledi. Zor günleri ailesiyle birlikte atlatmaya çalıştıklarını belirten Karaağaç, hamallık için gittiği işlerden bazı günler izin alıp eşinin ihtiyaçlarını karşılamak için eve geldiğini ifade etti. Karaağaç, "Artık kızlarım da büyüdü. Bana destek çıkabiliyorlar. Yemek pişirmeyi, temizlik ve ütü yapmayı biz birlikte öğrendik. Eşimin durumu nedeniyle sevdiklerimiz hep bizden uzaklaştı ama kızlarımla birlikte evimizin işini görüyoruz" diye konuştu.

"Ailemi bugüne kadar kimseye muhtaç etmedim" diyen Karaağaç, hamallık yapmaktan hiç gocunmadığını ifade etti. Duygularını telefona yazarak ifade eden Zeliha Karaağaç ise "Kocamın ve kızlarımın hakkını ödeyemem. Bana her gün özenle bakıyorlar" ifadesini kullandı. Ailenin yaşadığı Aşağıpazar Mahallesinin Muhtarı Tekin Korucu da Bilal Karaağaç'ın yatalak eşine yıllardır büyük bir şefkatle baktığına şahit olduklarını dile getirdi.

Baharı müjdelediler

KIŞ mevsiminin uzun ve çetin geçtiği Kars'ın Sarıkamış ilçesinde, "baharın müjdecisi" olarak bilinen kardelenler ve çiğdem çiçekleri açmaya başladı. Karların erimesiyle oluşan göletlerde de göçmen kuşlardan angıtlar görüntülendi. Doğa Fotoğrafçısı Turhan Kocaş, şöyle konuştu: "Sarıkamış'ta karların erimesiyle doğa canlanmaya başladı. Şu anda kardelenler, çiğdem çiçekleri açmış durumda. Biz de doğa fotoğrafçıları olarak elimizden geldiğince bunları görüntülemeye gayret ediyoruz. Fakat bu sene koronavirüs nedeniyle zor günler geçiyor. Bu yüzden gerekli önlemler alarak çalışmamızı kısıtlı bir şekilde yapıyoruz."

Doğu Perinçek'in Bütün Eserleri, 30 Nisan'a dek % 40 indirimli

Tarihten bakarak bugünü bugünden bakarak geleceği aydınlatan eserler

ASYA ÇAĞININ ÖNCÜLERİ / 21. YÜZYILDA LENİN, ATATÜRK VE MAO
Dünyanın lanetlileri uyanıyor… 21. yüzyıl Batı'nın değil Doğu'nun yüzyılı oluyor… Bu uyanışın ve bu yüzyılın öncüleri Doğu Perinçek'in kalemiyle bugüne ve geleceğe sesleniyor.

BİLİMSEL SOSYALİZM VE BİLİM
Materyalist Bilgi Teorisi ve sosyalizmin bilimle kopmaz ilişkisini, Dünyanın, kamuculuğu döne döne keşfettiği bir dönemde, Bilimsel Sosyalizm'in gelişim çizgisi ve 21. yüzyıla aktarılan büyük birikim, mafyalaşan kapitalizmin çöküşünü hızlandırıyor.

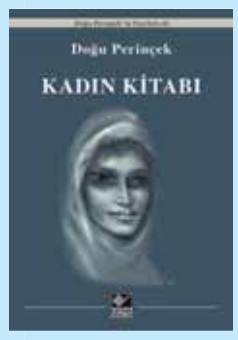

KADIN KİTABI
Kadınların, ölümlerden, yangınlardan, kafeslerden, tuzaklardan kurtulacağı bir toplum özlemiyle yazdığı kitabında Doğu Perinçek, insanlığın en taşlaşmış sorununu inceliyor. "Kadın Kitabı"nda, güzelliğin kadınlarca tanımlandığı, aşkın kadınlar tarafından anlatıldığı bir dünya ütopyası çıkıyor karşımıza.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE TÜRK DEVRİMİ / KEMALİST DEVRİMİN BAŞLANGICI
Yüzeysel tarih anlatılarını ve masalları unutun. Birinci Dünya Savaşı'nın gerçek nedenleri ve gerçek sonucunu, Türk Devrimi açısından inceleyen Doğu Perinçek, Kemalist Devrimin başlangıç aşamasını aydınlatıyor.

FETÖ DARBESİ / KÖKLERİ, YÜKSELİŞİ, EZİLMESİ VE SONUÇLARI
Doğu Perinçek, 40 yıldır mücadele ettiği bu örgütün röntgenini çekiyor, otopsisini yapıyor. NATO'nun yeraltı örgütü FETÖ'nün oluşumu, yükselişi, inişe geçmesi ve ezilmesi süreçlerini, deneyimler ve belgeler ışığında yorumluyor.

OG'DAN OGUR'A / DEVLETİN OLUŞMA SÜRECİNİN TÜRKÇEDEKİ İZLERİ
Türklerde devletin oluşumu konusunda bugüne kadar yazılmış tek çalışma. Türklerin, kabile toplumundan devlet aşamasına geçişini Türkçenin izlerini sürerek inceleyen kitap, tek bir harfin bile yüzlerce yıllık kavram değişiminin simgesi olduğunu gösteriyor.

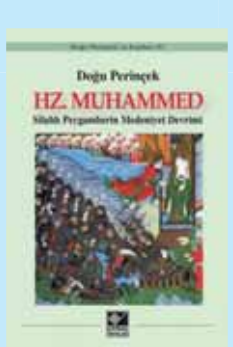

HZ. MUHAMMED / SİLAHLI PEYGAMBERİN MEDENİYET DEVRİMİ
Doğu Perinçek, Hz. Muhammed'i imanın değil, tarih biliminin konusu olarak inceliyor. Din ve medeniyet ilişkisini, Hz. Muhammed'in elindeki kılıcın tarihsel anlamını, Goethe'nin, Marx'ın ve Atatürk'ün değerlendirmelerini de içeriyor.

ARKADAŞIM DENİZ GEZMİŞ
Doğu Perinçek, Cumhuriyet tarihinde şimşek gibi parlayıp yıldırım gibi yaşayan arkadaşı Deniz Gezmiş'in ardında bıraktığı ışığı anlatıyor. "Arkadaşım Deniz Gezmiş", yalnızca bir anı kitabı değil, 1968'in pratiğini bugünlere taşıyan derslerle dolu bir çalışma.

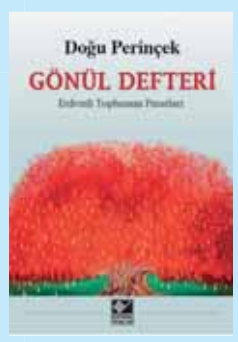

GÖNÜL DEFTERİ / ERDEMLİ TOPLUMUN PINARLARI
Doğu Perinçek, toprağa verdiğimiz ama erdemlerini havaya savurmadığımız, düştükleri topraktan filizlenen mücadele arkadaşlarını, büyük sanatçıları, aydınları anlatıyor. Perinçek'in gönül defterinde bir araya gelen portreler, özlediğimiz Türkiye'nin ve dünyanın resmini oluşturuyor.

Türk Devrimi'nin Yayınevi
KAYNAK YAYINLARI
www.kaynakyayinlari.com

DOĞA-İNSAN

YAŞADIKLARIM DÜŞÜNDÜKLERİM

lutfi.ozgunay@gmail.com
LÜTFİ ÖZGÜNAYDIN

Türkiye Fotoğraf Federasyonu Başkanı Sefa Ulukan

SAYIN Başkan Dr. Sefa Ulukan Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu ne zaman nerede kuruldu? Kimler öncülük etmiştir, kuruluşundan günümüze kimler başkan oldu?

Türk fotoğraf dünyasının bir düşü gerçekleşti ve Türkiye'de ilk defa bir sanat dalı federasyonuna kavuştu. Uzun yıllardır kurulması için büyük çaba harcanan ve değiştirilen yeni Medeni Kanunun 2002 yılının başında yürürlüğe girmesi ile başlatılan çalışmalar tamamlanmış ve Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF), 30 Mayıs 2003 tarihinde tüzel kişiliğine kavuşmuştur.

1800'lü yıllarda gelişmeye başlayan ve kısa sürede tüm dünyaya hızla yayılan fotoğrafın ülkemiz topraklarına gelmesi çok zaman almamıştır. Ancak, grupların ve derneklerin kurularak fotoğraf sanatının ülkemizde gelişmesi aynı paralellikte değildir. Avrupa'da neredeyse yüz yıllık fotoğraf derneklerinin var olduğunu bilmek, Uzakdoğu ülkelerinin dahi fotoğraf federasyonlarının var olması Türk fotoğrafçıları için daima üzüntü kaynağı olmuştur. Fotoğrafın ülkemizde gelişmesi 1950 li yıllardan itibaren dernekleşmenin başlaması ile ivme kazanmıştır. Türkiye'de yıllar içinde 40 civarında dernek kurulmuş olmasına karşın bugün Anadolu'nun dört bir yanında yirminin üzerindeki fotoğraf derneği çalışmalarını sürdürmektedir. Bu sayıya yenileri eklenmekte, üye sayıları ise 2000'lere ulaşmaktadır.

1987 yılından bu güne kadar önce FDÇK (Fotoğraf Dernekleri Çalışma Kurulu), sonra TFDB (Türkiye Fotoğraf Sanatı Dernekleri Birliği) adları altında birlikteliklerini ve çalışmalarını sürdüren fotoğraf dernekleri, federasyonlarına kavuşmanın ardından 16 yıllık birlik deneyimi ve kazandığı resmi sıfat ile artık daha güçlü ve sistemli olarak Türk fotoğrafının gelişmesi, geniş kitlelere ulaşması, ulusal ve uluslararası platformlarda daha etkin temsil edilmesi için çalışmalarına devam edeceklerdir.

Fotoğraf Sanatı Federasyonu TFSF'nin hedefi; fotoğrafın gerek belge, gerekse sanatsal boyutunu kullanarak, toplumumuzda bakan değil gören nesiller yetişmesine katkıda bulunmak, Türkiye'de fotoğraf sanatının gelişmesi ve güçlenmesi için yapılacak çalışmalara öncülük etmek, uluslararası ortamlarda Türkiye'yi başarı ile temsil etmektir.

FEDERASYONUN KURUCU DERNEKLERİ

Federasyon kurucusu dernekler şöyle: AFAD - Adana Fotoğraf Amatörleri Derneği, ANFAD - Antalya Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği, BANFAD - Bandırma Fotoğraf Amatörleri Derneği, BASAF- Balıkesir Sanat Fotoğrafçıları Derneği, EFOD- Edirne Fotoğraf Sanatı Derneği, FOTOFORUM- Fotoğraf Sanatı Derneği– Trabzon, FOTOGEN- Fotoğraf Sanatı Derneği– İstanbul, FSK - Fotoğraf Sanatı Kurumu– Ankara, GAFSAD- Gaziantep Amatör Fotoğraf Sanatı Derneği, İFOD- İzmir Fotoğraf Sanatı Derneği, İFSAK- İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği, KASK- Kocaeli Fotoğraf Sanatı Derneği, KONFAD- Konya Fotoğraf Amatörleri Derneği, MFD - Mersin Fotoğraf Derneği, ZEYFOD- Zeytinli Fotoğraf Amatörleri Derneği– Edremit.

FEDERASYON BAŞKANLARI

TFSF'nin kuruluşundan bu yana kurucu yönetim kurulu dahil 9 yönetim kurulu seçilmiştir. Bu yönetim kurullarında sırasıyla Mehmet Özcan Taras ilk 4 dönem başkan olarak görev almıştır. 2011 yılında M. Turgay Bilge görevi devir aldı. 2013'te 2015 yılına kadar Sami Türkay görev yaptıktan sonra 2015 genel kurulunda ise İbrahim Göksungur ve Necip Evlice dönüşümlü olarak başkanlık görevini yürütmüştür. 2017 yılında bu kez Ahmet Beyhan Özdemir başkan seçilmiştir. 2019 yılında ise yapılan tüzük değişikliği ile çalışma süresi üç yıla çıkarılan yönetim kurulunun başkanlığına ben seçilmiş bulunuyorum.

■ TFSF yönetim kurulu nasıl seçilir? Sizin yönetim kurulunuzda kimler var? Yönetim kurulu toplantılarının toplanma aralığı nasıldır? Nerede toplanır, neler konuşursunuz?

Sefa Ulukan

TFSF yönetim kurulu genel kurulca belirlenir. Genel kurul ise TFSF'ye üye derneklerin üye sayıları ile orantılı sayıda delegelerin bir araya gelmesi ile oluşturulur. Son döneme kadar her iki yılda bir yapılan bu seçimler son genel kurulda 3 yıla çıkarılmıştır. 2019 yılında benim başkanlığımda görev alan yönetim kurulunda asil üye olarak Sefa Ulukan (Başkan)- FOTOĞRAFYA, Serdar İyiiz (Başkan Yardımcısı) - EFOD, Abdullah Sezgin (Başkan Yardımcısı) - SAMFAD, Duygu N. Kaşıkcı (Genel Sekreter) – FSK, Cengiz Han Günesen (Sayman) – KASK ve üyeler Erol Özer- MFD, Deniz Aydemir- / MUFSAT, Koray Ürkmez- MARFOD, Murat Berkyürek- AFSAD, Ozan Kalendergil- GAFSAD, Tülay Emek- BEYFOTODER. Yedek üye olarak da Ahmet İmançer- EFSA, Burak Durhasan- ARKAPLAN, Burak Kurt- OFSAD, Emel Güley/ DEFSAD, Fahri Tunç / AKFOD, Mehmet Hilmi Baysal- TEFSAD, Mustafa Doğan Şahiner- NİFAD, Nimet Gönenç Çınaroğlu- UFAD, Onur Demirkapı- AYFOD, Özcan Şimşek- EDFOD, Ünal Özfuçucu- BODFAD görev aldı.

Tüzüğümüz gereği her 2 ayda bir yapılması gereken toplantılarımızı biz her ay yapmaktayız. 2 ayda bir de yedek üyelerimizle birlikte 22 kişi olarak toplanmaktayız. Ayrıca Türkiye'yi coğrafi bölgelerine göre 12 bölgeye ayırarak, buralardaki derneklerden sorumlu bir yönetim kurulu üyemiz "Bölge Sorumlusu" görevini üstlendi. Böylelikle şu anda Türkiye'nin 35 iline dağılmış 62 derneğimizle yakın iletişim içinde olmayı sağladık. Toplantılarımızı genelde Ankara'daki merkezimizde 2 günlük sürelerde yapmaktayız. Ancak belirli dönemlerde Türkiye'nin belirli bölgelerinde bölge başkanları toplantısı şeklinde geniş katılımlı yürütüyoruz. Gündemimizde güncel işleyişlerimizin yanı sıra yürütmeye çaba sarf ettiğimiz projelerin gelişmeleri vardır.

FOTOĞRAF DERNEKLERİYLE ÇALIŞMALAR...

■ TFSF'nin kuruluş amacı nedir? Fotoğraf dernekleriyle ilgili neler yaparsınız? Üye derneklerin, üye sayısı toplamı ne kadardır?

TFSF Türkiye'de mevcut derneklerin bir çatı kuruluşudur. Amacı detaylı olarak tüzüğümüzde yazılmıştır ama özetle güç birliği ile fotoğraf derneklerinin sorunlarını çözmek kadar, fotoğraf sanatında katkı sağlayıcı çalışmalar içine girmektir. Bu amaçlar doğrultusunda derneklerin birbirleri ile organik bağını sağlayıp, ortak projeler üretmekteyiz. Üye dernek sayımız çok yakın zamanda 36 ilde 63'e ulaşmıştır, bu derneklerin toplam üye sayısı 6000 civarındadır.

ÖNCELİK FOTOĞRAFTA

■ Sefa Ulukan neler yapar? Adana'da kişisel olarak nasıl etkinlikler yaptınız, yapıyorsunuz?

Boş vakitlerimde doktorluk yapıyorum, mesleğim bu. Ancak TFSF başkanı olduktan sonra yoğun olarak mesaimi bu doğrultuda kullanıyorum. İlk sekiz ayımda yaklaşık 35 derneğimizi yerinde ziyaret ederek birebir görüşüp toplantılar yaptım ve yönetim kurulumuzun iş planlarını koordine ediyorum. Adana'da 1978 yılında AFAD'ın kurucu üyesi oldum, şu an onursal üyesi olarak devam ediyorum. Ayrıca yine 1998 yılında kurucusu olduğum Fotografya Derneği'nin başkanlığını yürütüyorum. Bu arada dernek içinde ve dışında fotoğraf atölye çalışmalarında katılımcılara destek oluyorum. Fırsat kalırsa fotoğraf çekiyorum.

■ Fotoğraf sanatının gelişmesi için neler yapılmalıdır, derneklere ve üyeleri ne gibi önerileriniz olur?

Dernekler ülkemizde fotoğraf sanatı ile uğraşanlar için bir vaha görevi görürken etkileşimlerle kişilerin gelişmesine yardımcı olmakta. Burada usta çırak ilişkisi önemli olmakta, özellikle bazı derneklerimizde. Derneklerin şu günlerde en büyük sorunu "yaşlanmaları", dernek üyelerinin yaş ortalaması gittikçe artmaktadır. Derneklere ve üyelerine en büyük önerim projeli konular çalışarak özgün fotoğraf üretmeleri.

SAĞLIKLI YAŞAM

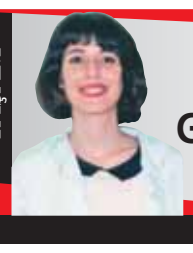

Pelin GÜLOĞLU

Karantina Günlerinde Kilo Almayı Engelleyecek 8 Öneri

MALUM bu aralar hepimiz evlerimizdeyiz ve bu bizi gerek psikolojik açıdan gerekse fark etmeden fiziksel açıdan yoruyor. Bu yorgunluğun bir sonucu olarak da kendimizi buzdolabını açıp bir şeyler yerken bulabiliyoruz.

■ Pekiyi, kilo almamızı nasıl engelleyebiliriz?

Güne güzel bir kahvaltıya başlayabiliriz. Unutmayalım ki kahvaltı en önemli öğünümüz. Kahvaltıda sucuk, salam, sosis gibi işlenmiş gıdadan uzak durup bol yeşillik tüketmeye çalışmalıyız. Ayrıca kahvaltıyı geç saatlerde yapmamakta fayda var. Sonuç olarak "Erken kalkan, yol alır" diyebiliriz. Erken kalkmak sirkadiyen ritmimizi de kontrol altına alarak metabolizmamızın daha hızlı çalışmasına katkıda bulunur.

Ara öğün yapmayı ihmal etmeyelim. Ara öğünler, ana öğünlerde daha az besin tüketmemizi sağlayacak ayrıca az az sık sık beslendiğimiz için metabolizmamızı hızlandıracak.

Ara öğünlerde düşük kalorili atıştırmalıklar tercih edebiliriz. Aburcubur tüketimini bir kenara bırakarak meyveler tüketebilir; süt veya yoğurt ile beraber güzel bir ara öğün yapabiliriz.

Su için. Günlük kadınların 2,5 litre; erkeklerin ise 3,5 litre su tüketmeleri gerekmektedir.

Hiçbir şeyin aşırısına kaçmayın. Özellikle karbonhidrat tüketimi yaygın olmakla beraber, diğer besin gruplarından da çokça tüketildiği görülmektedir. Her şeyi kararında yemekte fayda vardır.

Gerçekten aç mısınız? Önce bunu sorgulayın. Duygusal açlığınızı kontrol etmeye çalışın.

Şok diyetlerden uzak durun. Çok düşük kalorili beslenme biçimleri bağışıklık sisteminizin düşmesine neden olur; bu da hastalıklara davetiye çıkarır.

Egzersiz yapın. Sağlıklı bir insanın günlük 45 dakika- 1 saat egzersiz yapması gerekmektedir. Egzersiz yaparken lütfen tok olmaya özen gösterin.

Sağlıklı günler.

SOKAK HAYVANLARINI UNUTMADI

YOZGAT'ın Sorgun ilçesine bağlı Bahadın beldesinde 65 yaşındaki Kıymet Altunışık, aç kalan beldedeki sahipsiz kedi ve köpeklere evinin bahçesinde gönüllü yiyecek veriyor.

Evinde 14 kedi besleyen Altunışık, yazlıkçıların kış aylarında sokağa bıraktıkları ve son günlerde koronavirüs tedbirleri kapsamında belde halkının dışarı çıkmaması nedeniyle yiyecek bulmakta sorun yaşayan kedi ve köpekleri besliyor.

Altunışık, "Yazlıkçılar giderken hayvanlarını beldeye bırakıp gidiyor mecburen onlara da bakıyorum. Onlar da bir can" dedi. Altunışık, evinde beslediği kedilerinin kendisine çok alıştığını ve yanından ayrılmadığını anlatarak, "Ben nereye gidersem onlar da benimle gelir. Hayvan otlatmaya onlar da bizimle gider gelir" diye konuştu.

Balık sezonu ERKEN kapandı

Eylül ayında başlayan balık sezonu koronavirüs nedeniyle erken kapandı. Balıkçılar ağlarının bakımını yapmaya başladı. Virüs nedeniyle satışların düştüğüne dikkat çekiliyor

MARMARA Denizi'nin önemli balıkçılık limanlarından birine ev sahipliği yapan Kocaeli'nin Karamürsel ilçesindeki balıkçılar, koronavirüs salgınının da etkisiyle bu yıl sezonu erken kapattı.

Marmara'da eylül ayında "vira bismillah" diyerek ağlarını denize bırakan balıkçılar, tüm dünyayı etkisine alan Kovid-19 salgını ve yeterli avlanma olmaması nedeniyle av yasağının başlayacağı 15 Nisan'dan önce paydos etti.

UMDUĞUMUZU BULAMADIK

Bu sezon hamsi ve istavritten umduğunu bulamayan Karamürselli balıkçılar, palamutta ise istenilen avı gerçekleştiremedi. Teknelerini Ereğli Limanı'na demirleyen balıkçılar, zamanlarını gelecek sezon için ağlarını tamir ederek geçiriyor. Tekne sahibi Hüseyin Abanoz (59), av açısından kötünün iyisi bir sezon geçirdiklerini ancak bunun ekonomik olarak çok tatmin edici olmadığını söyledi.

AĞ BAKIMI YAPILIYOR

Denizde balık popülasyonunun olduğunu ancak balıkların sürekli yer değiştirdiğini belirten Abanoz, "Balık olmayınca biz de mecburen erken döndük. Teknelerimizin birçoğu limanlara döndü. Şimdi sosyal mesafemizi de kollayarak ağların bakımını yapıyoruz. Daha sonra da teknenin bakımına geçeceğiz" diye konuştu. Balıkçı Yavuz Abanoz (55) da bu yıl Kovid-19 nedeniyle sezonu erken kapatmak zorunda kaldıklarını anlatarak, "Hem balık azdı hem de koronavirüs nedeniyle çalıştığımız tayfalar evlerine gittiği için bu yıl sezonu erken paydos etmek zorunda kaldık. Ağlarımızı tamir ediyoruz, daha sonra teknelerimizin bakımını yapacağız" dedi.

KÜLTÜR BALIKLARI TEZGAHLARDA

Balık restoranı işleten Mustafa Büyük (35) de tezgahları kültür balıklarıyla süslemeye başladıklarını dile getirdi. Lokantalar kapatıldığı için perakende balık satışı yaptıklarına değinen Büyük, şöyle devam etti: "Bölgenin büyük balıkçı tekneleri sezonu erken kapattı. Yine her gün mezat oluyor küçük teknelerin getirdiği az da olsa hamsi, istavrit, mezgit oluyor. Şimdi de koronavirüs satışları etkiledi. Tezgahlarda şimdilerde uskumru, mezgit, alabalık, somon, levrek var. Çoğunlukla kültür balıkları yer alıyor."

Bulaşıcı hastalık iş kazası sayılır mı?

■ **İşyerinde koronavirüs bulaşması nedeniyle vefat iş kazası sayılır mı?**

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda iş kazası, "işyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hale getiren olay" olarak tanımlanmaktadır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu madde 13'te ise bir olayın iş kazası sayılabilmesi için gerekli koşullar sayıldıktan sonra "sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hale getiren olay"dan söz edilmektedir.

Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 2019 yılında oy çokluğuyla verdiği bir kararda (2018/5018 E., 2019/2931 K.), "iş kazası ani bir olay şeklinde ortaya çıkıp, buna bağlı olarak zarar, derhal gerçekleşebileceği gibi, gazdan zehirlenme olayında olduğu şekilde etkileri daha sonra da ortaya çıkabilir. Sonradan oluşan zarar ile olay arasında uygun illiyet bağı bulunması koşuluyla olay iş kazası kabul edilmelidir" denmektedir.

Aynı kararda domuz gribine yakalanan bir işçinin ölümünün iş kazası olduğu yönünde değerlendirme yapılmaktadır. Olay özetle şöyledir: Bir şirkette TIR şoförü olarak çalışan işçi görevli olarak Ukrayna'ya gitmiş; döndükten 2 gün sonra hastaneye başvurduğunda kendisine "akut üst solunum yolu enfeksiyonu, tanımlanmamış" tanısı konmuş; bundan birkaç gün sonra ise hastanede "H1N1 (domuz gribi), pnömoni (zatürre) ve ARDS (akut solumum sıkıntısı sendromu)" tanısıyla tedavi altına alınmış; on gün yoğun bakımda kaldıktan sonra vefat etmiştir.

Yargıtay'ın ilgili kararında şu ifade yer almaktadır: "...işveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle Ukrayna'ya yapılan sefer sırasında bulaştığı yukarıda belirtilen rapor kapsamından anlaşılan H1N1 virüsüne bağlı olarak, daha sonra meydana gelen ölümünün iş kazası olarak kabul edilmesi gerektiği açıktır."

Sorularınızı calismahayati@aydinlik.com.tr adresine gönderebilirsiniz.

VATAN PARTİSİ İŞÇİ-SENDİKA BÜROSU BAŞKANI YILDIRIM KOÇ:

Olumlu fakat genişletilmeli

Ak Parti, Kovid-19 önlemleri kapsamında işten çıkarmalara yasak getirme hazırlanıyor. Torba Kanun Tasarısına göre; üç ay işten çıkarma yasaklanacak, ücretsiz izne gönderilenlere İşsizlik Fonu'ndan ödenek sağlanacak. Yıldırım Koç, düzenlemenin memnuniyet verici olduğunu belirtirken kapsamının genişletilmesi ve öngörülen ücretin artırılması gerektiğini vurguladı

VATAN PARTİSİ'NDEN KOVİD-19'A KARŞI EKONOMİK ÖNLEM ÖNERİLERİ

Ekonomiyi ve emekçiyi koruyacak 35 MADDE

İşçi-Sendika Bürosu, Kovid-19 salgınıyla derinleşen krize karşı ve en çok etkileren kesim olarak emekçileri koruyacak 35 maddelik çözüm önerisini açıkladı. Ekonomik sorunlardan çıkmanın yolunun devletçilik, kamuculuk ve toplumculuk olduğu vurgulandı

4 Nisan'da Aydınlık'ta yayımlanan Vatan Partisi önerilerinden ikisi düzenlemede yer aldı.

DENİZ BİLİCİ

AK PARTİ, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına karşı alınması gereken önlemler kapsamında yeni bir torba kanun taslağı hazırladı. Taslak yasalaşırsa istihdamı korumaya yönelik üç ay süreyle işten çıkarma yasaklanacak, bu süre Cumhurbaşkanı yetkisiyle altı ay uzatılabilecek. 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na geçici bir madde eklenmesini öngören tasarıyla ücretsiz izne ayrılan ve 15 Mart'tan sonra işsiz kalanlara İşsizlik Sigortası Fonu'ndan günlük 39,24 lira ödenecek.

Taslakta 4857 sayılı İş Kanunu'na "Geçici İstihdam Güvencesi" eklendi. Buna göre; "Bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin iş sözleşmesi, Kovid-19 salgın hastalık neticesinde kamu yararının gerektirmesi nedeni ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süreyle 25'inci maddenin birinci fıkrasının ikinci bendinde gösterilen sebepler dışında işveren tarafından feshedilemez.

"Birinci fıkra çerçevesinde fesih yasağı uygulanan hallerde işveren işçiyi ücretsiz izne ayırabilir.

"Bu madde kapsamında belirlenen fesih yasağı süresini altı aya kadar uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir".

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa şu geçici madde eklenerek işsizlik ödeneği almak da kolaylaştırılacak: "4857 sayılı İş Kanunu'nun geçici onuncu maddesi çerçevesinde ücretsiz izne ayrılan işçilere ve 15/3/2020 tarihinden sonra işten çıkarılmış olup, Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden istifade edemeyen işçilere, 4857 sayılı İş Kanununun geçici 10'uncu maddesi çerçevesinde belirlenen fesih yasağı süresince Fondan her gün için 39,24 Türk lirası nakdi ücret desteği verilir.

"Birinci fıkra çerçevesinde ücretsiz izne ayrılarak ücret desteğinden yararlanan işçinin işveren tarafından fiilen çalıştırılmaya devam ettiğinin tespiti halinde 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 102 nci maddesinde belirlenen idari para cezaları dört katı olarak uygulanır.

"Bu madde kapsamında verilecek nakdi ücret desteğinden yararlanma süresini altı ay süreyle uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir."

Uzmanlar salgının derinleştirdiği ekonomik krizden etkilenen binlerce çalışan için işsizlik ödeneği almanın şartlarının kolaylaştırılması gerektiğini, işten çıkarmanın da yasaklanmasının istihdamı korumak için gerekliliğini sıklıkla vurguluyordu. Hükümetten gelen bu yöndeki adımı Vatan Partisi Merkez İşçi-Sendika Bürosu Başkanı Yıldırım Koç, Aydınlık'a değerlendirdi.

VATAN PARTİSİ'NİN ÖNERİSİ

4 Nisan'da Aydınlık'ta da yayımlanan partisinin açıkladığı çalışanı koruyacak önlemlerin iki maddesinin bu taslakta yer almasının memnuniyet verici olduğunu belirten Koç, "Kamu ve özel sektörde işten çıkarmalar yasaklanmalı; 4447 sayılı kanunda değişiklik yapılarak işsizlik ödeneği alma koşulları kaldırılmalı demiştik. Hükümet bu yönde olumlu bir adım attı" dedi. Ancak eksiklerin de olduğunun altını çizen Koç, şunları kaydetti:

"İşten çıkarma tarihi olarak 15 Mart tarihi temel alınmış ama koronavirüsün Türkiye ekonomisini etkilemesi ve işsizliğe yol açması Türkiye'de koronavirüs vakalarının görülmesinden önce diğer ülkelerde görülmesi sonucu oluştu. Bu nedenle bu tarihin daha erkene çekilmesi ve 15 Mart'tan önce işten çıkarılanların da bu haklardan yararlandırılması gerekiyor.

"15 Mart'tan itibaren öngörülen yasa teklifinde işten çıkarılanları kapsıyor. Halbuki 15 Mart'tan sonra bu koronavirüs dolayısıyla kendi isteğiyle işten ayrılan veya başka nedenlerle işten kendisi ayrılmış olan çok sayıda işçi var. Bu işçiler de bu kapsama alınmalı. İşsizlik Sigortası Fonu'nda 131 milyar lira var. Ödenmesi öngörülen 39,24 lira. 3 milyon bu işten yararlansa bir ayda aşağı yukarı 4.5 milyar lira eder. 3 ayda bu miktar yaklaşık 13 milyar liradır. Bu Fondaki paranın çok küçük bir miktarını oluşturuyor. Bu nedenle bu ücretin artırılmasında yarar görüyoruz. İşsizlik Sigortası'nda bu kaynak var. Bir bütün olarak bakıldığında olumlu ancak daha da geliştirilmesi gereken bir düzenleme."

Ücretsiz izin konusundaki eleştirilere ilişkin değerlendirmede de bulunan Koç şöyle devam etti: "Yasaya göre ücretsiz izin dayatılamaz ama bu düzenlemeyle işverene ücretsiz izin dayatma yetkisi veriliyor. Ama ücretsiz izin süresince İşsizlik Sigortasından bir para ödeniyor olması insanların sıkıntısını bir ölçüde azaltıyor. İşten çıkarmanın bir alternatifi olarak işsizlik sigortasından belirli bir ödemenin yapıldığı bir ücretsiz izin uygulaması kabul edilebilir bir durumdur."

Ücretsiz izin düzenlemesinde iş sözleşmesinin askıya alınmadığını belirten Koç, "İş sözleşmesi 3 ay sonra normal iş sözleşmesine dönecek. Taslakta iş sözleşmesi 3 ay askıya alınır deseydi o zaman ne olacağı belli olmuyor, normal iş sözleşmesine dönecek mi dönemeycek mi… Ama burada iş sözleşmesi devam ediyor."

TARİHİMİZDE İLK

Türkiye tarihinde ilk defa işten çıkarmanın yasaklandığına vurgu yapan Koç, Ekim 1980'de sıkı yönetim komutanlığının işten çıkarmalara ön izin getirdiğine ama bunun yasak olmadığına bugünkü düzenlemenin bu yönüyle de önemli oluğuna dikkat çekti: "Yani ilk defa iş sözleşmesi feshedilemez diye bir düzenleme öngörülüyor. Bu ileride, 'Geçmişte bunu bu koşullarda yaptınız, yeniden bunu yapabiliriz' deme hakkını da doğuruyor.

Türk-İş: Taslak eksik ve yetersiz

AYDINLIK / ANKARA

KORONAVİRÜS tedbirleri kapsamında işten çıkarmaları yasaklayan ancak işverene ücretsiz izin yetkisi veren yasa taslağına Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş) tepki gösterdi. Ak Parti tarafından hazırlanan 62 maddelik kanun taslağını yetersiz bulan Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay, "Ücretsiz izin yetkisi kabul edilemez niteliktedir. Nakdi ücret desteği de işçilerin geçim şartlarını karşılamaktan uzaktır" dedi.

Kamuoyuna yansıyan kanun taslağı 4 ve 5'inci maddelerinin doğrudan işçiyi ilgilendirdiğine dikkat çeken Atalay, "Taslakla 3 ay süre ile işçi çıkartma yasağı getirilmiştir. Ancak İş Kanunu'nun 25. maddesinin 2. fıkrasında yer alan 'işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı' nedeniyle yapılacak fesihler kapsam dışında tutulmuştur" dedi.

NAKDİ ÜCRET DÜŞÜK

Taslağı işçiler için getirilen söz konusu iki madde itibarıyla olumlu bulduklarını ifade eden Atalay, ancak taslakta "Geçici İstihdam Güvencesi" başlıklı geçici maddeyle getirilen düzenlemenin işçiyi korumaya yeterli olmadığını savundu.

Atalay, taslakta öngörülen günlük 39,24 lira (aylık bin 177 lira 20 kuruş) nakdi ücret desteğinin son derece yetersiz olduğunu vurguladı.

Torna ile şekillenen hayatlar: Sanal ortamda eğitime devam

YURT HABERLER

ÜLKEMİZDE 37 yıldır makine pazarında üretim yapan Tezmaksan, 2015 yılında bünyesinde kurulan Tezmaksan Akademi'de eğitimleri sanal ortamda sürdürüyor. Akademi, sınıf içi eğitimlerine ara verirken, dört yıldır sürdürdüğü online eğitimlerin ise kapsamını genişletti. Tezmaksan Akademi web sayfası ve Youtube kanalları üzerinden eğitimler, dokuman ve videolarla sürerken, Nisan ayı programları webinar üzerinden yapılacak. Sınavlar online olarak gerçekleştirilecek, sertifikalar hem basılı hem de dijital format ile hak sahiplerine iletilecek.

TAKIM TEZGAHLARINA İNSAN GÜCÜ

Bugüne kadar 5 bin üstünde öğrenciye hizmet veren Akademi'nin Genel Müdürü Hakan Aydoğdu, 'Evde Kal' çağrısı ile birlikte kapsamını genişlettikleri dijital alt yapı ve eğitim sürecine ilişkin bilgi verdi: "Değişen yeni dünyada üretim sektörünün geleceği, klasik yapıdan çok farklı… Dolayısıyla, değişen pazar yapısında rekabetçi kalabilmek adına, otomasyon, yapay zekâ ve veri analiz sistemlerine yoğunlaşmamız gerekiyor. Yönetim, ölçüm, takip, tasarım ve müşteri ilişkileri yine bu paralelde dikkat kesilmemiz gereken alanları oluşturuyor. Tezmaksan Akademi, kendi sektörü olan takım tezgahlarına bu becerilere sahip insan gücü yetiştirmek için kuruldu. Akademi aracılığıyla, yeni teknolojileri bilen, disiplinler arası geçişe hakim, dijital alt yapı ve kurguları iş süreçlerine rahatlıkla entegre edecek gençlerin yetişmesine ön ayak olmaya çalışıyoruz. Ne kadar çok kişiye ulaşabilirsek bunun ülkemizin faydasına olacağını düşündük hep.

ÖĞRENCİ OLMAYANLAR DA KATILABİLİR

Aydoğdu, "Sürdürülebilir bir verimlilik için insan kaynağının yeni gelişme ve teknolojilere hazır olması gerekir. Meslek lisesi öğrencileri, meslek yüksekokulunda ilgili bölümlerde okuyanlar, mühendislik fakültesinde eğitim gören gençler ücretsiz uygulamalı eğitimlerimizin ana odak gurubu oluşturuyor. Eğitimli insan kaynağı ile ülkemizi sanayide bir üst kulvara taşıyacağımıza inanmaktayız. Bu nedenle eğitim programlarımızı aralıksız sürdüreceğiz" diye konuştu.

Hakan Aydoğdu

Eğitimlere meslek lisesi, meslek yüksekokulu ve üniversitelerin teknik bölüm öğrencileri katılabildiği gibi yeni uygulamaları öğrenmek isteyen sektör çalışanları ile şirketler de katılım sağlayabiliyor.

Ekonomik pandemi

ŞİMDİ önümüzde ayakta kalmak gibi yakıcı bir sorun var. Bahsettiğim bir tek kişinin sağlıklı olması ve bedenen ayakta kalması değil. Virüsten etkilenen ya da etkilenmeyen herkesin işinin, aşının güvence altına alınması, devletlerin, ülkelerin varlığını sürdürmesinden bahsediyorum. Bu sorun küresel bir sorun; bu da ekonomilerin, siyasal sistemlerin pandemisi.

Bu siyasal ve ekonomik pandemiden kapitalist çözümlerle çıkılamayacağını, kapitalist sistemlerin kurumları da ilan ediyor. Bakın ILO Genek Direktörü bu sorunu rakamlarla nasıl ortaya koyuyor ve çözümü nerede gösteriyor. İşte ILO'nun yayınladığı raporda yer alanlar:

SAĞKALIMLA ÇÖKÜŞ ARASINDAKİ FARK

"Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde bulunan çalışanlar ve işletmeler felaket ile karşı karşıya" diyor ILO Genel Direktörü Guy Ryder. "Hızlı, kararlı ve birlikte hareket etmek zorundayız. Sağkalım ile çöküş arasındaki farkı doğru ve acil önlemler yaratacak."

Yeni çalışmaya göre, "büyük çaplı ve yıkıcı" işten çıkarma artışları, ücret ve çalışma süresi düşüşleri bakımından yüksek risk altında olduğu belirlenen sektörlerde 1.25 milyar insan çalışıyor. Birçoğu düşük ücretli, düşük vasıflı işlerde çalışıyor ve ani gelir kaybının yıkıcı sonuçları olacak.

Bölgesel olarak bakıldığında, "risk altındaki" sektörlerde çalışanların oranı, Amerika kıtalarında yüzde 41 ila Asya-Pasifik'te yüzde 26 aralığında değişiyor. Rapora göre, başta Afrika olmak üzere diğer bölgelerde ise kayıt dışılığın yüksek düzeylerde olması, sosyal koruma yetersizliği, yüksek nüfus yoğunluğu ve düşük kapasite ile birleştiğinde, hükümetler için ağır sağlık ve ekonomik zorluklar yaratıyor.

Dünya genelinde 2 milyar insan kayıt dışı çalışıyor (çoğu yükselen ve gelişmekte olan ekonomilerde olmak üzere) ve özellikle risk altındalar.

Çalışmaya göre, geniş çaplı ve entegre politika önlemlerine ihtiyaç var ve şu dört maddeye odaklanılması gerekiyor: İşletmeler, istihdam ve gelirin desteklenmesi; ekonomi ve işlerin canlandırılması; işyerinde işçilerin korunması ve çözüm bulmak üzere hükümet, işçiler ve işverenler arasında sosyal diyalogun kullanılması.

Ryder, sözlerini şöyle sürdürüyor: "75 yılı aşkın sürede uluslararası işbirliğinin karşı karşıya olduğu en büyük sınav bu. Bir ülke kalırsa, hepimiz kaldık demektir. Küresel toplumun tüm kesimlerine, özellikle de en kırılgan olanlara veya kendilerini destekleyecek gücü en az olanlara destek sağlayan çözümler bulmak zorundayız. Bugün yapacağımız seçimler bu krizin gidişatını ve milyarlarca insanın yaşamını etkileyecek. Doğru önlemlerle krizin etkisini ve bırakacağı izleri sınırlayabiliriz. Yeni sistemlerimizi, bu krizin meydana gelmesine neden olandan daha güvenli, daha adil ve daha sürdürülebilir kılacak biçimde yeniden inşa etmeyi hedeflemeliyiz."

YENİ BİR DÜNYA ŞİMDİ MÜMKÜN

Ryder, artık düzenin böyle sürmesinin mümkün olmadığı, dünyada üretilen her şeyin sınır tanımadan ortak paylaşılması gerektiğinin altını kalın bir çizgiyle çiziyor. Bunun aksi olursa sadece tek bir ülkenin değil bütün olarak dünyadaki tüm yapıların çökeceğini ifade ediyor. Öyleyse bizim de yapmamız gereken en ivedi şey, üreten ve sistemi kâr üzerine değil, eşit bölüşüm üzerine kuran bir yapının oluşturulması. Covid19 hepimize yeni bir dünya yaratma şansı verdi. Ya sömürüyü yok edeceğiz, ya yok olacağız.

Böylesi bir süreçte gerçekçi olmayan hamasi ve kindar açıklamaları bırakıp çözüme yönelik fikir üretmek gerekir. İşten atmalar yasaklansın ama işletmelerin ayakta kalması da sağlansın. Çünkü salgın bir gün bitecek ve hepimizin işe ihtiyacı olacak. Tüm bunlar yine de geleceği kurtarmak için yetmeyecek ve akılcı hareket edilirse süreç daha adil ve eşit yaşama doğru evrilecektir. Sosyal devlet kapitalist bir anlayışla değil, bilimsel sosyalist bir anlayışla kurulabilir. Süreç doğru çözümleri sunanların öncülüğünde yeni bir dünyaya doğru gidecektir. Salgın en çok emperyalist ülkeleri ve sözde birliklerini sarsıyor. Yıkım da yeni filizler de oradan başlayacak belki de.

6.7800	7.3247	2142TL	91.807	12.33	$ 33.33
dolar	avro	Cumhuriyet altını ▲	BİST - 100 ▲	faiz	b. petrol

Rakamların gör dediği

Mustafa PAMUKOĞLU

pamukoglu@aydinlik.com.tr

Yeni Tekâlif-i Milliye Emirleri gelir mi? (1)

TÜRKİYE koronavirüs salgını sürecinde ve sonrasında ekonomik çöküntü yaşamamak için devlet çeşitli ekonomik tedbirler aldı ve alıyor. Cumhurbaşkanının başlattığı "Biz Bize Yeteriz Türkiyem" adı bağış kampanyasını da bir kaynak seçeneği kabul edlip ekonomik tedbir olarak dikkate alındığını görüyoruz. Hele bu kampanyanın Tekalif-i Milliye Emirlerine referans yapılarak yürütülmesi bizi olağanüstü zamanlarda alınan vergiler, toplanan yardımlar ve varlıklardan yapılan zor alımlar konusunda tekrar tarihsel gerçeklere dönmeye ve bugün yaşadığımız olağanüstü şartlarda benzer tedbirler alınır mı sorusuna cevap aramaya itti.

Biz bunu düşünürken Maliye Teftiş Kurulunun değerli üyelerinden Cihat Çetinkaya bize Tekâlif-i Milliye Emirleri ile ilgili en iyi yayının Maliye Bakanlığı yayınları arasında olduğunu belirterek, olağanüstü şartlarda alınan yardım ve vergilerin dönemin şartları ile birlikte değerlendirmesi gerektiği hususunda uyarıda bulundu. Biz de uzmanlığına güvendiğimiz meslektaşımızın bu uyarıların dikkate alarak bu konunda maliye tarihi bakımından bir gezinti yapmak istiyoruz.

Elbette bu gezintiyi yaparken efsane üstadımız Cahit Kayra'nın eserlerini ve değerli maliyeci Hüseyin Perviz Pur'un "Varlık Vergisi ve Azınlıklar" adlı kitabını kaynak olarak aldık.

OLAĞANÜSTÜ DÖNEMLERİN VERGİLERİ

Olağanüstü dönemleri savaş yılları, doğal felaketler, salgın hastalıklar dönemi olarak sayabiliriz.

Buna göre Cumhuriyet'ten bugüne kadar dönemlerinin özelliğine göre devlet tarafından alınan vergi ve benzeri tedbirleri esas itibariyle şöyle kabul edebiliriz.

1- Kurtuluş Savaşı içinde Sakarya Meydan Muharebesi öncesi uygulamaya konulan Tekâlif-i Milliye Emirleri (on emir)

2- İkinci Dünya Savaşı sırasında yürürlüğe giren Milli Koruma Kanunu

3- Yine savaş sürerken 1942 yılında çıkartılan Varlık Vergisi

4- Servet beyan dönemi

5- Net aktif vergisi tahsili

6- Uygulanamayan nerden buldun yasası

7- Değerli konut vergisi

TEKÂLİFİ MİLLİYE EMİRLERİ

Sakarya Meydan Muharebesinden önce askerlerin cepheden kaçmaması ve savaşın finansmanı için Başkumandan Mustafa Kemal Paşa tarafından uygulanan emirlerdir.

Bu emirlerin neler olduğu son günlerde detaylı olarak tartışıldı. Cumhurbaşkanı da bunu bir bir okudu.

Burada bizim değerlendirmemiz şöyle: milli mücadele yılları, Yunan askeri Eskişehir, Bursa ve Kütahya'yı almış ve Ankara'ya doğru ilerliyor. Türk ordusundan 30 binin üzerinde asker cepheden kaçmış. Elde ve avuçta yok. Tek kaynak milletin kendisi. Bu emir aslında bir vergi değil. Halktan alınan borç. O zaman tahviller olmadığından karşılığında verilen devletin ödeme taahhüdünü içeren "borç makbuzu".

Bu dönemde uygulanan tedbirleri diğer dönemlerdeki tedbirlerle karşılaştırırken veya referans alırken tek ortak paydanın "milletin yekvücut olması refleksi" olarak görülebileceğini ve bunun dışında hiçbir benzerliğin olmadığını vurgulamak isteriz.

MİLLİ KORUMA KANUNU

İkinci Dünya Savaşı'nın başladığı günlerde Dr. Refik Saydam'ın başında bulunduğu hükumet ilk önlem olarak 18 Ocak 1940 tarihinde TBMM'de kabul edilen 3780 sayılı Milli Koruma Kanunu'nu uygulamaya başladı.

Bu kanunun amacı olağanüstü zamanlarda ekonominin bütününü düzenlemek ve böylece sosyal dengeleri korumaktı.

Bu kanun kapsamında iş sahiplerine teşvikler vermek, zorla işçi çalıştırmak, tarım ürünlerine ve küçük çiftçinin hayvanlarına milli savunma mükellefiyeti olarak el koymak, temel ihtiyaç maddelerinin başta ekmek olarak karneye bağlamak gibi önlemler alındı.

Bu kanunun 1940-41 arasında iki yıllık uygulaması istenilen dengeleri sağlamadı. Savaş bittikten sonra da durduruldu ama kaldırılmadı.1956 yılında tekrar uygulamaya konulmak istendi ama çok büyük kargaşalara neden oldu.

VARLIK VERGİSİ

İkinci dünya savaşı sırasında "bedeni mükellefiyet" doğuran Varlık Vergisi 11 Kasım 1942 tarihinde TBMM'inde kabul edilen 4305 sayılı Kanun ile yürürlüğe girdi.

Bu vergi servet ve kazanç sahiplerinin varlıklarından ve olağanüstü kazançlardan bir defaya mahsus olmak üzere alınacaktı. Varlık Vergisinin hesaplanış biçimi, itiraz edilememesi, borcunu ödeyemeyenlerin mallarının nasıl haczedileceği gibi hususlar çok önemlidir. En önemli özelliği ise borçlarını bir ay içinde ödemeyenlerin (kadınlar ve 55 yaş üstündeki erkekler hariç) memleketin herhangi bir yerinde genel hizmetlerde çalıştırılması hususu olup tartışmaların odağı olarak süregelmiş ve filmlere konu olmuştur.

Varlık Vergisi hem bir sermaye, hem servet hem de baş vergisi niteliğindedir. Bu nitelikleri nedeniyle uygulaması kötü olmuş ve 17 Eylül 1945'de yürürlükten kaldırılmıştır.

SERVET BEYANI

Gelir vergisi mükelleflerinin her yıl beyan etmek zorunda oldukları servetleri arasındaki artışın maddi ve hukuki dayanaklarla izah edilemeyen kısmının vergilenmesi esasına dayanan servet beyanı uzun yıllar uygulanarak kayıt dışına çıkan ve servet haline dönüşen kazançlar bu yolla tespit edilmeye çalışıldı.

Ancak neoliberalizm döneminin en önemli uygulayıcısı Özal döneminde 27/4/1984 günlü ve 18384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 18/4/1984 tarihli ve 2995 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle Gelir Vergisi Kanununda servet beyanı esasını düzenleyen 114, 115 ve 116'ncı maddeleri yürürlükten kaldırıldı.

Devam edeceğiz..

İş dünyasının korkusu işletmede vaka görülmesi

'Süreç uzarsa kimse dayanamaz' öngörüsünde bulunan sanayici Ersin Şahin, 'İş dünyasının en büyük korkusu, işletmede koronavirüs vakası görülmesi' dedi. Şahin, 2018'deki krizden çıkarken gelen koronavirüs ile işletmelerin nefessiz kaldığını bildirdi

RECEP ERÇİN

KORONAVİRÜS salgınını önlemek için alınan tedbirler yüzünden hizmet sektörü kepenk indirdi. İmalat sanayisi de kapasite düşürdü. Belli üretim alanları dışında işler oldukça durgun. Temassız ticaret uygulaması ile Ticaret Bakanlığı, tedarik zincirinin kopmasını önledi. Ancak kanallar oldukça daraldı. Üretimde işlerin nasıl gittiğini ve sanayicinin beklentilerinin ne yönde olduğunu öğrenmek için, girişimci iş insanı, Erin Motor Genel Müdürü Ersin Şahin ile süreci değerlendirdik.

ALIŞKANLIKLAR DEĞİŞECEK

■ Bir sanayici gözüyle nasıl bir tablo görüyorsunuz?

Karamsar olmak istemiyorum. Su akar yolunu bulur. Süreçle beraber farklı sektörler çıkacaktır. Ancak geleceğe dair belirsizliğin olması bizi korkutuyor. Diğer yandan tüketim alışkanlıklarımız değişecek. Bu değiştiğinde, bundan önceki öngörülerimiz de değişecek. Biz otomotiv sektöründeyiz. Bir aracın iki yılda bir değiştirilmesi normalde lükstür. Şimdi acaba otomotiv satışları düşer mi? Konut sektörünün yerinde olsa şunu düşünürdüm; insanlar yatırım aracı olarak ev almayı sürdürür mü? Yoksa daha likit şeyler mi tutmaya başlarlar?

ÇİN'DEN ALIMLAR BAŞLADI

■ Yoksa bahçeli evler mi tercih edilir?

Yani.. 'Cihangir'de oturmayayım ama Bahçeşehir'de ayağım toprağa değsin' mi der. Tahmin edebiliyoruz ama ne olacağını bilemiyoruz. Bu öngörülemez durum beni korkutuyor. Ama yakın vadede şunu söyleyebilirim. Bizim ciromuzun içerisinde de küçük bir paya sahip olsa da Çin'e ihracatımız var. Oradan sipariş gelmeye başladı. Ocak ve şubatta Çin bıçak gibi kesildi. Ama martın ikinci yarısından itibaren az da olsa alımlar başladı. Bu şunu gösteriyor; Avrupa'da da 2.5 aylık süreçten sonra hareketlenme başlayabilir. ABD pazarı çalışıyor mesela!

MAYIS GİBİ AÇILABİLİR

■ ABD durmadı mı?

Hiç durmadı. Orada kamyon üreticilerine tedarik sağlıyoruz. Hükümet, Detroit'teki üreticilere, "Kritik sektörsünüz.Lojistiğe hizmet veriyorsunuz. Çalışmaya devam" demiş. McKinsey son raporunda mesela ekim ayı gibi açılma bekliyordu. Biz de açıkçası Avrupa'dan mayıs ayında siparişlerin gelmeye başlayacağını bekliyoruz. Yani açık söylemek gerekirse süreç uzarsa kimse dayanamaz. O kadar kolay değil.

ÇİN'İN STRATEJİSİ NE OLACAK?

■ Cumhurbaşkanı da "üretimimiz durmayacak" dedi.

Kesinlikle öyle. Tabii böyle bir dönemde bunları konuşmak zor ama Çin'den bu tarafa bir kayış olacağını düşünüyoruz. Gerek Çinliler burada satın alma yapabilirler. Örneğin; tedarik anlamında büyük oranlarda Çin'e bağlı olan firmalar bunu aşağı çekip riski dengeleyecekler. Yani otomotivde de böyledir. Almanlar özelinde; tek bir firmaya belli bir yüzdeden fazla bağlı olamazsın. Tek bir firmaya yüksek oranda bağlı olmanı istemezler. Çünkü senden alımı kestiği zaman ayakta kalamazsın. Yani otomotiv bunu bile kontrol eder bir konumda. Şimdi baktığımızda Çin'de de para var. Ben şöyle düşünürüm; Çin'deki fabrikamdan almıyorsa, gelir Türkiye'de fabrika kurarım...

***Zaten Kuşak Yol kapsamında böyle bir strateji izlenmesi bekleniyordu. Özellikle Kuzey Afrika ve Güney Avrupa için Türkiye'yi bir üs veya iş ortağı olarak konumlandırıyorlardı.**

Biz de bunun işaretlerini görüyoruz. Türkiye de maliyet anlamında avantajlı konuma geldi.

EN İYİ FİRMA OLSA DAYANAMAZ

■ Özellikle son kur artışı dikkate alınınca... Ülkemizde nasıl bir hava var; ödemelerde bir kopma var mı? Başka nasıl önlemler gerekir?

Yüzde 100 ihracatçı olduğumuzda iç pazardaki duruma çok bağlı değiliz. Büyük müşteriler ödemelerini yapıyorlar. Kredi anlamında ise; bankalar kredi vermek için arıyorlar. Fakat, her zaman bankacı garanti görmünda ise; bankalar kredi vermek için arıyorlar. Fakat, her zaman bankacı garanti gördüğü firmaya kredi vermek istiyor. Alacağını riske atmamak için. Örneğin bir taraf böyleyken biraz eli sıkışmış olana ne derler, emin değilim.

■ O kesimden ciddi şikayetler alıyoruz. Bankalar öteleriz kredileri diyorlar ama yine o döneme kadar faizi işletiriz diyorlar. Yani ne oldu? Sen yine bana kredi satmış oldun! Ne değişti ki?

■ İktisatçılar bir ödemesiz dönem olması gerektiğini düşünüyorlar. Bankalar faiz almasın, o kadarlık gideri vergiden düşsünler gibi öneriler var.

Bu doğru. Yüzde 100 ihracatçı firmalarda şimdilik bir sıkıntı yok gibi ama bu ne kadar sürdürülebilir? Ağustosa kadar satış yapamazsa en iyi firma da olsa sürdüremezsiniz. Hiç satış yapılmadan kaç ay maaş ödeyebilirsiniz? Şunu da vurgulamak lazım, iş insanıyım, iş sahibiyim diyorsanız; birkaç ay da kimseyi işten çıkarmadan ayaklarınızın üzerinde durabilmeniz lazım. Bir takım imkanlar da var. Sosyal olarak bu yine bize döner. Herkes elini taşın altına koymalı. Yoksa bu sefer yine kime ürün satacaksınız?

ÇALIŞAN DESTEĞİ LAZIM

■ Türkiye'de otomotiv pazarı nasıl açılır?

Mayıs başında yavaş yavaş başlayabilir diye bir öngörüm var ama düşük miktarlarla başlanır. Özellikle, Kovid-19 ile ilgili eğri aşağı doğru dönmeye başlarsa...

■ İşletmelerin en büyük korkusu nedir?

En büyük korkumuz, işletmeler çalışırken bir vaka görülmesi ve işletmelerin karantinaya alınması. Önlemlerini alıyoruz. Üretim çok düştüğü için zaten sayılar azaldı. Yemekhaneler de mesafeler artırıldı. Maske, eldiven ile çalışılıyor. Hem insanı hem de işin devamı açısından işletmelerin en büyük korkusu bu diyebilirim.

■ İlave destekler konusunda ne yapılabilir?

Çalışanların gelirsiz kalmaması için işten çıkarma olmamalı dedik ama unutmayalım Türkiye'de 2018'deki krizden daha yeni çıkarken buna yakalandı. Firmalar nefessiz kalmıştı. Şimdi buna yakalandılar. O firmalara ve çalışanlarına destek verilmeli diye düşünüyorum.

PROF. DR. KEMAL ÜÇÜNCÜ SÜRECİ DEĞERLENDİRDİ (2)

Yeni bir paylaşım kültürüne ihtiyaç var

SÜLEYMAN DÖNMEZ
İLYAS GÜMRÜKÇÜ / TRABZON

KARADENİZ Teknik Üniversitesi (KTÜ) Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kemal Üçüncü ile koronavirüsün ekonomilere etkisini değerlendirmeyi sürdürüyoruz.

■ Sadece Türkiye değil Avrupa da, Amerika da kamuculuğu, kamu ekonomisini konuşmaya ve liberal ekonominin bittiğini tartışmaya başladı. Nasıl bir süreç öngörüyorsunuz?

Belli ki küresel sistemlerin hegemonyayı sağlayan araçları yeni bir karar aşamasındalar. Bundan sonra elektronik paraya geçme, klasik merkez bankaları muhalefetini açma, trans-nasyonal, uluslararası yapıyı zorlayacaklardır. Artık ulus devletlerin pazar kontrolünü ve hukuk kontrolünü bir şekilde aşmaya çalışacaklardır ama bunun arkasında insan ve toplum desteği yok. Şimdi Amerika da dahil toplum ikiye bölündü. Trump ve çevresinin temsil ettiği milli ekonomi çevresi, "Bizim ne işimiz var 5 kıtada 500 bin askerle?" diyordu. "Yeniden 1950'lerin refah Amerika'sını inşa edelim" diyordu. Fakat küresel lobiler, "Küresel hegemonyaya devam edelim" diyorlar ve ona zorluyorlar.

İKİ SİSTEM KARŞI KARŞIYA

Dünya'da bu iki sistem karşı karşıya gelecektir. Bundan sonraki saflaşma burada bekleniyor. Artık insanlar tedirgin oldular. Toplumlar ve devletler biyopolitik süreçleri kullanmaya çalışacaklardır. Bir disiplin toplumu inşa etme açısından "Aman ha hasta olursunuz, virüs gelir, sendikal gösterilere çıkmayın" gibi araçlarla da bunu kullanacaklardır.

İkincisi, asimetrik tehdit dünyada bambaşka bir hal aldı. Bu bahsedilen virüsleri doktora seviyesindeki bir öğrenci bir laboratuvarda geliştirebilecek düzeyde. Dehşet verici bir şey. Konvansiyonel savunma sistemlerinin de boşa çıktığı bir dünyayı yaşıyoruz yani böyle bir tehdit karşısında veya bir başka virüs karşısında biz ne yapabilirizi, dünya toplumları düşünecek ve yeni bir küresel sivil işbirliği modelinin, fakirlerle zenginlerin hiyerarşik değil eşit olarak yer aldığı paylaşımcı bir düzene gidilme zorunluluğu vardır. Dünyanın ve Türkiye'nin yeni bir paylaşım kültürüne ihtiyacı var.

KAMUCU SİSTEMLERİN ULUS ÖTESİ DAYANIŞMASI

Avrupa bir çöküşün eşiğine geldi ama Çin'e baktığımız zaman, Rusya'ya, Küba'ya... Avrupa'nın almadığı gemileri bu ülkeler kabul ettiler. Nasıl başardılar bunu?

Küresel düzeyde devrimci bir dayanışmanın müthiş bir örneğini gösterdiler; Küba, Rusya ve Çin. Hiç kimsenin kendi savunma konseptindeki ülkelerin dahi yardım etmediği İtalya'ya bu ülkeler yardım ettiler. Burada yeni bir şey görüyoruz. İnsan odaklı kamucu sistemlerin de, ulus ötesi bir dayanışma perspektifini oraya koyduklarını görüyoruz. Bir şey daha var dikkatinizi çekmek isterim; bu virüs sonrasında ideolojik dinsel referanslı totaliter rejimlerin ve anlayışların da boşa çıktığını görüyoruz. Biz biraz da meseleye ülkemiz açısından bakacak olursak Vatan Partisi programında da ortaya konulan Atatürk perspektifinin ne kadar doğru olduğunu, kamu-özel işbirliğine dayalı üretim devriminin ne kadar önemli olduğunu bir kez görmüş bulunuyoruz.

'Devlet yol gösterici olmalı'

■ Hükümetin ne yapması gerekiyor?

Kamunun öncülük ettiği, planlamacı, planlamaya dayanan, kaynakları rasyonel kullanan yeni bir sisteme ihtiyacımız vardır. Bunun temelinde de Atatürk'ün söylediği milli ekonominin temeli tarımdır, hayvancılıktır bunu yeniden öne almamız lazım. Bu ülkenin kendi kendini besleyebilecek stratejik üretimi, tarımı garanti altına almamız lazım. Paramız yoksa da karnımız doyuyor, bu son derece önemlidir ve stratejiktir.

Belediyeler, valilikler, kamu özel şirketleri işbirlikleriyle bulundukları vilayette işsiz gençleri istihdam ederek, devlet alım garantisi vererek et, süt gibi, endüstriyel ormancılık gibi sektörleri devreye sokup ithal etmeden kamunun finansörlüğünde bu üretim seferberliğini başlatmalıyız. Planlı ekonomi diyelim buna; çünkü Türkiye'nin sermaye birikimi yetersizdir. Sermaye birikiminin yetersiz olduğu toplumlarda -bütün kalkınma tarihi bunu gösterir- devletin öncülük etmesi, yol gösterici olması lazımdır.

Tüketici Hakları Derneği Genel Başkanı Turhan Çakar:

Gıdadan KDV kaldırılsın

AYDINLIK / ANKARA

TÜKETİCİ Hakları Derneği Genel Başkanı Turhan Çakar toplumun yüzde 80'inin aç ve yoksul olduğunu belirtti, gıdadan KDV'nin kaldırılmasını istedi.

Turhan Çakar, toplum olarak, ekonomik, sosyal ve sağlık yönünden tarihimizin en sıkıntılı ve bunalımlı bir döneminden geçtiğimizi vurguladı ve özetle şunları söyledi:

"Toplumun büyük çoğunluğu geçinebilme ve sağlık yönünden büyük bir sorun yaşamaktadır. Kısaca, toplumun büyük çoğunluğu can derdine düşmüştür. Evrensel tüketici haklarından olan yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenebilme, sağlıklı olabilmek için toplumun, tüketicilerin en önemli önceliği ve ihtiyacıdır. Çünkü, halkımızın büyük bir çoğunluğu yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenememektedir."

GIDA HARCAMALARI ARTIYOR

Türk-İş'in 2020 yılı Mart ayı araştırmasına göre, dört kişilik bir ailenin aylık gıda harcaması 2 bin 345 lira. Çakar, "Eğer dört kişilik hanenin aylık geliri 2 bin 345 TL'nin altında kalmışsa, bu hane açlık sınırının altında yaşıyor demektir" diyerek, gıda harcamasının her ay artış gösterdiğini belirtti. Çakar, dört kişilik ailenin yoksulluk sınırı ise 7 bin 639 TL olduğunu hatırlattı.

'16,6 MİLYON AÇ 50 MİLYON YOKSUL'

Çakar, 2020 yılı Mart ayına ilişkin açlık ve yoksulluk sınırı rakamları ile TÜİK'in "Hane Halkı Kullanılabilir Gelir Dağılımı" karşılaştırıldığında ortaya çıkan durumu şöyle anlattı:

"Nüfusun yüzde yirmiden fazla kesimi açlık sınırının altında, yüzde altmıştan fazla kesimi ise yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Bu oranlara göre, ülkemiz nüfusunun 16.6 milyondan fazla kesimi açlık sınırının altında, 50 milyondan fazla kesimi ise yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Kısaca, ülkemiz nüfusunun yüzde sekseni yani, 66,6 milyondan fazla kişi açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır."

İŞTEN ÇIKARMALAR

Koronavirüs gerekçe gösterilerek, yüz binlerce kişinin işten çıkarıldığına işaret eden Çakar, şöyle sürdürdü:

"Bununla birlikte, bir çok küçük esnaf da iş yapamadığından işyerini kapatmak zorunda kalmıştır. Bu durumun sonucunda açlık ve yoksulluk sınırı altında yaşayan kişi ve aile sayısı daha da artmıştır. Kısaca, toplum can derdine düşmüştür. Bu bakımdan, sosyal devlet anlayışı her yönüyle uygulanmalıdır. Halkın-tüketicilerin büyük çoğunluğu gelir yetersizliği, gelir yokluğu nedeniyle geçinemez ve temel ihtiyaçlarını karşılayamaz durumdadır. Bu nedenle, hiç geliri olmayan aileler ile açlık sınırının altında yaşayan ailelerin ve yoksulluk sınırının altında olup da geçinemeyen ailelerin gıda, elektrik, doğalgaz ve su gibi temel ihtiyaçlarını devlet ücretsiz olarak karşılasın."

Çakar, gıdadan KDV kaldırılmasını talep ederek, "Elektrik ve doğal gaz faturalarından yalnızca enerji bedeli, su faturalarından ise yalnızca su bedeli alınsın. Özel ya da kamu, tüm hastanelerde sağlık hizmetlerinden herhangi bir ücret alınmasın" önerisinde bulundu.

'Süt desteği en az 25 kuruş olmalı'

AYDINLIK / ANKARA

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, süt desteğinin yerel seçimlerden önce 10 kuruştan 25 kuruşa çıkartılıp, seçimden sonra tekrar 10 kuruşa düşürüldüğünü söyledi. Gürer, koronavirüs nedeniyle verilecek desteğin de sadece 5 kuruş artırılarak 15 kuruşa yükseltilmesinin, süt üreticisinin sorunlarına çözüm olmadığını belirtti. Gürer çiğ süt desteğinin en az 25 kuruş bandına taşınmasını istedi.

Açıklamada Ulusal Süt Konseyinin 2.30 kuruş olarak belirlediği çiğ süt litre fiyatının 1 Ocak 2020'den 31 Aralık 2020 sonuna kadar geçerli olduğu hatırlatıldı. Gürer çiğ süte alım garantisi verilmesi gerektiğini belirterek, şöyle konuştu:

"Virüs beklenmeyen olağanüstü şartların oluşmasına neden olmuştur. Bazı bölgelerde küçük mandıraların çiğ süt alımını daralttığı yönünde, besicilerden serzeniş gelmektedir. Bölgelere göre değişen sorun genişlerse, süt alımı daralırsa süt üreticisi büyük sıkıntıya girer. Süt ineklerin sağılmaması halinde süt üretiminde sorun yaşanır. Sonuçta süt ineği kesime gider. Süt açığı oluşur. Tarım ve Orman Bakanlığı, Et ve Süt kurumu tarafından ülke genelinde tüm çiğ süt alımında oluşacak sorunda süt alımı garantisi vermelidir."

Süt üreticisinin "sütümüz alınmazsa" kaygısıyla diken üzerinde olduğunu kaydeden Gürer, şöyle sürdürdü:

"Bu yönde sorun oluşmaması sağlanmalıdır. Girdi fiyatları da artmaktadır. Özellikle yem fiyatları son on günde kesif yem (sanayi yemi)yüzde on artmıştır. Kaba yemde, yonca, saman, küspe de de geçen yıla göre fiyat artışı oluşmuştur. Yonca ve saman zor bulunmaktadır. Bakanlık bu yönde de besici yanında olduğunu gösteren önlemler almalıdır."

Amik Ovası'nda soğan ve buğday ekini su altında kaldı

Amik Ovası'nda soğanların bakım zamanı geldi. Geldi gelmesine de, çiftçi bir taraftan işçi bulamıyor, diğer taraftan bütün yollar su altında! Üreticiler, Aydınlık'la yetkililere seslendi: Tarlaya giremezsek hepsi çürür!

HÜSYEİN GÜLER / HATAY

HATAY Amik Ovası'nda soğanların bakım zamanı geldiği halde, çiftçi tarlasına ulaşamıyor. Bütün yollar ekili tarlalardan düşük olduğu için su altında, yani çiftçi soğanlarına bakım yapabilmek için suların çekilmesini bekleyecek. Su altındaki ekili alanda, kimi köylüler balık avlamaya başladı. Su çekilmesini beklemek, çiftçi için ekilen soğanların toprağa gömülmesi demek. Bu çıkmaz, patates ekicileri için de geçerli. Amik Ovası'nda, buğday, soğan, patates eken çiftçiler Aydınlık'a konuştu, "Tam bir çıkmazdayız, devlet duy sesimizi" dediler.

'BAKIM YAPAMAZSAK ÇÜRÜYECEK'

Aydın Asker, Antakya Ziraat Odasında bir dönem ikinci başkanlık yapmış bir üretici. "Soğanlarımız tarlada çürüyecek gibi görünüyor" diyen Asker, koronavirüs ile birlikte sorunların katmerleştiğini söyledi, üreticiyi kara kara düşündüren durumu bize şöyle anlattı:

"Amik Ovası halen yer yer su altında. Buğday ektik, onlar da suların altında! Buğday ve soğanlar için çoğumuz sigorta yaptırdık. Yağmurlar başlamadan önce buğdayların bakımını yapmıştık, buğdaylarımız su altında çürürse, sigorta karşılayacaktır. Bizim acil sorunumuz soğanlar! Sigorta yaptırılmasına rağmen bakımını yapamadık. Soğanlar küçük olduğu için bugünlerde otunu ayıklamak, gübre vermek, yani bakımını yapmak zorundayız. Bakım yapmazsak soğanlarımız suyun altında kalıp, çürüdüğü zaman sigorta ödeme yapmayabilir."

SİGORTA PARA VERMİYOR

Bakım neden yapılmıyor derseniz, çiftçi tarlasına gidemiyor bile:

"Soğanlarımıza giden bütün tarla yolları su altında, tarlaya gitmemiz mümkün değildir! Suyun çekilmesi ise 15-20 gün sürer, o zamana kadar da soğanlar otlardan, bakımsızlıktan çürüyüp gider. Çürüyen soğanlarımız için sigorta para ödemez, çünkü bakımlarını yapmamızı istiyorlar, biz ise tarlaya giremiyoruz. Soğanlar için sigortadan 5 Mayıs'ta eksper gelecektir. O tarihe kadar tarlalarımıza girmemiz mümkün görünmüyor. Amik Ovası'nda bazı çiftçilerimiz balık avlıyor. Devlet bizim bu soruna çözüm bulur mu? Zor gibi görünmekte. Çünkü daha önce yazın kuraklıktan heba olan, kışın su altında kalan ürünlerimiz için bir bedel ödenmedi. Biz ektik, ürettik ama her şey bizim aleyhimize çalışmaktadır."

Aydın Asker

'TARIM VARSA İŞÇİSİ DE OLACAK

Amik Ovası'nda her yıl tarla kiralayarak soğan ve patates eken, aynı zamanda Gaziantep'ten, Şanlıurfa ve Diyarbakır'dan binlerce işçi getiren Lütfü Şeyhanlıgil'in de derdi büyük. Şeyhanlıgil durumun son derece kritik olduğunu, tarım işçilerinin koronavirüs yüzünden bulundukları bölgelerden çıkamadıklarını söyledi. "Tam çıkmaza girdik" diyen Lütfü Çavuş, "Tamam tarımda 65 yaş üstü ve çocuklar gelmesin diyelim. Peki tarım işçileri babasını, anasını, çocuklarını nereye bırakacaktır? Bunları sağlıkçılar kontrol edemezler mi" diye sordu. Lütfü Şeyhanlıgil şöyle konuştu:

"Devletin tarım işçilerini fark etmesi gerekir. İşçilerin konaklama yeri belli değil, elektrik, su sorunları nasıl çözülecektir? Hastalıkların çoğunluğu suların pis olmasından kaynaklanmaktadır. Şimdiye dek tarım işçileri herkes tarafından görmezden gelindi. Tarım olduğu sürece tarım işçiliği olacaktır. Bu soruna ciddi ve kalıcı çözüm bulunmalıdır. Çocuklar için seyyar okullar, tarım işçileri için insan gibi yaşamasına uygun kabinler neden yapılmasın?"

'Acil yasal düzenleme gerek'

Lütfü Çavuş, salgın önlemleri kapsamında, işçilerin yalnızca Şanlıurfa, Diyarbakır, Gaziantep ve Osmaniye illerinden getirilebileceğini, oysa, işçilerin bugünlerde Adana ve Tarsus bölgesinde bulunduğuna işaret etti ve acil önlem istedi:

"İşleri bitti ama başka bölgelere çıkmaları yasaktır. Tarım işçileri çadırlarda kalıyorlar, işleri yoktur. Biz bu işçileri Amik Ovası'na götürmek istiyoruz, ama yasak olduğundan götüremiyoruz. Tarım işçisi olmadan ekili olan tarlalarımıza nasıl gübre atacağız? Nasıl otlarını ayıklayacağız? Yine buradaki işçiler şeker pancarı ekimi için gidecekler, ama bulundukları bölgeden ayrılmaları, çalışacakları bölgelere gitmeleri, yasaktan ötürü mümkün görünmüyor. Yeni yasanın ne zaman çıkacağını da bilmiyoruz. Gıda güvenliği önemli ve tedarik için tarlaların ekilmesi, bakılması, ürünlerin kaldırılması gerekiyor. Bu şartlarda bütün bunları nasıl yapacağız?"

TÜCCAR TARLAYA GELEMİYOR

Soğanların tüccara satılması için tüccarın Ankara'dan gelerek ekili soğan tarlalarına bakması, fiyat biçmesi, işçi tutması gerektiğini söyleyen Çavuş şöyle sürdürdü:

"Tüccarlar, ekim belgesi denilen 'ÇKP' olmadığından, bulundukları bölgeden hareket edemiyorlar. Ekili tarlalara gelmeden nasıl satın alacaktır? Bütün bunların acil olarak düzenlenmesi gerekiyor. Bu söylediklerim konusunda en kısa zamanda yasal düzenleme yapılmalı, çiftçinin önü açılmalıdır. Yoksa ürünlerimiz tarlada kalacaktır."

UMUT ORAN TARIM BAKANLIĞINDAN BİLGİ İSTEDİ:

Savaş ve afet buğday stoğu ne durumda?

AYDINLIK / ANKARA

TOPRAK Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) yurtdışından 250 bin ton ekmeklik kırmızı buğday satın alacağı bilgisi üzerine Tarım Bakanlığı'na başvuran eski CHP Milletvekili Umut Oran, "Türkiye'nin savaş ve afet buğday stoku ne kadardır" diye sordu.

Oran, korona pandemisi ile ilgili olarak ülkemizin önümüzdeki aylarda büyük sıkıntılara düşmemesi için alınması gereken acil önlemlerin bir kısmının, Tarım Bakanlığı'nın faaliyet alanına girdiğini hatırlattı. Oran "Bu nedenle bazı konularda uyarılarda bulunmak ve kimi soru işaretlerinin de giderilmesi gerekmektedir" dedi. Oran'ın Bakan Pakdemirli'ye yönelttiği sorular şöyle:

'250 BİN TONLUK İTHALATIN GEREKÇESİ NE?'

■ TMO silolarında toplam kaç tonluk buğday (ekmeklik ve makarnalık), arpa, pirinç, mercimek, kuru fasulye, mısır ve çeltik bulunmaktadır?

■ TMO depolarındaki bu kuru gıdaların her birine ilişkin olarak, Türkiye genelinde 83 milyon vatandaşımızın aylık ve yıllık ortalama iç tüketimi kaç tondur?

■ Savaş ve afet gibi olağanüstü durumlar için TMO silolarında her bir kuru gıda için kaçar ton bulundurulması planlandı? Öngörülen buğday, arpa ve ekmeklik un stokları bugün itibariyle tam mıdır, eksik varsa miktarı nedir, eksik kalma gerekçeleri nelerdir?

■ TMO 250 bin ton kırmızı ekmeklik buğdayı yurtdışından satın almak için ihaleye çıktı mı, bu ihalenin duyurusu hangi mecrada ne zaman yapıldı, ihale koşulları nelerdir? Kırmızı ekmeklik buğdayın kilogramını kaç TL üzerinden satın alacaksınız? İhaleye 10 Nisan 2020 tarihine kadar teklif verilebileceği ve ihaleyi kazananların 20 Nisan – 15 Mayıs 2020 tarihleri arasında buğdayın Türkiye'ye sevkini 8 liman üzerinden tamamlaması gerektiği bilgisi doğru mudur?

■ Savaş ve afet gibi olağanüstü durumlar için TMO'da yeterli ekmeklik buğdayımız varsa bu son ihaleye neden çıkıldı? TMO'da yeterli buğday yoksa neden daha önce gerekli tedbirler alınmadı, bu durumun sorumlusu kimdir?

■ Savaş stokumuzda acil bir durum yoksa neden 2019 yazında yerli üreticilerimizden daha fazla ekmeklik buğday alımı yapılmadı da şimdi yabancı çiftçilere ödeme yapmak zorunda kalıyoruz?

'TEŞVİK NEDEN 21 İLDE?

■ Adıyaman, Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Bingöl, Çanakkale, Erzincan, Erzurum, Kars, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Muş, Nevşehir, Niğde, Samsun, Sivas, Tokat, Uşak ve Yozgat illerinde çiftçilerimize tohumun yüzde 75'ini hibe ederek buğday, arpa, pirinç, mercimek, kuru fasulye, mısır, ayçiçeği ve çeltik üretimini teşvik etmeniz çok yararlı bir çalışma olacak. Ancak bu 21 ili hangi ölçütlere göre belirlediniz ve neden tohumların tamamını hibe etmiyorsunuz da yüzde 75 destek veriyorsunuz?

MERHABA KAMULAŞTIRMA -17

Sokağa çıkma yasağı kimin politikası

İNTERNETTE ekmek pişirebilir misiniz?

İnternete buğday ekebilir, domates biber yetiştirebilir misiniz?

İnternette davar ve sığır otlatabilir misiniz?

İnternette maske, kolonya, solunum cihazı, ilaç, un, şeker, yağ, elektrik, mermi, tüfek, tank üretebilir misiniz?

İnternette su taşıyabilir, çöp toplayabilir misiniz, kamyon ve trenle mal taşıyabilir misiniz?

İnternette hasta tedavi edebilir, saç tıraşı yapabilir, elbise dikebilir, musluk tamir edebilir misiniz?

Tamam anlaşıldı, internet çağına geçmiş haberleşme, iletişim gibi kimi hizmetler var ama hizmetlerin çoğu ve üretim internette yapılamıyor.

KİMİN TALEBİ

Sokağa Çıkma Yasağı, halkın, üreticilerin, genel olarak çalışanların talebi değil.

İnternetten işlem yapan küresel para babaları "Dijital Çağa" geçmiş olabilirler ama insanlığa Dijitalde hayat yok.

Sokağa Çıkma Yasağını savunanların sırtlarında yumurta küfesi yok. Gıda güvenliği ve sağlık güvenliği nasıl sağlanacak, üretim nasıl sürecek, halkın temel hizmetleri nasıl görülecek, üretmekten vazgeçen bir ülke bir süre sonra vergiyi kimden toplayacak, kamu hizmetini hangi kaynaktan karşılayacak, ücretleri ve aylıkları nasıl ödeyecek, böyle bir sorunları bulunmadığı görülüyor.

HANGİ PLAN

Ama dolduruşa gelenler bir yana sokağa çıkma yasağını ısrarla gündeme getirenlerin Türkiye'yi kargaşalıklara sürüklemek gibi bir planın içinde oldukları açık.

Bugünün koşullarında "Evde Kal ve Mesafeyi Koru" uygulaması, Virüs Salgınına karşı mücadelede en doğru çözümdür.

NİÇİN DİSİPLİN

Toplum ve emekçi sağlığını koruyarak üretimi sürdürmek için, zorunlu önlemleri disiplinle uygulamak gerekiyor. Emekçilerin işyerlerine götürülmesinde, işyerlerindeki çalışma koşullarının ve yemekhanelerin vb düzenlenmesinde virüsün bulaşmasına olanak tanımayacak kurallar özenle uygulanmalı ve emekçiler eğitilmelidir. Burada sorumluluk, yasalara göre en başta işverenindir ve elbette kamu makamlarınındır.

Koşullar dayatırsa, Türk-İş Konfederasyonu Başkanımız Ergün Atalay'ın önediği gibi 15 günlük bir sokağa çıkma yasağı konabilir. Böylece 14 günlük bulaşı süresi geçirildikten sonra üretim ve hizmetler daha sağlıklı koşullarda yürütülebilir.

KİTAP

FİLM

Charlie Chaplin'in Modern Times (Modern Zamanlar) adlı ünlü komedisi, insanlığın makineleşmeyle birlikte karşılaştığı sorunları çok akıcı ve düşündürücü bir dille anlatıyor.

YARIN: MERHABA KAMULAŞTIRMA -17
SEÇENEKLER: İŞÇİYE VE MEMURA ÜCRET ZAMMI MI, YOKSA İŞSİZE İŞ Mİ.

İNFAZ PAKETİ

Ankara Barosu: infaz eşitliği noktasında tartışma konusu

AYDINLIK/ ANKARA

ANKARA Barosu tarafından, TBMM Genel Kurulunda görüşmelerine devam edilen infaz düzenlemesine ilişkin kanun teklifiyle ilgili açıklama yapıldı. Açıklamada, teklifin genel olarak bazı suçlar bakımından infaz indirimi öngörmekle birlikte, kapsamı ve infaz eşitliği noktasında tartışma konusu olduğu kaydedildi. Açıklamada, soykırım ve insanlığa karşı suçlar, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçları ile işkence ve eziyet suçunun da kapsam dışı bırakılması gerektiği belirtildi. Anayasanın 10. Maddesinin, kadınlar ve çocuklar hakkında alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı yorumlanamayacağı hükmünü de içerdiği belirtilen açıklamada "İnfaz indirimi içeren düzenlemede kadınlara ve çocuklara dönük şiddet ve cinsel suçların kapsam dışında olması gerekmektedir" denildi.

ULUSAL VE YEREL BASIN YÖNETİCİLERİ:

BİK GAZETELERE avans kullandırsın

Koronavirüs salgını nedeniyle Türk basını zor günler yaşıyor. Gazeteler hükümetten özellikle de Basın İlan Kurumu'ndan destek bekliyor. Akşam, Cumhuriyet ve Milliyet gazeteleri genel yayın yönetmenleri önerilerini ve çağrılarını dile getirdi

YAZILI basının koronavirüse karşı mücadelesi zor şartlar altında devam ediyor. Tek gelir kaynağı olan resmi ve özel ilanların kesilmesi ve tirajların da düşmesiyle gazeteler yaşam savaşı vermeye başladı. Koronavirüsün gazetelere etkilerini Aydınlık'a anlatan ulusal, yerel gazete sahipleri ve yöneticileri ciddi desteklere ihtiyaçları olduğunu vurguladı.

'İLAN FİYATLARI ARTIRILABİLİR'

Devletin koronavirüs tedbirleri kapsamında şirketlere kısa çalışma ödenekleri, doğalgaz elektrik gibi ödemelerde erteleme gibi imkanlar sağladığını vurgulayan Akşam Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Kartoğlu bundan medyanın da faydalandığını belirtti. Medyaya toplumun doğru bilgilendirilmesi anlamında daha fazla görevler düştüğünü hatırlatan Kartoğlu bu nedenle daha fazla imkan sağlanabileceğini belirtti. Sorunun çözümü için Basın İlan Kurumu ve medya temsilcilerinin diyaloğunun önemine vurgu yapan Kartoğlu şunları söyledi:

"İlgili kurumların bir araya gelmesi gerekir. Medya temsilcileriyle oturup konuşması gerekir. Bizim elbette gelire ihtiyacımız var. Kısa çalışma ödeneğinde devlet, çalışanın maaşının yüzde 60'ını karşılıyor. Medyaya özel olarak bu oran yüzde 10 daha fazla olabilir. Elektrik, doğalgaz gibi ödemelerin ertelenmesi, yapılandırılması sağlandı zaten. BİK yetkileri dahilinde gazetelere ve gazetecilere işlerin normale döndüğü zaman ödenmek şartıyla ötelenmiş ek krediler açabilir. Ama gazetelere doğrudan gelir desteği anlamında ilanların şu süreçte eskisi gibi devam etmesini beklemiyorum. İlan fiyatları değişebilir. Şu anda var olan basın ilanlarını normalde yüzde 50 artırılmış fiyatlarla verebilir. Bu da destek olabilir. Bu bir salgın bir mücbir sebep. 16 sektör bundan yararlanıyor. Medya için de böyle."

GERÇEKÇİ BİR DESTEK PAKETİ HAZIRLANMALI

Koronavirüslü günlerin gazeteleri de derinden etkilediğini söyleyen Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Aykut Küçükkaya bunun sa-tışlara yansıdığını da belirtti. Gazetelerin tek gelir kaynakları olan resmi ve özel ilanların yüksek oranda azalmasının tüm planlarını alt üst ettiğini söyleyen Küçükkaya sayfa sayısını düşürdüklerini de ifade etti. En önemli görevin Basın İlan Kurumu'na düştüğünü vurgulayan Küçükkaya şunları söyledi.

"Cumhuriyet açısından kağıt baskımız için dört okurumuzdan birinin gazeteye ulaşamadığını, alamadığını net bir şekilde söyleyebilirim. Diğer gazetelerde de durum farklı değil. Bu süreçte şirket ilanları yok denecek kadar azaldı. Basın İlan Kurumu'ndan gelen ilanlarda büyük düşüş var. Aldığımız cezalar da cabası. İki gelir kaynağımız var: Biri satış, diğeri reklam. Bu iki gelir kaynağının aynı anda yüksek oranlarda azalması tüm planları altüst etti. Tasarruf tedbirlerimiz ise sınırlı. Ne olursa olsun her gün en iyi gazeteyi okurun önüne sunmak zorundayız. En fazla yapabildiğimiz tasarruf ek verdiğimiz günlerde sayfa sayımızı 2 ya da 4 sayfa düşürmek. Meslek örgütlerimiz, sendikalar hem Basın İlan Kurumu'yla hem de iktidarla özellikle patronsuz, holdingsiz basın kuruluşlarına verilecek destek için gerçekçi bir paket hazırlamalı. Bu noktada en önemli görev Basın İlan Kurumu'na düşüyor. Gazetecilik bir kamu mesleği. Doğru bilgiyi, uyarıcı bilgileri kamuoyuna, halka ulaştırmak için çalışıyoruz. Mesleğimizin gereğini yerine getirmek için tüm Cumhuriyet emekçileri olarak üzerimize düşeni yapmaya devam edeceğiz."

KRİZE KARŞI 2 MADDELİK ÇÖZÜM

Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mete Belovacıklı yaşanan sıkıntıya karşı uygulanacak 2 yöntemle gazetelerin nefes alabileceğini vurguladı. Alınan tedbirler kapsamında satış, ilan ve reklamlarda yaşanan gerilemeye dikkat çeken Belovacıklı şu önerilerde bulundu: BİK'in ilanlar varmış gibi mahsuben bir ödeme yapması, gazetelere avans kullandırması gerekiyor. Örneğin geçen sene bu ayda Aydınlık ne kadar basın ilan almış: 100 TL. Hiç olmazsa bunun yarısı verilmeli. Koronavirüs krizinden sonra 2 sayfa değil de 1 sayfa verilmek gibi bu sonradan mahsup edilir. BİK geçtiğimiz günlerde evde kalın kapağı ricasında bulundu gazetelere. Kamu ilanları ve duyuruları yayınlanamıyor evet ama BİK gibi bir kamu kuruluşunun sosyal sorumluluğu devam ediyor. Bu ve benzeri farkındalık yaratacak kimi projeleri hayata geçirilebilir. Bunlar bir fatura karşılığında yapılır. Böylelikle gazetelere bir destek olunur. Bu iki yöntem uygulanırsa birçok gazetenin nefes alabileceğini düşünüyorum."

AK PARTİLİ CAHİT ÖZKAN:

'PKK ve FETÖ terörünü yumuşatamayız'

AYDINLIK / ANKARA

TBMM'deki infaz yasası görüşmelerinde HDP sözcüleri yine etnik ayrımcılığı öne çıkardı. HDP Grup Başkan Başkan Vekili Meral Danış Beştaş, teklifin Kürt fobisi içinde hazırlandığını öne sürdü. Kendilerinde bir Kürt fobisi olmadığını ifade eden Ak Partili Cahit Özkan, Beştaş'a şu yanıtı verdi: "Bugün hayatını kaybeden Kürt vatandaşlarımız oldu. Zavallı vatandaşlarımız odun toplamaya gidiyordu ve onların PKK fobisi var, PKK'dan korkuyorlar, HDP fobisi yok."

Meral Danış Bektaş, teklifi eleştirirken şu ifadeleri kullandı: "Görüşülmekte olan bu yasadaki ayrımcı ve adaletsiz yaklaşımınızın nedeni de sahip olduğunuz Kürt fobisi, HDP kabusu ve muhalefet fobisidir. Sahip olduğunuz Kürt düşmanlığı üzerinden bizim dışımızdaki toplumsal muhalefeti de bu yasayla haksızca ve vicdansızca cezalandırmaya çalıştığınızı biliyoruz. Utanmasanız bu yasanın uygulama maddesine neredeyse 'Kürtler hariç, siyasetçiler hariç, gazeteciler hariç, düşünceleri dolayasıyla cezaevinde olanlar hariç' diye yazacaksınız. Biz yargıda ve infazda eşitlik ve adalet diyoruz."

Beştaş'ın bu sözlerine yasa teklifinde imzası olan Ak Partili Cahit Özkan yanıt verdi. Beştaş'ın "Muhalefet fobiniz var, Kürt fobiniz var, HDP fobiniz var" ifadelerini anımsatan Özkan, şöyle konuştu: "Bakınız, bütün uluslararası toplumumun önünde ifade ediyorum, evet, bugün Kandil'deki PKK terör örgütünün ve onun tüm uzantılarının bir Cumhur İttifakı, bir Ak Parti fobisi vardır. Yine, 'Kürt fobisi var' diyorlar. Hayır. Bugün hayatını kaybeden Kürt vatandaşlarımız oldu. Zavallı vatandaşlarımız odun toplamaya gidiyordu ve onların PKK fobisi var, PKK'dan korkuyorlar. HDP fobisi yok. Milli ve yerli duruşla, bu ülkenin istiklal ve istikbal mücadelesini veren aziz milletimizin gösterdiği istikamette, çizdiği rotada yol alan Cumhur İttifakı var, Ak Parti var."

'TERÖR PROPAGANDASINI DA YUMUŞATAMAYIZ'

Özkan CHP sözcüsü Zeynel Emre'nin konuşmasındaki, terörü övme suçları konusunda uluslararası kriterler ve Yargıtay kararları dikkate alınarak infaz yasanı kapsamının genişletilmesine ilişkin önerisine de "Terörü yumuşatamayız, infaz düzenlemesi nedeniyle dahi yapamayız" diye karşı çıktı.

Özkan konuşmasında isim vermeden, Emre'nin üzerinde uzlaşma istediği önerileri, şu sözlerle eleştirdi: "Terörle ilgili biraz önce çok garip iddialar ileri sürüldü. Biz milletimizin gösterdiği istikamette, çizdiği rotada siyaset yapmak zorundayız .Onun için diyoruz ki terör tanımını yumuşatmaya asla müsaade etmiyoruz. Terörle, kanunlarımızda, mevzuatlarımızda yazdığı şekliyle, milletimizden almış olduğumuz yetkiyle sonuna kadar mücadele hedefimiz de vardır, olmaya da devam edecektir.

"Ha, buraya çıkıp da ağzının kenarıyla FETÖ goygoyculuğu yaparken diğer taraftan da 'Efendim, yazı yazmış, tivit atmış…' Kim inanır buna? 15 Temmuz hain FETÖ terör örgütüyle ilgili bir yumuşama isteniyorsa, sözde düşünce ve ifade hürriyeti açıklaması kapsamında kalacağından bahisle PKK, FETÖ, YPG, DHKP-C, DEAŞ gibi terör örgütlerine propagandayı suç kapsamı dışında bırakalım isteniyorsa, biz bunların sonuna kadar karşısındayız. Terörü yumuşatamayız, infaz düzenlemesi nedeniyle dahi yapamayız."

TRT 23 NİSAN'I ÇOCUKLARLA KUTLAYACAK

YENİ tip koronavirüs (Kovid-19) nedeniyle okullarından uzak kalan çocuklar, 23 Nisan coşkusunu TRT ile evlerinde kutlayacak. TRT'den yapılan açıklamaya göre, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı her yıl uluslararası katılımlarla kutlayan TRT, 23 Nisan Şenliği yayınlarını bu yıla özel farklı bir formatta hazırladı.

TRT, bu yılki şenlik yayınında, hem geçmiş yıllardan görüntüleri hem de çocukların Türkiye'nin her köşesinden göndereceği videoları ekrana getirecek. Bu amaçla TRT'nin 42 yıldır yaptığı binlerce saatlik yayın bantları incelendi ve en özel sahnelerden oluşan bir kolaj hazırlandı. Büyük küçük herkesin anılarında silinmez güzel izleri olan 23 Nisan Çocuk Şenliği'nde bu yıl, 42 yıllık serüvende nostaljik bir yolculuk yaşanacak.

TRT yayınladığı duyurularla çocukları, camlarını Türk bayraklarıyla süslemeye, şarkı söylemeye, şiir okumaya, gösteri yapmaya ve bunları kaydedip TRT'ye göndermeye davet etti. TRT'nin 23 Nisan Kampanyasına dizi, sinema, müzik ve spor dünyasından ünlü isimler de katıldı. Çektikleri videoları "www.trt23Nisan.com" adresine yükleyen çocukları tüm Türkiye, TRT 23 Nisan Çocuk Şenliği'nde TRT ekranlarından izleyecek.

Çocuklar: Bayraklarımızda balkonlara çıkalım

BEŞİKTAŞ İlkokulu öğrencileri, tüm çocuklara balkonlardan ve pencerelerden 23 Nisan şarkısı söyleyerek Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın 100. yılını büyük bir coşkuyla kutlama çağrısında bulundu.

Beşiktaş İlkokulu, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını tedbirleri kapsamında eğitim öğretimin uzaktan devam etmesi ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı etkinliklerinin yapılamayacak olması nedeniyle "Sen evde ben evde bayram gününde birlikte" sloganıyla bir proje başlattı.

Proje kapsamında 4D sınıfı öğrencileri, çektikleri videolarla tüm çocukları, bayramlarını kutlamak için en güzel kıyafetlerini giyip, ay yıldızlı Türk bayrağını ellerine alarak 23 Nisan perşembe saat 12.00'de balkonlara ve pencerelere davet etti. Çocuklar, flütleriyle de eşlik edecekleri 23 Nisan şarkısını hep bir ağızdan söyleyerek şenlik havasına bürünen balkonlarda bayramlarını coşkuyla kutlayacak. Video konferans yöntemiyle AA muhabirinin sorularını yanıtlayan proje koordinatörü ve okulun 4D sınıfı öğretmeni Neşe Tüfekçi, "23 Nisan'da saat 12.00'de hep birlikte balkonlara çıkalım. Çocuklar balonlarını, bayraklarını alsınlar, 23 Nisan şarkısını söyleyelim. 'İstiklal Marşı da olabilir' diye düşündük ama zaten onu devletimizin yapacağını bildiğimiz için vazgeçtik. Bu yüzden 23 Nisan şarkısını söyleyelim dedik" diye konuştu.

Projelerini duyurmak için öğrencilerle çektikleri videoları sosyal medyadan paylaştıklarını aktaran Tüfekçi, projenin çok güzel ses getirdiğini, herkesten olumlu dönüş aldıklarını söyledi.

KOVİD-19'A 'ÖZEL' AYAR

Pandemi süresince tanı ve tedavi işlemleri acil hal kapsamına alındı. Özel hastaneler hastanın Kovid-19 teşhisi alması halinde fark ücreti alamayacaklar. Tetkiklerin ardından hastanın Kovid-19 çıkmaması durumunda para alınabileceğini belirten uzmanlar özel hastanelerin, salgınla mücadeleye daha etkin katılmasının yolunun kamulaştırma olduğunu söyledi

SAĞLIK Uygulama Tebliği'nde yapılan değişiklikle Kovid-19 tedavisiyle ilgili yapılan işlemler "acil hal" kapsamına alındı. Özel hastaneler, Kovid-19 tanısı alması halinde hastalardan ücret talep edemeyecek. Ancak yapılan Kovid-19 şüphesiyle özel hastaneye giden vatandaş, tetkiklerde Kovid-19 tanısı almazsa ücreti cebinden ödeyecek. Uzmanlara göre bu olumlu bir adım ama özel hastanelerin pandemi mücadelesine tereddütsüz katılmasının yolu kamulaştırma.

Bir süredir özel hastanelerden Kovid-19 hastalarından ücret talep edildiğine ilişkin şikayetler geliyor. Türkiye'nin yoğun bakım yatağı kapasitesinin yarısına sahip olan özel hastaneler, düne kadar 112 acil servis aracılığıyla gelenler dışında hastalardan ücret talep edebiliyordu. Sağlık Uygulama Tebliği değişti. Dün Resmi Gazete'de yayımlanan yeni tebliğde, pandemi vakalarının tanı ve tedavi hizmetleri, acil hal kapsamına alındı.

Acil hal tanımı da değiştirildi. Yeni tanıma pandemi eklendi. Tanım şöyle:

"Ani gelişen hastalık, kaza, yaralanma ve benzeri durumlarda olayın meydana gelmesini takip eden ilk 24 saat içinde tıbbi müdahale gerektiren durumlar ile ivedilikle tıbbi müdahale yapılmadığı veya başka bir sağlık kuruluşuna nakli halinde hayatın ve/veya sağlık bütünlüğünün kaybedilme riskinin doğacağı kabul edilen durumlar ile pandemi süresince pandemi olgularına yönelik tanı ve tedavileri kapsamaktadır. Bu nedenle sağlanan sağlık hizmetleri acil sağlık hizmeti olarak kabul edilir."

TEK ÇÖZÜM KAMULAŞTIRMA

İç Hastalıkları Uzmanı Dr. Hikmet Çevik, düzenlemenin olumlu olduğunu söyledi. Bununla birlikte özel hastanelerin pandemide mücadeleye tam anlamıyla katılabilmesi için kamulaştırılması gerekiyor. Çevik şöyle konuştu:

"Acil hizmetlerden zaten ücret alınamıyor. Hastanenin acilinde bakıp evine de yollasa ücret alınamayacak. Bu olumlu bir adım ancak sorunun tamamını çözmüyor. Hasta acile Kovid şüphesiyle gidebilir. Doktor 'Kovid-19 değil' dediği andan itibaren hasta kapsam dışında kalır. Yapılan tetkiklerin ücreti istenebilir. Bu da özel hastanelere müracatı engeller. Yoğun bakım yataklarının etkin kullanımı ve Kovid şüphesi olan hastaların özel hastanelerden yararlanabilmesinin kamulaştırma dışında bir çözümü yok."

İlaçlar hastaneden verilecek

Sağlık Uygulama Tebliği'nde yapılan değişiklikle, "Pandemi süresince, pandemi olgularının tanı ve tedavisi" ilave ücret alınmayacak işlemler listesine eklendi. Yeni düzenlemeyle pandemi tedavisinde kullanılan ilaçlar, hastalara hastanelerden verilecek. Sağlık Uygulama Tebliği'ne immünplazma tedarik ve uygulama tedavisiyle ilgili de bir madde eklendi. Buna göre hastanelerde yapılan immünplazma tedarik ve uygulamaya ilişkin işlemler SGK'ya fatura edilebilecek. İlaçların hastanelerden tedarik edilmesi ve immünplazmaya ilişkin maddeler 1 Nisan'dan itibaren geçerli olacak.

Maskeler eczanelerden temin edilebilecek

SAĞLIK Bakanlığı ile Türk Eczacıları Birliğinin yaptığı görüşmeler sonucunda, ücretsiz maske dağıtımının en hızlı ve güvenli şekilde eczaneler üzerinden yapılmasına karar verildiği bildirildi. İstanbul Eczacı Odası'ndan yapılan açıklamada, Sağlık Bakanlığı ile Türk Eczacıları Birliğinin yaptığı görüşmeler sonucunda, ücretsiz maske dağıtımının en hızlı ve güvenli şekilde eczaneler üzerinden yapılmasına karar verildiği bildirildi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan maske satışının yasaklandığını açıklamıştı.

Sporda 1-2 metre mesafe yetmez

AYDINLIK / ANKARA

YÜRÜYÜŞ, koşu, bisiklet sürme gibi sporlarda koronavirüse karşı 1-2 metre sosyal mesafenin yetmeyeceği, aranın daha da açılması gerektiği belirtiliyor. Belçika'da yeni yayımlanan bir bilimsel araştırmada, Kovid-19 için 1-2 metre olarak tanımlanan standart sosyal mesafenin, yürüyüş, koşu ve bisiklet sürme gibi faaliyetlerde çok daha uzun olması gerektiği ortaya çıktı. Araştırmada şöyle denildi: "Kişilerin bu faaliyetleri birbirlerinin hava akımında kalarak icra etmeleri halinde, sosyal mesafenin çok daha uzun tutulması gerektiği, faaliyetin çaprazlama pozisyon alınarak yapılması halinde mesafenin daha kısa tutulabileceği, ancak mesafenin her halükarda standart olarak önerilenin üzerinde olması gerektiği deneysel çalışmalarla ortaya konmuştur."

Araştırmayı yapan bilim insanları, birbirinin arkasında aynı çizgide bu faaliyetleri icra eden kişilerin, yürüyüş sırasında en az 4-5 metre, yavaş koşu ve yavaş bisiklet sürme sırasında 10 metre ve hızlı bisiklet sürmede 20 metre sosyal mesafe tutmaları tavsiyesinde bulundular.

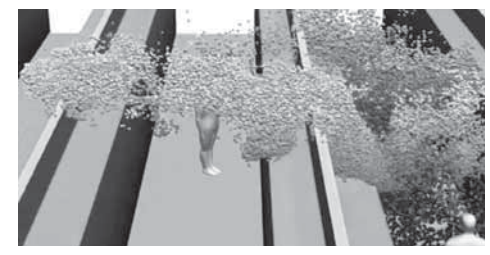

Markette damlacıkların yayılımı modellendi

FİNLANDİYA'daki uzmanların Kovid-19'un yayılmasını 3 boyutlu (3D) olarak modellediği araştırma, virüs içeren damlacıkların başlangıçta düşünüldüğünden daha uzun süre havada asılı kalabileceğini ortaya koydu.

Öksürük, hapşırma ve konuşma sırasında solunum yollarından yayılan çok küçük damlacıkların havada asılı kalışı üzerine yapılan araştırmanın ön sonuçları kamuoyuyla paylaşıldı. Araştırmacılar, bir kişinin markette raflar arasındaki bir koridorda öksürdüğünde oluşan muhtemel bir senaryoyu marketteki mevcut havalandırmayı da dikkate alarak modelledi. Aalto Üniversitesinden Ville Vuorinen, damlacık bulutunun öksüren kişinin yakınında yayılmaya başladığını, birkaç dakika içinde seyrelme kaydedildiğini ancak tümden kaybolmadığını söyledi. Vuorinen, Kovid-19 ile enfekte bir kişinin öksürdükten sonra oradan uzaklaşmasının ardından da enfekte damlacıkların o bölgede havada asılı olarak kaldığının saptandığını kaydetti.

Finlandiyalı uzmanlar, kendini iyi hisseden insanların dahi belirti göstermeden enfeksiyonu ayakta geçirebileceği ve virüsü çevrelerine taşıyabileceği ihtimalinden dolayı mağaza, restoran ve toplu ulaşım araçları gibi birçok insanın bir araya geldiği yerlerden mümkün olduğunca kaçınılmasını öneriyor.

Diyanet'ten defin açıklaması

DİYANET İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu, Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu'nun Kovid-19 mücadele kapsamında aldığı yeni karar üzerine, koronavirüs nedeniyle vefat edenlerin cenazelerinin, koruyucu tedbirler alınmasının ardından usule göre yıkanması, kefenlenmesi ve defnedilmesi gerektiğini bildirdi.

Son dönemde, Kurul'a şikayetlerin ulaştığı bildirilen açıklamada Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğünün, Başkanlığa 3 Nisan'da Bilim Kurulu'nun defin işlemlerine ilişkin, Kovid-19 nedeniyle hayatını kaybeden kişilerin cenazelerine diğer enfeksiyon hastalıkları nedeniyle vefat edenlerden farklı bir uygulama yapılmasının gerek olmadığı kararına vardığı hatırlatıldı.

Açıklamada, "Gerekli koruyucu kıyafet, teknik ekipman ve ehil gassalların bulunmadığı yerlerdeki cenazelerin de bu imkanların bulunduğu gasilhanelere nakledilerek bu dini sorumluluğun usulüne uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için ilgililer tarafından gerekli tedbirler alınmalıdır" denildi.

Engellilerin sorunları salgınla derinleşti

ENGELLİLERİN eğitim, sağlık ve iş yaşamına ilişkin yaşadığı sorunlar koronavirüs salgınında katlandı. Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 12'sini oluşturan engelli vatandaşlar, salgın sürecinde yaşadıkları mağduriyetin giderilmesini talep etti. Engelliler Konfederasyonu Başkanı Mustafa Özsaygı, yaptığı açıklamada, engellilerin taleplerini gündeme getirdi.

Salgın döneminde engellilerin, fizik tedavi imkanlarından, ilaç ve medikal ürünlere erişime sorunları derinleşti. Rehabilitasyon merkezlerinin kapanması eğitimde de aksamalara neden oldu. Medyada haberlerin işaret dili ile sunulmaması, engellilerin koronavirüsle ilgili bilgileri almalarını zorlaştırıyor.

ENGELLİLER KONFEDERASYONU'NUN TALEPLERİ

Engelliler Konfederasyonu Başkanı Mustafa Özsaygı, taleplerini şöyle sıraladı:

■ Kamuda çalışanların yanında özel sektörde de çalışan tüm engelli personele salgın süresince ücretli izin verilmelidir.

■ Risk grubu içerisinde yer alan engelli bireylere evlerinde sağlık hizmeti verilmelidir. Talep edenlere evlerinde korona testi yapılmalıdır.

■ Süresi dolan engelli raporlarının uzatıldığı açıklandığı halde bundan dolayı engelli aylığı kesme gibi uygulamalara derhal son verilmelidir.

■ Engelli bireylerin ilaç ve medikal sarf malzemelere, muayene ücreti, reçete katkı payı veya fark ücreti ödemeksizin ulaşmasının önü açılmalıdır.

■ Hane içinde engelli bireyi olan ailede çalışan bir ebeveyn kamu veya özel sektör ayırt etmeksizin salgın süresince ücretli izinli olması sağlanmalıdır.

■ Resmi açıklamalar yapılırken işaret dili tercümanı bulundurularak işitme engelli bireylerin de bilgi alma haklarının yerine getirilmesi sağlanmalıdır.

■ Uzaktan eğitim programlarının görme engelli öğretmen ve öğrenci kullanıcılar için erişilebilir duruma getirilmelidir.

■ Eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen bireysel eğitimlerin sanal ortamda veya evlerde bire bir verilmesi sağlanmalıdır. Bu merkezlerde görev yapan eğitimcilerin ve diğer personelin hak kayıpları giderilmelidir.

■ Geçim sıkıntısı yaşayan engelli bireylere ihtiyaç duydukları gıda ve temizlik malzemesi yardımı yapılmalıdır. İhtiyaç sahiplerinin evlerine yardımcı elaman gönderilmelidir.

'Özel Gereksinimi' olan çocuklar için ek genelge

AYDINLIK / ANKARA

İÇİŞLERİ Bakanlığı, 81 İl Valiliğine koronavirüs tedbirleri kapsamında "Özel Gereksinimi" olan çocuk gençlerle ile ilgili istisnaları içeren ek genelge gönderdi.

İSTİSNALAR BELİRLENDİ

Genelgede, 1 Ocak 2000 sonrası doğmuş, doğuştan ya da sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duyusal ve sosyal yetilerini kaybetmiş, günlük hayatın alışılmış, tekrar eden gereklerini önemli ölçüde kendi başına yerine getirememesi nedeniyle başkalarının desteğine gereksinim duyan bireylerin uzun süre kapalı alanda kalmasının ruhsal ve fiziksel olarak sağlıkları üzerinde olumsuzluklar oluşturabileceği ifade edildi. Bu nedenle Bakanlık bu kapsamda olan çocuklar ve gençler için valiliklerden bazı istisnaların uygulanmasını istedi.

MASKE TAKMA ZORUNLULUĞU

Genelgede, bu kapsamda olduğu değerlendirilen otizm ağır mental retardasyon, down sendromu gibi tanısı konulmuş "Özel Gereksinimi" olan çocuk ve gençlerimizin ebeveyn veya bakıcıları refakatinde, rahatsızlıklarını kanıtlayıcı rapor vb. belgeleri yanında bulundurmak, enfeksiyon yayılımını engelleyecek uygun şartları yerine getirmek, sosyal mesafe kuralına riayet etmek ve maske kullanmak, el temizliği ve hijyene uymak koşulu ile ikametlerinden çıkmalarına, park ve bahçelerde dolaşmalarına aynı il sınırları içinde araçla seyahat etmelerine izin verilmesi istendi.

Aciller dışında diş tedavisi ertelenmeli

ORTODONTİ Uzmanı Prof. Dr. Ömür Polat Özsoy, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle vatandaşların bu dönemde, acil durumlar dışında diş kliniklerine tedavi için gitme konusunda ısrar etmemelerini söyledi. Özsoy, "Sağlık Bakanlığı, diş kliniklerinin acil işlemler dışında kapalı olmasını tavsiye etmiştir. Sadece acil durumlar için klinikler açılmaktadır ve bu gibi durumlar için gerekli tüm önlemler alınmaktadır" dedi. Bu süreçteki acil diş tedavilerine değinen Özsoy, bunları, diş ve çene kırıkları, yüz şişlikleri, organ nakli öncesi diş tedavileri ve pulpal inflamasyona bağlı şiddetli diş ağrıları olarak sıraladı. Prof. Dr. Özsoy sözlerine şöyle devam etti: "Bu kritik dönemde hastalarımızdan acil durumlar dışında diş kliniklerine tedavi için gelme konusunda ısrar etmemelerini, kendi sağlıkları ve temasta olabilecekleri diğer bireyler için rica etmekteyiz. Özellikle ateş, boğaz ağrısı ve solunum problemi yaşayanların bu dönemde diş tedavilerini ertelemeleri gerekiyor."

Çiğ ürünleri sirkeli suda yıkayın

YILDIZ Teknik Üniversitesi (YTÜ) Kimya ve Metalurji Fakültesi Dekanı ve Gıda Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Osman Sağdıç, koronavirüs salgınına karşı çiğ ürünleri, meyve ile sebzeyi ve özellikle salata malzemelerini, sirkeli ya da gıda dezenfektanı içeren ozon veya klorlu bol suyla yıkamak gerektiğini belirtti.

Koronavirüsün ancak hasta insanların temasıyla gıdaya geçebileceğini aktaran Sağdıç, bulaşma kaynağının gıdalarla ilgili olmadığını, hasta kişinin temasta bulunduğu gıda ürünlerinin ağza, göze ve burna teması neticesinde hastalığın geçebileceğini söyledi.

Sirkeli suyun evlerde çok kullanılan bir gıda dezenfektanı olduğuna değinen Sağdıç, şu bilgileri verdi: "Gıda birincil bulaşma kaynağı değil ama ikincil bir kaynak. Bu da temas yoluyla olur. Çiğ tüketilen gıdalar insan patojenleri açısından bizim için risk faktörüdür. Çiğ ürünleri, meyve-sebzeyi ve özellikle salata malzemelerini sirkeli ya da gıda dezenfektanı içeren ozon veya klorlu bol suyla yıkamak gerekiyor. Özellikle gıdaları temizlemek için diğer kimyasal el dezenfektanları kesinlikle uygun değil, zehirleyebilir."

Aralık

İsmet ÖZÇELİK

Bu neyin telaşı?

KORONAVİRÜS bütün dünyayı sarstı.

Herkes yanlışlarını, doğrularını tartışıyor.

Görkemli devletleri kof çıktı.

Batılı ülkelerde halk şaşkın.

Durumu anlamaya çalışıyorlar.

Kimisi maske bulamıyor;

Kimisi ilaç.

Gidecek hastanede bile zorlanıyorlar.

"Paran yoksa öl" kuralı yaşanıyor.

BATI ÇÖKTÜ

Dünyada genel kanı şu:

Kapitalizm çöktü.

Batı artık dünyaya örnek değil.

Kamuculuk keşfediliyor.

Ulusal dayanışma önde.

Batılılar da yardımlaşmayı öğreniyor.

Dayanışmanın mutluluğunu.

GELİŞME HIZLI

Bütün ülkelerde bilinç sıçraması yaşanıyor.

Türkiye'de de aynı.

Değer yargıları değişiyor.

Batı'nın dayattıklarının yerini;

Ulusal değerler alıyor.

TELAŞLANANLAR

Bu gelişmeden rahatsız olanlar var.

"Amerikan varlıkları" telaşta.

"Ne oluyor, nereye gidiyoruz?" derdindeler.

Siyasette, ekonomide, her yerde…

Panikteler..!

DAVUTOĞLU

Türkiye onu "Stratejik derinliği"(!) ile tanıdı.

Irak'ta Merkezi Hükümetle değil;

Erbil yönetimi (2. İsrail) ile;

Libya'da isyancılarla;

Suriye'de terör grupları ile iş tuttu.

PYD lideri Salih Müslüm'ü Ankara'da ağırladı.

Anayasayı ihlal etti.

PYD'ye destek için Barzani'nin askerlerini topraklarımızdan geçirdi.

Dönemin ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'la;

"Çak yapmasıyla" hatırlanır.

Görevden alınınca ABD;

"Ankara'daki adamımız gitti" demişti.

Türkiye'ye verdiği zarar saymakla bitmez.

PANİK İÇİNDE

Önceki gün Karar TV'ye konuştu.

İlginç şeyler söyledi.

Türkiye'nin girdiği yoldan rahatsızdı.

Tekalif-i Milliye'ye karşı çıktı.

Sonra da kaygılarını şöyle anlattı:

"Ak partili arkadaşları uyarıyorum. Biz bütün bu siyasi mücadeleyi; Marksist doğmaları hayata geçirmek isteyen dar bir grubun bizim üzerimizden iktidar olması için yapmadık. 1 Kasım seçimlerinde oy isterken, 'devleti sütre gerisinden biz yönetiyoruz' diyen grupların eline devlet teslim edilsin diye yapmadık."

Paniğin hangi boyutta olduğunun göstergesi.

DİĞERLERİ

Sadece Davutoğlu mu?

Başkaları da var.

Abdullah Gül "muhafazakarların ulusalcılaşmasından" yakındı.

Ali Babacan dün ulusalcılığı "hastalık" olarak niteledi.

Kılıçdaroğlu yeni partiler için;

"Fikirlerimiz büyük ölçüde uyuşuyor" demişti.

Garip bir ittifak.

Fetullah Gülen "Ulusal dalgayı aşacaklarını" söylemişti.

Dalganın altında kaldı.

Bakalım önümüzdeki günler ne gösterecek?

KORKULAN POLİTİKALAR

Peki bu telaşa neden olan politikalar ne?

Bazılarını sıralayalım:

"Erdoğan'ın ABD'den kopması.

ABD döneminin bittiğini ilan etmesi.

Emperyalizmi hedef alması.

Avrasya'ya yönelmesi.

Astana Süreci.

Bölge sorunlarını bölge ülkeleri ile çözme.

Putin'le dayanışma.

ŞİÖ'ye üyelik isteği.

Rusya, Çin, İran, Venezuela, Küba, … ile dostluk.

İçeride Atatürk'ün öne çıkması.

Cumhuriyet dönemi vurgusu.

Kamuculuğun gündeme gelmesi …"

ABD'yi anlıyoruz da;

Bunlara ne oluyor.

Bu neyin telaşı..?

ABD çökerken kaygısı bunlara düştü.

Küreselleşmecilerin ittifakı

Dünya neoliberal politikalardan çıkışa yönelmeyi tartışırken, Türkiye'de ulusalcılık karşıtlığı durulmuyor. Abdullah Gül'ün 'Muhafazakarlar ulusalcılaşıyor' siteminin ardından bir çıkış da öğrencisi Ali Babacan'dan geldi. Liberal politikaların temsilcilerinden Babacan'a göre ulusalcılık bir hastalık

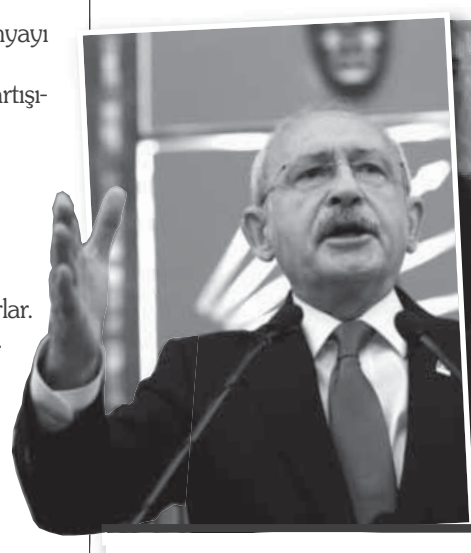

HABER MERKEZİ

TÜRKİYE, devleti ve milletiyle, şu sıkıntılı günlerden birleşerek çıkmaya çalışırken, bunun karşısında yeni bir "ittifak" oluşturulmak isteniyor. 23 Nisan'ın 100'üncü yılına doğru, Kemal Kılıçdaroğlu, Ali Babacan ve Ahmet Davutoğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve yönetiminin milli dayanışma vurgularına ve Tekalif-i Milliye göndermelerine savaş açtı. Kılıçdaroğlu'nun "yüzde 99 beraberiz" dediği Babacan ve Davutoğlu'nun "ulusalcılık" karşıtlığında birleştiği bir başka ortak, PKK'nın yasal uzantısı HDP.

Abdullah Gül, 17 Şubat 2020'de Karar gazetesinde yayımlanan demecinde "Muhafazakârlar ulusalcılaşıyor" demişti. Gül'ün arkasında olduğu bilinen Deva Partisi'nin Başkanı Ali Babacan da, "ulusalcılık bir hastalık" diye sahneye çıktı. Koronavirüs günleri öncesinde şiddetlenen siyasi ayak tartışmalarından hemen sonra Ali Babacan'dan önce partisini kuran Ahmet Davutoğlu'nun da şiddetli bir "ulusalcılık" karşıtı olduğu sır değil. Babacan ve Davutoğlu'nun partilerini sevinçle karşılayan ve "yüzde 99 ortaklığımız var" diye konuşan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, bugünlerde bu partilerle yeni bir ortak noktada daha buluşuyor. Milletin iç dayanışmasına karşı yoğun psikolojik harekat yürüten FETÖ'cüler ve PKK ile birlikte, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın koronavirüs salgını karşısında milli dayanışma çağrılarına ve Tekalif-i Milliye'ye sarılmasına karşı çıkıyorlar. Aynı kesimlerin, ekonomide de "dış borca dayalı ekonomi" modelinde birleştiği biliniyor. Babacan ve Davutoğlu'nun küresel sermaye dostluğu, Kılıçdaroğlu'nun "ABD ve AB ile aramızı düzelteceğiz" sözleri hatırlarda. Böylece, yıllar önce, "ulusalcı dalgayı aşacağız" sözleriyle Ergenekon tertiplerinin düğmesine basılma işaretini veren Fetullah Gülen'den PKK'ya uzanan milli devlete karşı bir ittifak oluşturuluyor.

ALİ BABACAN: HASTALIK!

Deva Partisi Genel Başkanı Ali Babacan dün Fox Tv'de İsmail Küçükkaya'nın sunduğu Çalar Saat programına konuk oldu. Programda 'Ulusalcılık'ı bir hastalık olarak tanımlayan Babacan, "Türkiye'nin bir merkezden yönetilemeyeceğini" iddia etti.

İsmail Küçükkaya'nın "Koronavirüsten sonra dünya, siyaset, ekonomi ve her şey değişecek. Nasıl bir dünya kurulacağını öngörüyorsunuz?" sorusu üzerine Babacan, şöyle konuştu:

"Nasıl bir dünya kurulacağı toplumların elinde. Nasıl bir Türkiye kurulacağı vatandaşlarımızın elinde. Türkiye tüm toplumuyla ve vatandaşlarıyla birlikte 'Daha çok özgürlük, daha çok eşitlik' mi diyecek? Milli irade bu şekilde mi şekillenecek? Türkiye 'Daha çok şeffaflık, iyi yönetim, güven, itibar ve istikrar' mı diyecek? Bu vatandaşlarımızın elinde. Popülizm bir hastalık. Ulusalcılık özelllikle kapalı ülkelerin yaptığı ulusalcılık bir hastalık. Otokratik rejimlerin bu durumları fırsat gibi kullanması çok tehlikelidir.

"Türkiye tek bir akıldan tek bir merkezden yönetilemeyecek kadar büyük bir ülkedir. Türkiye dünyanın en önemli ülkelerindendir ve dünya için yol gösterici bir ülke olabilir. Bu sorunların hepsi çözülür. Yeter ki iyi yönetilsin. Yeter ki vatandaşları ve toplumuyla yönetimine güvenen bir ülke haline gelsin."

DAVUTOĞLU 'DİKTATÖRLÜK' OLARAK YORUMLADI

Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu Atatürk'ün çıkardığı Tekalif-i Milliye'yi "otoriterlik" olarak yorumladı. Davutoğlu siyasi mücadeleyi 'bazı 70'li yılların Marksist doğmalarını hayata geçirmek isteyen dar bir grubun üzerlerinden iktidar olması için' yapmadıklarını söyledi.

Ahmet Davutoğlu, Karar TV yayınında Karar gazetesi yazarları Ahmet Taşgetiren, Elif Çakır ve Yıldıray Oğur'un sorularını yanıtladı. İnfaz yasasını eleştiren Davutoğlu isim vermeden FETÖ'cülerin de serbest bırakılması gerektiğini söyledi. "İnfaz yasası çıkaracaksınız, kamu vicdanını rahatsız edenler dışarı çıkacak, düşünce suçlarını içerde kalacaklar bunun izah edilir tarafı yok. Şu anki infaz yasası, kimler dışarıda kalmalı, kimler içerde kalmalıya göre düzenlenmiş. İnfaz yasası eşitlikçi, kimseyi ayrımcılığa tabi tutmayan objektif kriterlere dayanması lazım. Tutuklu yargılanmaya karşıyız, tutuklular tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılabilirler. Bu yasa devlete karşı işlenen suçları içerde, kişilere karşı işlenen suçları dışarıda bıraktı" dedi.

İLGİNÇ SÖZLER

Davutoğlu "Koronavirüs sonrası nasıl bir dünya olacak?" sorusunu yanıtlarken ilginç ifadeler kullandı: "Bu büyük bir kriz ama beklenmedik bir kriz değil. Bu krizler önümüzdeki dönemlerde de yaşanacak. Peki, biz bunu nasıl yöneteceğiz? Ya demokrasi dönüşecek özgürlük ve güvenlik taleplerine aynı anda cevap verecek ya da güvenlik ihtiyacı olan yerde özgürlüğe ihtiyaç yoktur diyen Türkiye'de de yansımalarını gördüğümüz otoriter rejimler. Ak partili arkadaşları uyarıyorum, biz bütün bu siyasi mücadeleyi bazı 70'li yılların Marksist doğmalarını hayata geçirmek isteyen dar bir grubun bizim üzerimizden iktidar olması için yapmadık. 1 Kasım seçimlerinde oy isterken, devleti sütre gerisinden biz yönetiyoruz diyen grupların eline devlet teslim edilsin diye yapmadık."

TEKALİF-İ MİLLİYE KANUNU

Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı döneminde çıkardığı için otoriterleşme vurgusu yapan Davutoğlu, "Tekalif-i Milliye… gerekirse hepimiz canımızı da koyarız ortaya ama bunun üzerinden mülk emniyetini, düşünce özgürlüğünü insan onurunu ve haysiyetini yok edecek bir otoriter yapıya geçeceklerse, işte o zaman demokrasiyi insan onurunu savunanlar bir dakika orda dur demesi lazım" diye konuştu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Tekalif-i Milliye konusunu gündeme getirmesinin yanlış olduğunu vurgulayan Davutoğlu, devlet eliyle yardım toplanmasına karşı çıktı.

KARAYILAN: ULUSALCILAR, MHP, AKP HEPSİ BİRLEŞTİ

PKK üst düzey yöneticisi Murat Karayılan, şunları söylemişti: "2015'ten beri, özellikle 2016'daki bilinen darbeden sonra Türkiye'de yeni bir rejim yürürlüğe girdi. Adına derin devlet de denilen Türk devleti içerisindeki derin damarların hepsi bir araya geldi. Çünkü öncesinde bunlar arasında çelişkiler vardı. Ergenekoncular, ulusalcılar, milliyetçi olan MHP gibi yapılar, Türk-İslam sentezli kesimler ve AKP Erdoğan öncülüğünde birleşti... Perinçek gibiler sözde solcu, ulusalcı olduğunu iddia ediyordu ama şimdi hepsi birleştiler..." (ANF ve Yeni Özgür Politika, 5 Ağustos 2019).

Milli dayanışma kampanyasına "'Milli kampanyada' dayanışma yok dayatma var" sözleriyle karşı çıkan HDP Eşbaşkanı Mithat Sancar da, 6 Haziran 2017'de PKK'nın haber ajansı dihaber'de çıkan röportajında şöyle demişti: "Erdoğan etrafında bir devletçi, milliyetçi, ulusalcı koalisyon kurmaktı. Bu bir tür İslamcı-ittihatçı buluşmasıydı. Bu buluşmanın başlangıcı 7 Haziran'dır. Erdoğan bu yol ile iktidarını yeniden kurmayı hedefledi. Diğer güçler de, derin devletçiler, Ergenekon atıkları, Gladyocular, ulusalcılar, milliyetçilerde sert bir anti-Kürt politikasını masaya koydular. Erdoğan onların talepleri kabul etti, onlarda Erdoğan'ın iktidarına razı oldular. İşte bu İslamcı-ittihatçı ittifakıdır. 1915 yılında eksik ayaklarla hakim olan o zihniyet 7 Haziran'dan sonra daha tehlikeli bir işbirliği ve birliktelik kurmayı başardı."

KILIÇDAROĞLU: YÜZDE 99 ORTAĞIZ

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu 2 Ocak 2020'de gazete ve televizyonların Ankara temsilcileriyle buluşmasında Babacan ve Davutoğlu'nun partilerinin değerlendirirken, "Millet İttifakı'nın öngördüğü ortak noktalarda benzerliklerimiz çok fazla. Hatta yüzde 99 oranında diyebilirim" demişti.

Tekalif-i Milliye çağrısı 'gaflet'miş

AYDINLIK / HATAY

CHP Hatay milletvekili Suzan Şahin, bir basın açıklaması yaparak Cumhurbaşkanı R. Tayyip Erdoğan'ın Tekalif-Milliye çağrısını 'Gaflet' olarak yorumladı. "İktidarlarını meşrulaştırmak için milli mücadele ilan ediyorlar. Vatandaşa İBAN yollayarak yardım dilenir hale geldiler" diyerek ağır ithamlarda bulunan Şahin, şu ifadeleri kullandı: "Vatandaşa yardım için 'sana yardım edeceğim ama önce sen bana yardım et' diyerek bağış kampanyaları düzenleyen AKP, kendi iktidarını korumak için korona salgınını 'milli mücadele' ilan etmekte ve bunu meşrulaştırmak içinde de bağış kampanyasını Tekalif-i Milliye emirlerine benzetme gafletinden geri durmamaktadır. Vatanın büyük bölümü işgal altındayken milletin emperyalist işgale karşı sürdürdüğü Kurtuluş Savaşının en kritik döneminde halkın elindeki imkanların bu mücadelenin başarısı için seferber edilmesini amaçlanarak uygulanan Tekalif-i Milliye ile vatan kurtulmuş ve kurulan Cumhuriyet ile bugünlere gelinmiştir."

İmamoğlu'nun 'Bilim Kurulu'

FÜSUN İKİKARDEŞ

İSTANBUL Büyükşehir Belediyesi, 'İBB bünyesinde Bilim Kurulu' imzasıyla ilk bültenini dün yayınladı. Böylece, İstanbul'da yeni bir Bilim Kurulu oluştuğu kamuoyuna duyurulmuş oldu, ancak bu kurulda kimlerin yer aldığına ilişkin herhangi bir bilgi verilmedi. İBB Bilim Kurulu imzasıyla yapılan açıklamada, "İstanbul en fazla vaka görünen il olduğu için böyle bir Bilim Kurulunun oluşması zaruretti" denildi, Sağlık Bakanlığı ve diğer ilgili bakanlıkların, bu kurulda temsil edilen sivil toplum ve diğer kuruluşların işbirliği olmaksızın etkin sonuçlara ulaşmasının mümkün olmadığı ileri sürüldü.

ALTERNATİF MERKEZLER

İBB'nin daveti üzerine oluşturulan İBB Bilim Kurulu, önerilerini 8 maddede topladı. Birinci sırada "Alternatif tedavi merkezleri kurulmalı" önerisi yer aldı ve "izolasyonun sağlanması için spor ve benzeri geniş alanlı salonlardan yararlanılmalıdır" denildi. Diğer öneriler, test sayısının artırılması, kapanma tedbirleri alınması, malzeme ve ekipman sağlanması gibi genel ifadelerden oluşuyor. Örneğin 5. Madde şöyle: "Halkın moral ve motivasyonunu yüksek tutmak ve 'evde kal" çağrısını güçlendirmek adına, çeşitli projeler üretilmelidir."

İLK BİLİMSEL AÇIKLAMA

Açıklamayla birlikte, İBB Bilim Kurulu üyesi olarak adını duyuran ilk isim Enfeksiyon Uzmanı Dr. Melahat Cengiz oldu. Daha önce HalkTV, DuvarTV ve ArtıTV ekranlarında uzman konuk olarak sıkça ekranlara gelen, İstanbul Tabip Odası'nın aktif üyelerinden olan Dr. Cengiz, İBB Bilim Kurulu üyesi sıfatıyla, Pandemiye karşı bilimsel önerilerini açıkladı: "Plastik eldivenleri sadece çöp toplayanlar ya da kirli bir yüzeyi anlık temizlemek zorunda kalanlar kullansın! Bunun dışında eldiven kullanmayın, sahte güven duygusu veriyor."

HABLEMİTOĞLU CİNAYETİ

Suikast şüphelisinin ev hapsi de kaldırıldı

OLCAY KABAKTEPE / ANKARA

NECİP Hablemitoğlu suikastının şüphelilerinden Ukrayna'daki Nuri Gökhan Bozkır'ın ev hapsi cezası kaldırıldı. Ukrayna'daki mahkemenin verdiği kararı değerlendiren Hablemitoğlu ailesinin avukatı Ersan Barkın, "Ev hapsinin kaldırılması, Ukrayna devletinin planının bir parçası" dedi.

Necip Hablemitoğlu suikastının katil zanlılarından olduğu değerlendirilen Nuri Gökhan Bozkır'ın 10 Temmuz 2019'da Ukrayna'da yakalandığı ortaya çıkmıştı. Ukrayna'da tutuklanan Bozkır hakkında daha sonra ev hapsi kararı verilmiş ancak şüphelinin yeniden tutuklanması için dava açılmıştı. Bozkır'ın Ukrayna'dan Türkiye'ye iadesi yönünde bugüne kadar herhangi bir karar çıkmazken, zanlı hakkındaki ev hapsi kararı da kaldırıldı. Kiev Mahkemesi, önceki gün yapılan duruşmada Bozkır'ın ev hapsinin kaldırılmasına karar verdi. Ukrayna yasalarına göre ev hapsinin toplam süresi en fazla 6 ay olabiliyor. Mahkeme şüphelinin, ev hapsinin sona ereceği 12 Nisan 2020 tarihinden sonra Kiev'i terk etmeme ve imza atma şeklinde adli kontrole tabi tutulmasına hükmetti.

'İLTİCA TALEBİNİN KARARA BAĞLANMASI GEREKİRDİ'

Hablemitoğlu ailesinin avukatı Ersan Barkın, Ukrayna mahkemesinin verdiği kararı Aydınlık'a değerlendirdi: "Ukrayna mahkemesinin, Hablemitoğlu suikastı nedeniyle hakkında çıkarılan kırmızı bülten nedeniyle yakalanan N. Gökhan Bozkır hakkında ev hapsinin kaldırılmasına dair kararının 'özel muamele' olmamasını umarız. Şöyle ki; kişinin Türkiye'ye iadesi için, öncelikle yakalandıktan sonra talep ettiği siyasi iltica talebinin karara bağlanması gerekiyor. Ukrayna devletinin bu talebe dair karar verme sürecini uzattığı açık. Bu anlamda, iç yasalarının kişiye tanıdığı yasal olanakların kapısını da açtığı ortada. Ev hapsinin kaldırılması da Ukrayna devletinin bu atalet ya da planının bir parçası olarak karşımıza çıkıyor. Zira, kişiye verilen ev hapsi süresinin 6 ayı geçemeyeceği belli olmasına rağmen, bu sürenin sonuna kadar kişinin sığınma talebine ilişkin bir karar vermemesi, durumun bir bürokratik atalet olmayabileceğine ilişkin kuşku duymamıza neden oluyor."

'İADE BEKLİYORUZ'

Ukrayna'nın iade süreci açısından bir an evvel sığınma talebini karara bağlamasını beklediklerini kaydeden Barkın, şöyle sürdürdü: "Kişinin işlediği suçların niteliği, iltica talebinin gerek Ukrayna iç hukuku gerekse uluslararası hukuk bakımından kabul edilmemesi gereğini ortaya koyuyor. Bu anlamda, Cumhurbaşkanı'nın Ukrayna ziyareti sırasında açıkça talep konusu ettiği ve Adalet Bakanı ile beraberindeki Bakanlık bürokratlarına taahhüt edildiği biçimde, iade sürecinin bir an evvel gerçekleşmesini bekliyoruz."

'Bağımsızlık savaşımızı göstermesi olumlu'

TRT'nin 16 Mart 1920'de İstanbul'un işgalinden 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılışına kadar olan, Kurtuluş Savaşının en önemli zaman dilimini konu alan 'Ya İstiklal Ya Ölüm' dizisini, uzmanlar Aydınlık için değerlendirdi.

Dünya ve ülkemiz yeni bir siyasal döneme girmiştir. Atatürk devrimleri ekmek gibi su gibi ihtiyaç, ülkemizin ve milletimizin geleceği için en fazla sarılmamız gereken köktür. Ancak dönemi öğrenmek için, diziyle sınırlı kalınmaması ve daha derinlemesine, sahih kaynaklardan doğru bilgilerle öğrenilmesi gerektiği çağrısını da yapmamız gerekir

Uzmanlar TRT'nin Ya İstiklal Ya Ölüm dizisini tartışıyor - 4

DR. ALİ ŞAHİN

GENÇ tarihçilerimizden, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Araştırma Görevlisi Dr. Ali Şahin, TRT'nin 'Ya İstiklal Ya Ölüm' dizisini genel olarak başarılı bulduğunu söylüyor, "Oldukça etkileyici bir sahneyle başlıyor. Oyunculuk seçimi ve prodüksiyon oldukça başarılı" diyor. 'Dizi gerçekleri yansıtıyor mu' sorusuna Dr. Şahin'in yanıtı "Tarihsel olaylar önem sırasına göre özenli bir biçimde ve içerikle aktarılmış" biçiminde. Dr. Ali Şahin, Mustafa Kemal Paşa'nın tarihsel rolüne ve kişiliğine dair vurguların, ikinci bölümden sonra doğru bir biçimde aktarıldığını belirtiyor. Ancak Dr. Şahin, belli uyarıları ve itirazları olduğunu da vurgulayarak 'Günümüz açısından çıkan dersler' sorumuz da dahil, tüm sorularımızı tek bir bütünlük içinde yanıtlamayı tercih etti. İtiraz ve eleştirilerini üç madde halinde formüle eden Dr. Ali Şahin'in değerlendirmesini sunuyoruz:

15 MAYIS 1919 DAHA ANLAMLI OLURDU

1. Öncelikle dizinin zamanlamasının başlangıcı anlamlı. 16 Mart 1920'de İstanbul'un işgaliyle başlaması, mili mücadeleyi yansıtmak bakımından ne derece isabetlidir? Aslında milli uyanış ve işgallere karşı milli bilincin oluşması daha anlamlı bir tarih olan 15 Mayıs 1919'da İzmir'in işgaliyle başlamıştı. Bu işgal, Mustafa Kemal Paşa ve Heyeti Temsiliye açısından bir katalizör işlevi görecek, Kuvayı Milliye direnişleri ve örgütlenmelerinin çoğalması ve tek bir elde toplanması sürecini tüm yurtta dalga dalga hızlandıracaktır. Çünkü aslında bu dizide Mustafa Kemal'in, Mebusan Meclisi'nin işgali, Rauf Bey ve Kara Vasıf Bey'lerin götürülmeleri sonrası dile getirdiği 'fırsat', İstanbul'un değil de,daha çok İzmir'in işgali sonrası doğmuştur. Çünkü İtilaf devletlerinin bu ölçüde pervasızlaşacağı düşünülmemiş, üstelik Yunan askerinin İzmir'e çıkarılması aslında bardağı taşıran damla olmuştur. Mesele ülkenin bağımsızlığıyla birlikte 'halkın canına, namusuna, hatta dinine saldırı olarak algılanmış', Kuvayı Milliye'nin esas büyük 'patlaması' bu dönemden sonra yaşanmıştır. Olay yalnızca Ege'de değil ülke sathında büyük infiale yol açmış daha önce mücadeleye katılmaya tereddütlü kitleler bu tereddütlerinden kurtulmaya başlamışlardır. 16 Mart 1920 tarihini başlangıç alırsanız ki zaten dizi bu tarihi ifade ederek başlıyor; büyük ölçüde sonraki siyasal gelişmeleri baz alarak bir algı oluşturursunuz. Oysaki genel izleyici kitlesi bakımından elzem olan meselenin esasını teşkil eden, önceki çok kısa dönemdir.

İSTANBUL'UN İŞGALİ 'GELİYORUM' DİYORDU

2. Hangi dönemdir? İsmi 'Ya İstiklal Ya Ölüm' olan bir dizide doğal olarak bu sloganın ortaya çıkış dönemine dair bir bölüm ya da bilgilendirme gereklidir. Elbette bu bir dizidir, sonuçta kurguya dayalı yönleri de olabilir. Ancak böylesine önemli bir konuda olması, yalnızca bir sanat eserine yaklaşımın ötesinde hassasiyetler gerektirir. Eksik yönleri söylemek de bizim borcumuz olmalıdır. İstanbul'un işgali zaten 'geliyorum' diyordu ve bu açıdan siyasal gelişmenin bir sonucudur, 'nedeni' değildir. İzmir'in işgali öncesinde ve sonrasında ülkede yayılan Kuvayı Milliye hareketi Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışı sonrası merkezileşme yönünde ilerlemiş, Havza genelgesi ile bir milli bağımsızlık ve milli irade manifestosu olan Amasya genelgesi, kongreler süreciyle pekişmiştir. Tarihçilikte varsayım olmaz, fakat kim bilir bu gelişmeler olmasaydı, belki de Ankara'da 'ikinci bir iktidar merkezi' oluşmuş olmasaydı, İstanbul bu denli bir işgale uğramayacak, klasik bir İngiliz sömürgesi olarak idame ettirilecekti. Zaten Sevr'in maddelerinden de böyle olacağını resmi- belgeli olarak da biliyoruz. Sevr'i yırtıp atan bu iradedir. Yoksa gelişmelerin kendiliğinden süregiden hikayesi değil.

PADİŞAH VAHDETTİN VE İSTANBUL HÜKÜMETİ

3. Daha çok Padişah Vahdettin'in ve Sadrazam Damat Ferit'in kurduğu hükümet sonrası hatırlatılır, eleştiri anlamında. Oysa Vahdettin, daha milli mücadeleyi başında boğmak için elinden gelen bütün siyasi ve askeri olanakları seferber etmiştir. Aslında sözüm ona Vahdettin'in milli mücadele yanlısı olduğunu ve Mustafa Kemal'in onun izniyle Anadolu'ya geçtiği fikrini işleyenler, genelde bu birinci dönemin olgularını ve belgelerini 'flulaştırma'ya özen gösterirler. Çünkü bu olgular bu 'tez'leriyle temelden tezatlık göstermektedir.

İstanbul hükümeti kendisine göre hedefi 'doğru' belirlemiştir. Çünkü aslında ünlü komutanlar toplantısında bile bir birlikten söz edilemez. Mümkün olduğunca, daha yeterli güce ulaşmadan milli mücadele kuvvetlerini bölmek ve boğmak siyaseti izlenmiştir. Anadolu saflarında ise hâlâ 'bölgesel kurtuluş çareleri' aranmaktadır. O dönem için en kritik konumda olan Kazım Karabekir Paşa dahi henüz tam olarak ikna olmamıştır.

NESNELLİĞİN ÖNEMİ

Bunu, şu an bir Vahdettin tartışması açmak veya bizi dizi üzerinden toplumda 'gereksiz' bir kamplaşma yaratmak için söylemiyoruz. Giderek, yalnızca uzman olmayanların değil, konunun bazı uzmanlarının bile 'nabza göre şerbet vermek' amacıyla, nesnelliği olmayan şeyleri akademik düzlemde de 'niyet' okuyarak dillendirmeye başladıklarını görüyoruz. Bu ise oldukça tehlikelidir.

Tarih bilimi nesnellikle, 'olanla', topluma olduğu haliyle aktarılması gereken olgularla uğraşır. Belki de bugün Kovid-19 sorununa çare arayan tıp bilimi kadar önemlidir. Nedeni, insanı olmadık bilgilerle uyuşturabilirsiniz. Kafanızdaki, niyete dayalı düşünceleri olguların yerine koyup farklı bir tarih algısı yaratabilirsiniz. Bu ise o milletin bütün sosyo-ekonomik, tarihsel-siyasal geleceğine doğrudan etki eder. Moral değerlerini etkiler. Bilinç olarak felakete de sürükleyebilir. Doğru tarih bilincine erişmiş kuşakların yetişmesine de olanak tanıyabilir. Bu kadar önemlidir.

VAHDETTİN'DEN HİÇ BAHSEDİLMİYOR

Bu dizide ise bu mesele, kanımca biraz derinden yapılıyor. Dizinin ilk iki bölümünde padişah Vahdettin'den adeta hiç bahsedilmiyor. Dizinin sahnesinden bir parça bunu çok güzel ifade ediyor.

"Sanki efendim ülkede bir anarşi ortamı var gibi, ne idüğü belirsiz hükümetlerin biri iniyor biri çıkıyor. Olayların sorumluluğu ülkeyi işgal eden İngilizlere atılmış. Padişah adeta buhar olup uçmuş durumda. Vatan zalim İngilizlerin işgali altındadır ve halk buna karşı direnecektir." Bu ise, dönemi anlatmak için bırakınız yeterli olmayı, tam tersine karşı bir algı oluşturmaktadır. "Padişahımız esirdir, eli kolu bağlıdır. Zaten Mustafa Kemal'i de Anadolu'ya gönderdi. Şimdi yapmamız gereken hep beraber Anadolu'ya, Devlet-i Aliyye'ye tüm halk olarak elimizden gelen desteği sağlamaktır." Ancak gerçek durum bundan çok uzaktadır.

TEMEL REFERANS NOKTAMIZ ELBETTE NUTUK'TUR

Dizi üzerine fazla ahkam kesmektense bir vurgu yaparak bitirmek okurlar açısından daha anlamlı olacaktır. Bu dönem aralığına ilişkin elbette yazılacak çok şey var. Ancak temel referans noktamız elbette Nutuk'tur. Nutuk bazılarına göre 'yalnızca bir hatırattır'. Bazılarına göre dönemin 'öznelliği' (yani duygusal ve tek yanlı denmek isteniyor) içinde yazılan bir metindir. Oysa, hatırat gibi okunabilecek bir metinden öte anlamlar içerir. Çok uzun bir dönemi, çok rafine ve en önemli, can alıcı olay ve kişileriyle anlatan bir metindir. Yazıldığı dönem itibariyle değil, fakat sonraki yıllarda Nutuk'taki kişiler ve olayların belgelerle ve farklı anlatıların birbiriyle örtüşmesiyle, hatıratın ötesinde temel bir belge olduğu ispatlanmıştır. Mesela Kaynak Yayınları'nın 'Atatürk'ün Bütün Eserleri' çalışması da bu anlamda önemlidir. 'İspat' bilimin ulaşacağı son hedeftir.

Yalnızca haklılığı ispat değil, Türk Devrimi karşısında kim ne yapmış, hangi 'günahları' ya da 'sevapları' işlemiş, aslında bunun belgesidir. Daha ayrıntılı örneklerini en fazla Rus ve Çin devrimlerinde en somut haliyle görmek mümkün. Lenin ve Mao Zedong da kendi devrimlerini satır satır, süreci adeta günlük gibi, ama aynı zamanda tarihe kalan en kristalize ideolojik siyasal metinler olarak yazmışlardır. Olayları anlatırken en girift-karmaşık ideolojik siyasal sorunları ve halka yapılan siyasal çağrıları iç içe geçirmişlerdir. Tarihe yalnızca eylemciler olarak değil büyük teorisyenler olarak geçmeleri de bundandır. Mustafa Kemal'in büyüklüğü de buradan gelmektedir.

İtirazlarımıza rağmen, böyle bir dizinin yayınlanması, sonuçta, ülkemizin önündeki siyasal görevleri milletimizin daha iyi anlaması, bağımsızlık savaşımızın hangi koşullarda olgunlaştığını görmesi bakımından olumludur. Dünya ve ülkemiz yeni bir siyasal döneme girmiştir. Atatürk devrimleri ekmek gibi su gibi ihtiyaç, ülkemizin ve milletimizin geleceği için en fazla sarılmamız gereken köktür. Ancak dönemi öğrenmek için, diziyle sınırlı kalınmaması ve daha derinlemesine, sahih kaynaklardan doğru bilgilerle öğrenilmesi gerektiği çağrısını da yapmamız gerekir.

Neşter

Serhan BOLLUK
serhan.bolluk@vatanpartisi.org.tr

Üretim yasakçılarına geçit yok

SALGINLA mücadelede başından itibaren iki çizgi var.

Vatan Partisi'nin ve Hükümet'in çizgisi, ki doğal olarak uygulamadadır. Buna göre, salgınla savaşırken üretimin sürdürülmesi esastır.

Nitekim Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, 6 Nisan Pazartesi günü yaptığı konuşmada şöyle dedi:

"Çalışabilen her fabrikamız üretmeye devam edecektir."

Cümle genel bir ifade değil, bugüne, şu ana dair söylenmiştir.

ASLINDA ÜRETİM YASAĞI

Diğer çizgi CHP, İYİP, HDP vb. savunduğu görüş. Karşı cephenin politikası "sokağa çıkma yasağı" sözcükleriyle ifade edilegeldi. En net de Ekrem İmamoğlu tarafından ve defalarca söylendi.

"Evde kal" sloganıyla yürütülen uygulamanın başarı getireceği görülüyor. Rakamların dili, daha önemlisi Bilim Kurulu'ndan hocalarımızın saptama ve tahminleri bu yöndedir. Dikkat ettiyseniz, CHP de "üretimi durdurma" politikasını dillendirmez oldu.

Konu sadece salgınla mücadelede başarı değil, sonrası için de daha sağlam bir tutamak elde etmiş oluyoruz.

Eğer Amerikancıların dediği yapılsa ve üretim durdurulsaydı, oluşacak kaybı karşılamak için kaynaklarımızı israf edecektik.

Tabii onların derdinin toplum sağlığıyla ilgisi yok. Tek istedikleri Türkiye'nin dara düşmesidir.

Darlık olacak, Ali Babacan ABD'den para getirecek, fırsat bu fırsat PKK'sı FETÖ'sü gömüldüğü yerden çıkacak, hep birlikte iktidar olacaklar…

KENDİLERİ DARA DÜŞTÜ

Hadi iki ay önceye kadar bir mantığı vardı diyelim. Hâlâ aynı yerde olmaları nasıl açıklanabilir? O senaryonun geri gelmemek üzere çöktüğünü nasıl anlamazlar?

Ahmet Hakan haklı olarak soruyor, "Babacan nerede?"

Herhalde evindedir. TV'lerden Amerika rüyasının günbegün çöküşünü izliyordur.

Korona salgını, üretime en düşman kesimler için de ölüm fermanı oldu. Borçlanma ekonomisinin zirvesinde oturan Abdullah Gül, formülden çıktı. Yerine ne koyacakları Kılıçdaroğlu'nun sorunu. Biz dönelim kendi cephemize, daha doğrusu çözüme.

Genel Başkanımızın çok önemli bir saptamasını konuşalım:

ABD gemisinden bir seçenek çıkması olasılığı artık yok. Önümüzdeki yeni iktidar yine Türkiye gemisinden çıkacak.

Adını da koyuyoruz:

Üreticilerin Milli Hükümeti!

ÖZGÜVEN GELDİ ZİHİNLER ÜRETİME DÖNDÜ

Korona virüsün beyne etkileri tıp çevrelerinin konusu. Bir etkisi tartışılmaz. Zihinler tamamen üretime döndü.

Sağlık malzemeleri, ilaç, aşı… Biz üretiriz!

Tedarik zincirleri koptu, ara malları içerde üretelim…

Tarım çok önemli, ekilmedik toprak bırakmayalım, mutlaka da yerli tohum kullanalım…

Örnekler çoğalacak, emin olabilirsiniz. Özgüvenin çok önemli koşulu, emperyalizmin kofluğunu görebilmektir:

"Güneşin doğduğunu nasıl görüyorsam, mazlumların emperyalizmi mahvedeceğini de öyle görüyorum" diyebilmektir.

Mahvoluyorlar, gözümüzün önünde eriyip gidiyorlar. Biz de o nispette kendimiz olabiliyoruz.

Bin yılların özgüveni geri geliyor.

---

203 ÜNİVERSİTE TOPLULUĞU TEK SES: Milli Dayanışma'da biz de varız!

TÜRKİYE'nin dört bir yanından 203 üniversite topluluğu ve kulübü, koronavirüsle mücadele kapsamında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ilan ettiği Milli Dayanışma Kampanyasına destek verdi.

'KENETLENDİK'

203 topluluk ve kulübün yaptığı ortak açıklamada, "Türkiye'nin dört bir yanındaki üniversite kulüpleri ve toplulukları olarak, devletimizin başlattığı Milli Dayanışma Kampanyasını destekliyoruz" denildi. Açıklamada Türk gençliğinin bu süreçte fedakarca mücadele edeceği bildirildi. 203 üniversite topluluğu ve kulübü, kampanyanın anlamına da şu sözlerle dikkat çekti: "Önemli olan bağışlanan miktarlar değil, milletçe içinden geçtiğimiz bu sancılı süreçte, birbirimizi düşünmemiz, dayanışmamız, birbirimize sahip çıkmamızdır. Biliyoruz ki Türk milleti birlik olduğu zaman bu salgını en kısa sürede yenecek kudrete sahiptir."

İŞTE O METİN

TÜRKİYE'miz, milletçe ve devletçe, bütün dünyayı saran bir salgın felaketi olan Kovid-19 pandemisine karşı topyekun bir savaş veriyor. Vatandaşlar olarak, cephe gerisinde dayanışma ve disiplinle görevimizi yerine getiriyoruz. Bilim Kurulumuzun kamu sağlığı ve bulaş zincirini kırmak için önerdiği ve devletimizin ilgili organlarının hayata geçirdiği tedbirlere harfiyen uyuyoruz.

Sağlık Bakanlığımızın kurmaylığında doktorundan hemşiresine Sağlık Ordumuz, hastalığı tespit ve hastalarımızı iyileştirmek için en ön cephede fedakarca mücadele ediyor. Hepsine şükran borçluyuz. Yüreğimiz onlarla birlikte çarpıyor.

Hastalıkla mücadelesini sürdüren hastalarımıza acil şifalar, hayatını kaybedenlerin yakınlarına ise baş sağlığı ve sabır diliyoruz. Dualarımız, iyi dileklerimiz onlarla. Milletçe, salgını en az kayıpla geride bırakmak için bütün ayrılıklarımızı bir kenara bırakarak kenetlenmiş durumdayız. Bizler de Türk gençleri olarak, milletimizin hiçbir ferdini muhtaç bırakmamak için üzerimize düşen ve elimizden gelen ne varsa yapmaya hazırız.

Bu amaçla, Türkiye'nin dört bir yanındaki üniversite kulüpleri ve toplulukları olarak, devletimizin başlattığı "Milli Dayanışma Kampanyası"nı destekliyoruz.

Bu kampanyayı sadece bir para bağışı olarak değil, zor zamanlarda pusulamız olan milli dayanışma ve fedakarlık kültürümüzün ayağa kaldırılması olarak değerlendiriyoruz.

Kimimiz gönüllü olarak harçlıklarından ihtiyaç sahiplerine bağış yapacak, kimimiz apartmanında oturan bir büyüğünün alışveriş ihtiyacını karşılayacaktır.

Önemli olan bağışlanan miktarlar değil, milletçe içinden geçtiğimiz bu sancılı süreçte birbirimizi düşünmemiz, dayanışmamız, birbirimize sahip çıkmamızdır.

Bu noktada siyasetin bizi ayrıştırmasına izin vermeden birlik olmamız gerektiğini düşünüyoruz.

Biliyoruz ki Türk milleti birlik olduğu zaman bu salgını en kısa sürede yenecek kudrete sahiptir.

Büyük Önderimizin işaret ettiği gibi, muhtaç olduğumuz kudret damarlarımızdaki asil kanda mevcuttur.

Vatandaşa 'geber' dedi görevden alındı

İSTANBUL Aile Sosyal Politikalar İl Müdür Yardımcısı Nail Noğay, sosyal medyada bir vatandaşa hakaret ettiği gerekçesiyle görevinden alındı. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "Bakanlığımıza bağlı çalışan bir İl Müdür Yardımcısı'nın sosyal medyada gündeme gelen çirkin paylaşımı toplumumuzun tepkisini çekmiştir. Birlik ve beraberlik ruhumuzu yaralayıcı bir dil ve üslup devletimizin hiçbir kademesinde asla kabul edilemez" denildi.

Noğay'ın sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımlar infial yaratmıştı. Noğay, hurda toplayıcılığı yapan bir ailenin, "Dışarı çıkmak istemiyoruz ama çalışmak zorundayız" videosunu aktaran tweeti alıntılayarak "Geber" yorumunu yapmıştı. Tepkilerin yükselmesi üzerine Noğay tweetini silse de paylaşımına ait ekran görüntülerini birçok kişi yeniden paylaştı. Noğay'ın Çinlilere yönelik ırkçı ifadelerin yer aldığı bir tweete de "Bravo" diyerek destek verdiği görüldü.

çengel

Resimdeki şarkıcı – Ünlü bir aktris
Aydın'ın bir ilçesi – Antalya'da bir plaj
Büyüklük hastalığı – İçi çürük
Asker – Savaşta ele geçen mal
Bir soru sözü
Üç Silahşörlerden birisi – Oburlar
Oymak
İlaç – Ödünç mal
Kaynakta kesme – Namuslu
Acizler, güçsüzler – Düşmanlık
Sıcaklık
Gürültücü – Sazın en kalın teli
Rusya'da bir göl – Çok yaşlı kimse
Büyükler, üstler – Kinaye
Hapis – Çok zayıf kimse
Emirlik, beylik – Mısır'ın plakası
Bir sebze türü – Ölümsüz
Şaman – Demirin simgesi
Yırtık, paramparça – Alçak kimse
Ek – Dahil
Amaç
Bir sebze – Bazı bitkilerin sütlü özsuyu
Mülkiyet
Gökkuşağı
İssizlik, aylaklık
Arzu etme – Demeç
Azeri çalgısı – Antalya'nın bir ilçesi
Şebnem – Kasnaklı bir çalgı
Bir bağlaç – Edirne'deki Mimar Sinan camisi
Tekst
Kalıtım asidi
"Buket ..." (yazar)
Antlaşma – Anlak
Bir bağlaç – Süpürgeotu
İlkel benlik – Almanya'da bir kent
Namaz bölümü
Lezzet
Hititler – Yay silahı
Alışveriş – Eğirmen, kirmen
Bir tahıl ölçeği – Ateş
Ani oluşan tehlikeli durum
Kalsiyum simgesi – Oje çıkartan sıvı
Bir et yemeği
Pierre Loti romanı – Sahip
Takım
Hile – Ünlü bir dansöz
Kansız – Büyükanne
Yumuşak deri
Şanssız – Taş mezar
Satrançta bir taş – Kepaze
Bir sayı
Yapma, etme – Aids testi
Eski Mısır'da baştanrı – Horoz tepeliği
Fert – Peru başkenti
Eski hakim
Lenf düğümleri iltihabı – Antlaşma
İnce yapılı, zarif, narin – Tibet öküzü
Arnavutluk parası – Tanrı'nın bir adı
Havagazı lambasının ucu
Ak – Neonun simgesi
Nikelin simgesi – Briçte sanzatu
Kocaman – İridyumun simgesi
Su – Alüminyum simgesi
İnce alay – Piston
Kuvvetin azalması ya da kaybı
Serbest, başıboş
Eski bir Avrupa halkı
Garaj

sudoku

			6		2			
						6	7	3
5	1							
				3		5	6	
		4	7	8				
1	2	5		4				
						9		2
7	3		8					
			3	5	4			

2	7	5						
9						6	5	4
			8	9				
						3	4	
6	3			2			9	
			1		7			
3	8	6						1
5		4			3			
		1		5				6

		7				1	8	
		2			4			
		1				9		2
	5		6	8				
	9		2		5			
							3	4
4				6	2			
6				5				
							7	3

ÇÖZÜMLER

KARE BULMACA
SOLDAN SAĞA
1. Kurucaşile. 2. Ulubat-Yirik. 3. Kumuk-Semere. 4. Us-Data-İzan. 5. Tilavet-De. 6. Arayış-Rezek. 7. Vere-Epitel. 8. Natamam-Kik. 9. Selika. 10. Biat-Nu-Avam. 11. Cs-İp-Zaten. 12. Tamamen-Tat. 13. Küre-Es-Sa. 14. Alosa-Al-Ton. 15. Har-Felemenk.
YUKARIDAN AŞAĞIYA
1. Kukumav-Bbc-Kah. 2. Ulus-Ren-İst-La. 3. Rum-Taraça-Akor. 4. Ubudiyet-Timüs. 5. Cakalı-As-Paraf. 6. At-Taşemen-Me. 7. Sav-Paluze-Al. 8. İye-Erimi-Anele. 9. Limitet-Kat. 10. Erez-Zekavet -Te. 11. İradeli-Anason. 12. Ekenek-Kom-Tank.

Aydınlık
KURULUŞ. 1921 ŞEFİK HÜSNÜ DEĞMER VATAN - EMEK - NAMUS
Yıl: 98
Sayı/Nr.: 4487
10 Nisan 2020

Yayın Sahibi:
İmece Basın ve Yayıncılık Ticaret Limited Şirketi

Genel Müdür
(Tüzel Kişi Temsilcisi)
Gürkan Koç

Genel Yayın Yönetmeni:
Mustafa İlker Yücel

Yazışleri Müdürü:
Cansu Yiğit

Haber Müdürü:
Irmak Mete

Sorumlu Yazışleri Müdürü:
Nadir Temeloğlu

Rezervasyon
0212 2512114 / 165
reklam@aydinlik.com.tr

Yönetim Yeri. Asmalı Mescit Mahallesi İstiklal Caddesi Deva Çıkmazı No: 3 / 5 Beyoğlu - İstanbul
Tel. 0212 251 21 14 - 15 - 16 Faks. **0212 251 55 06**
Ankara Büro Tel. 0312 229 88 45 **Faks.** 0312 229 88 47
İzmir Büro Tel ve Faks. 0232 489 16 15
Avrupa Tel: 0049 163 866 30 78 **E-Posta:** halklailiskiler@aydinlik.com.tr

Adana Baskı. Arslan Güneydoğu Gazetecilik Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Yenidoğan Mah. 2108 Sk. No: 13/A Yüreğir/Adana
İzmir Baskı. Üretici Yayıncılık ve Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. 1142 Sok. No:24 Sarnıç Gaziemir/İzmir
Ankara Baskı. Üretici Yayıncılık ve Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. Mat-Şit İş Merkezi 35. Cadde No: 2 / 11 İvedik-Ankara
İstanbul Baskı. Üretici Yayıncılık ve Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. Oruçreis Cad. Remzi Özkaya Sok. No.16 Bahçelievler / İstanbul **Tel.** 0212 655 44 34

Dağıtım. Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
Önerileriniz için. halklailiskiler@aydinlik.com.tr
www.aydinlik.com.tr Yayın Türü. **Yaygın Süreli**

kare bulmaca

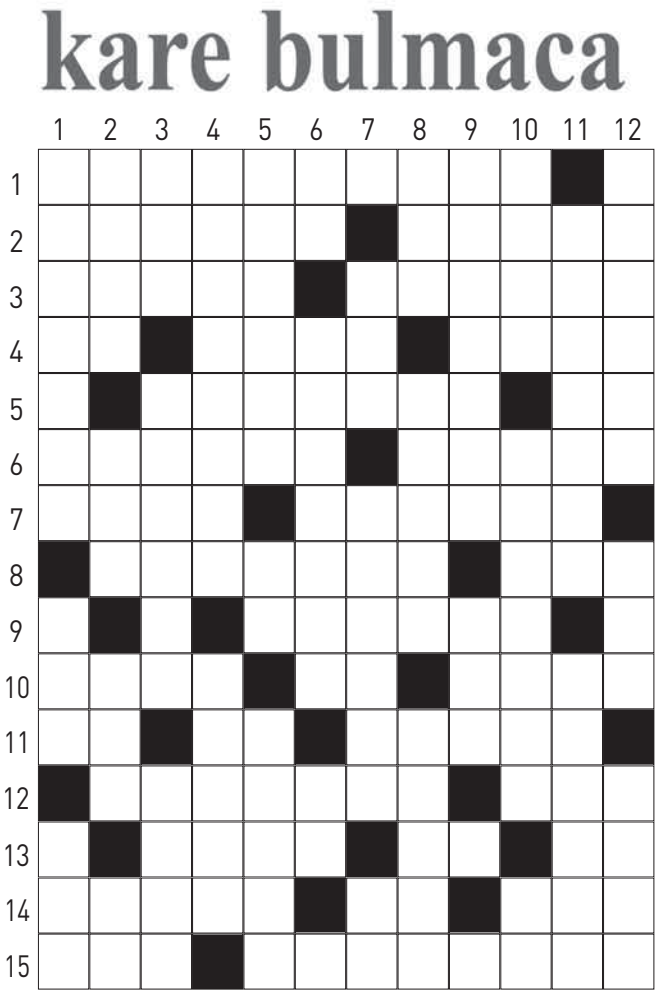

soldan sağa

1. Bartın'ın bir ilçesi. **2.** Marmara Bölgesi'nde bir göl – Üst dudağı yarık olan kimse. **3.** Dağıstan'da yaşayan Türk halkı – Yemiş, meyve. **4.** Akıl – Veri – Anlayış, anlama yeteneği. **5.** Kuran'ı usulünce ve yüksek sesle okuma – Bir bağlaç. **6.** Bulmak isteyiş – "...siyon" (Bir organ ya da vücut bölümünün kısmen çıkarılması). **7.** Bir şehrin ya da kalenin teslimi – Bir doku türü. **8.** Eksik, bitmemiş – Bir yarış kayığı. **9.** Güzel söyleme ve yazma yeteneği. **10.** Bir kimsenin egemenliğini tanıma – Mısır tanrılarının en eskisi – Halk. **11.** Sezyumun simgesi – İnce urgan – Aslına bakarsanız. **12.** Tümüyle, bütünüyle, büsbütün – Lezzet. **13.** Kastamonu'nun bir ilçesi – Notada durak işareti – Şart eki. **14.** Tirsibalığı – Hile, entrika – Bir balık türü. **15.** Eşek – Bugünkü Hollanda, Belçika ve Kuzeydoğu Fransa'ya eskiden verilen ad.

yukarıdan aşağıya

1. Bir tür baykuş – Bir İngiliz yayın kuruluşu – Kimi zaman. **2.** Millet – Evcil bir geyik – En kalabalık kentimizi simgeleyen harfler – Bir nota. **3.** Müslüman ülkelerde yaşayan Yunan asıllı kimse – Teras – Armoni krullarına göre üst üste bindirilmiş sesler. **4.** Kölelik, kulluk – Ön göğüs aralığında bulunan bir bez. **5.** Fiyakalı – Arseniğin simgesi – Kısa imza. **6.** Satrançta bir taş – Suda yaşayan, çok ilkel yapılı omurgalı hayvan – Kuzu sesi. **7.** İddia – Bir tür pelte – Kırmızı. **8.** Sahip – "Göz ..." (ufuk) – Bir tür gemi halkası. **9.** Ticari bir şirket türü – Giysilerde takım. **10.** Acıbadem ağacı – Zeka, anlak, feraset – Bir cetvel türü. **11.** İstençli – Rakıya katılan kokulu bir madde. **12.** Ekilen yer, mezraa – Ağıl, davar ağılı – Motorla çalışan, zırhlı, silahlı, tekerlekleri paletli savaş arabası.

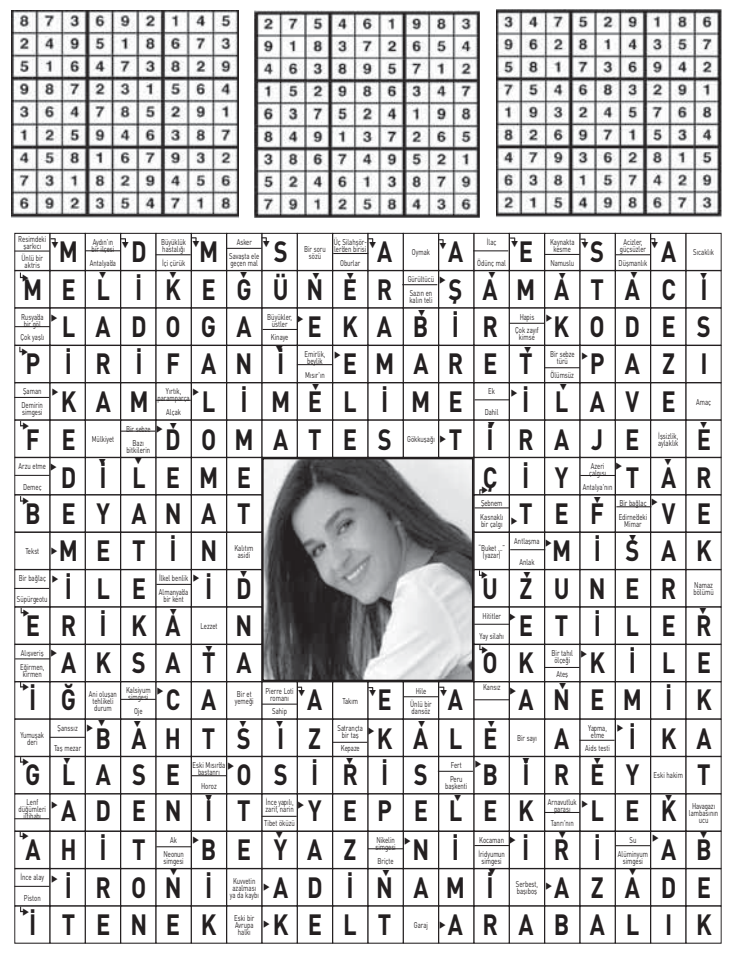

Hazırlayan: İlker Mumcuoğlu / mumcuogluilker@gmail.com

TV YAYIN AKIŞI

ULUSAL KANAL

07.30 Günaydın Türkiye
10.00 Televizyon Gazetesi
12.30 Gün Ortası
15:00 Halkın Ekonomisi
16.00 Haber 16.00
17.00 Nasıl Yani
18.30 Ana Haber
20.00 Fikir Meydanı
23.00 Gece Görüşü

Cem TV

07:30 Çizgi Filma
08:10 Uyan Türkiye (Canlı)
13:00 Gün Ortası Haber
13:30 Çizgi Film
14:00 Yereli Yönetenler
15:00 Günün Getirdikleri
17:00 Yereli Yönetenler
18:20 Kısa Bir Mola
18:30 Ana Haber (Canlı)
19:30 Belgesel
20:30 Geçmişten Geleceğe
21:30 Kısa Bir Mola
21:40 Vizyondakiler
22:00 Türkülerin Dili (Canlı)

Kanal B

07:00 Güne Bakış
10:00 Başkent'te Sağlık
12:00 Haber
12:30 Söz İstanbul'da
13:00 Haber
15:30 Dünyadan Haberler
17:00 Haber
18:00 Ekonomi Haberleri
18:15 Kültür Sanat
19:30 Başkentte Kariyer
20:00 Ana Haber Bülteni
21:00 Nereden Nereye
21:30 Güncel
23:00 Belgesel

Halk TV

07:00 Günaydın Türkiye
10:00 Güçlü Kadın
11:00 Medya Mahallesi
13:00 Haber Masası
14:00 Dış Politika
15:00 Haber Masası
16:00 Günün Raporu
17:40 Piyasalar Kapanırken
18:00 Halk Ana Haber
21:00 Siyaset Kültürü
23:00 Ayrıntılar

CNN TÜRK

10:00 10'Dan Sonrası
13:00 Bugün
13:50 Hava Durumu
15:00 Günlük
15:50 Hava Durumu
17:00 Günlük
18:00 Haber
19:00 Ana Haber
21:00 Tarafsız Bölge
00:00 Gece Bültteni

NTV

08:00 Güne Başlarken
09:00 Haber Merkezi
13:00 Öğlen Bülteni
15:00 Öğlen Bülteni
16:50 Hava Durumu
17:00 Günün İçinden
18:00 Günün İçinden
19:00 Akşam Haberleri
20:00 Ana Haber Bülteni
21:00 Siyasi İşler
23:00 Gece Bülteni

Kanal D

06:15 Hayat Sağlıklı Güzel
07:30 Balçiçek İle Dr. Cankurtaran
09:00 Neler Oluyor Hayatta?
11:00 Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa
12:30 Gelinim Mutfakta
16:15 Arka Sokaklar
18:45 Buket Aydın'la Kanal D Haber
20:00 Arka Sokaklar
00:15 Hizmetçiler

Star

07:00 Mesut Yar İle Bugün
09:30 Sevdim Seni Bir Kere
10:45 Kiralık Aşk
13:30 Gerçeğin Peşinde
16:45 Sevdim Seni Bir Kere
18:45 Star Haber
20:00 Babil
00:15 Yabancı Sinema

SHOW

06:00 Kuaförüm Sensin
08:00 Kendine İyi Bak
09:30 Zahide Yetiş'le
12:30 Kuaförüm Sensin
16:00 Kuzey Yıldızı
18:45 Show Tv Ana Haber
20:00 Güldür Güldür Show

atv

07:00 Kahvaltı Haberleri
10:00 Müge Anlı İle Tatlı Sert
13:00 Atv Gün Ortası Bülteni
14:00 Beni Bırakma
16:20 Esra Erol'da
19:00 Atv Ana Haber Bülteni
20:00 Hercai
00:20 Son Durak

TRT 1

06:35 Yeşil Deniz
09:30 İyi Fikir
11:30 1'De Bugün
11:40 Kralın Kızı
13:00 Aileler Yarışıyor
15:15 İncir Ağacı
17:05 1'De Bugün
17:15 Seksenler
19:00 Ana Haber
19:55 Doğrusu Ne?
20:00 Payitaht "Abdülhamid"
00:15 Pelin Çift İle Gündem Ötesi

TRT HABER

10:00 Satırbaşı Haber
11:05 Kalk Gidelim
15:15 Seksenler
13:00 Öğle Ana Haber
14:00 Öğle Ana Haber
15:00 Sıcak Haber
16:00 Sıcak Haber
17:55 Hava Durumu
19:00 Haber Ajandası
20:00 Ana Haber
21:00 Stratejik Analiz
23:00 Gece Bakışı

HABER TÜRK

06:00 Gün Başlıyor
07:00 Gün Başlıyor
08:00 Gün Başlıyor
10:00 Para Gündem
11:00 Haber Bülteni
12:00 Gün Ortası
15:00 Habertürk Manşet
17:00 Akşam Haberleri
19:00 Ana Haber Bülteni
19:55 Hava Durumu
20:00 Ana Haber Bülteni
20:55 Hava Durumu
21:00 Teke Tek
22:55 Hava Durumu

FOX

03:15 Temizlik Benim İşim
04:30 Zuhal Topal'la Sofrada
07:15 Çalar Saat
10:00 Çağla ile Yeni Bir Gün
12:15 The Taste Türkiye
13:45 Temizlik Benim İşim
16:00 Zuhal Topal'la Sofrada
19:00 Fox Ana Haber
20:00 Kurşun

TLC

06:00 Emlak Avcıları
06:45 Emlak Savaşları
07.10 Ufak Tefek Evler
09.00 Hayalimdeki Ev
11.00 Aşırı Pintiler
12.00 Tombul Gelinler
13.00 Ağır Yaşamlar
15.00 Adalet
17.00 Aşırı Pintiler
21.00 Ufak Tefek Evler

Batı'daki Türk karalamasına teslim olmayalım

Netflix yapımı La Casa de Papel dizisinde 'Osman' karakterine atfedilen 'işkenceci' imajı üzerine Batı yapıtlarında Türklerin rolü bir kez daha gündeme geldi. Verilmek istenen mesajı ve ne yapılması gerektiğini Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekan Yardımcısı Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Can Diker ile konuştuk

BURAK DEMİRBAŞ

GEÇEN günlerde Netflix üzerinden yayınlanan ve Türkiye'de ve dünyada birçok izleyicisi bulunan La Casa de Papel dizisinin dördüncü sezonunda Türk izleyiciler "İstanbul" karakterini beklerken dizinin son bölümlerinde karşımıza 'işkenceci Türk' rolünde "Osman" karakteri çıktı. Daha önce de benzer sahneler gördüğümüz Netflix'te bu sahne ne ilk ne de son olacağa benziyor. Batı yapıtlarında Türklerin rolünü ve ne yapılması gerektiğini Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekan Yardımcısı Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Can Diker ile konuştuk

'TÜRKLERİN 'ÖTEKİ' OLARAK YENİDEN ÜRETİMİNİ SAĞLAYACAK'

■ Daha önce '13 Commandments', 'Collateral' 'Designed Survivor' ve 'The Spy'da karşımıza çıkan terörize olmuş, suça karışmış 'Türk' benzetmesi şimdi de La Casa de Papel'de karşımıza çıktı. Bunu nasıl yorumluyorsunuz?

La Casa de Papel dizisi, Türkiye'de büyük bir izleyici kitlesine sahip olmasına rağmen dizideki tek Türk karakterini işkenceci olarak tanıtarak Oryantalizm kavramının Batılı kültür endüstrisi ürünlerinin vazgeçilmez bir unsuru olduğu bir kere daha gözler önüne serdi. Türk izleyicilerinin tepkisi ne olur bilinmez ancak, Türklerin barbar, işkenceci, ilkel ve insan haklarına saygısız karakterler olarak dizi ve filmlerde tasarlanması, Batı dünyasında Türklerin bir 'öteki' olarak yeniden üretimini sağlayacaktır. Oryantalizm düşüncesinin eleştirisini gerçekleştiren ünlü düşünür Filistinli Edward Said'e göre, ideolojik bir biçimde Doğu dünyasının aslında kendisini anlatamayacağı, o yüzden Batılılar tarafından anlatılması gerektiği fikri son derece sorunludur.

İdeolojik bir biçimde, Doğuya ait olan şeylerin Batılılar tarafından yorumlanması söz konusu olmaktadır. Film ve diziler, bu anlamda kritik bir öneme sahiptir çünkü devasa bir ırkı, mezhebi, etnik kökeni tektipleştirir. Basitçe, Türk denilince akla barbarlığın gelmesi Batılı mantıkla ortaya konmuş ideolojik bir tektipleştirmedir. Kimlikler, Batı tarafından yaratılarak Batılı olmayanlara atfedilir. En büyük problem ise Batılı olmayanların bu kimliği benimsemesinde ortaya çıkar. Kimliğin benimsenmesiyle birlikte toplum, farkında olmayarak ilerlemesini kendi kendine engelleyen bir sürece girer. Netflix bir Batılı eğlence endüstrisi şirketidir ve şirketin kâr elde etme stratejisinde La Casa de Papel dizisinde Türk olanın suça yakın olmasını, hatta usta mertebesinde olmasını pozitif olarak görmüşlerdir. Esas problem, Batı tarafından Türklere atfedilen, ötekileştirici niyetle ortaya konulan 'suçlu' kimliğini bizlerin benimsemiş olmasıdır. Batılı bu ideolojik damgadan rahatsız olmamız ve Türk tiplemelerinin sadece suçlu olmayacağını göstermemiz gerekir.

'BATILI OLMAYANLAR BİRER ÖTEKİ'DİR'

■ Sadece Netflix'te değil, Hollywood ve Avrupa sinemasında da buna benzer örnekler var. Bir sanat dalı olan sinemada bu gibi örneklerin görülmesini nasıl okumalıyız?

Sadece barbar ve suçlu kimliği değil, Türk olanın tarihsel olarak geride bir yerlerde olduğu algısı özellikle yaratılmaya çalışıyor. Örneğin, Liam Neeson'ın başrolünü oynadığı Taken 2 filminde İstanbullu polislerin arabalarının miladı dolmuş olan Murat 131 model arabalardan oluşması geri kalmışlığın bir diğer göstergesi olmaktadır. James Bond filmlerinde de keza benzer imgeler bulunur. Türk olan tiplemeler suçlu olmasa bile, rüşvet almaya meyilli, çaresiz, dar bir dünyaya sahip olan biçiminde filmlerde kendilerini gösterirler. Böylelikle tektipleştirmeler mümkün hale gelir, ABD'de özellikle terörist olanın Müslüman olduğu algısı çok yaygındır, İslamofobi tartışmaları halen ABD özelinde güncel bir konudur. Bu korkunun sebebinde ise film ve diziler bulunur. Film ve diziler, Batılı olmayan kişilerin, mekanların ve coğrafyaların neden Batı dünyasına göre 'gelişmemiş' olduğunu tarihsel olarak ele almaz. Böylece Batılı olmayan imgeler, barbar, kirli, vahşi, insanlıktan nasibini almamış, saygısız, yoksul, suça meyilli, terörist, medeniyetten uzak bir biçimde sunulur. Batılı olanlar birer özne yani 'ben' demekse, Batılı olmayanlar birer 'öteki'dir, yani dünyada Avrupa ve ABD özelinde normalleştirdiğimiz bir takım olumlu değerlerin tam zıttına sahiplerdir.

PASİF BİÇİMDE İDEOLOJİK MESAJLARIN HEDEFİ OLUYORUZ

Batılı olan imgeler bizim gözümüzde medya tarafından normalleştirilir: zengin, temiz, çağdaş, medeni, insan haklarına saygılı gibi. Bu algıların yaratımı, televizyon ve sinema gibi görsel-işitsel özelliklere sahip kitle iletişim araçlarının toplumları sürekli ideolojik mesajlara maruz bırakmasıyla gerçekleşir. Yine ABD'de Covid-19 salgını sebebiyle silah satışlarının patlaması da ülkede çok popüler olan Walking Dead dizisinin bir etkisidir. Kıyamet sonrası bir toplumda para biriminin kurşunlar haline gelmesini anlatan dizinin başında tıpkı günümüzdeki gibi salgın bir hastalık sonucu olayların başladığı görülür. Dolayısıyla rahatlama vaktimiz olarak düşündüğümüz film ve dizi seyir esnasında pasif bir biçimde ideolojik mesajların hedefi olmakta ve bu mesajları da içselleştirmekteyiz. Bir dizide veya filmde Türk'ten bahsedilmesi naif bir biçimde bizim için salt gurur kaynağı olmamalı, nasıl bahsedildiği de önem taşımalı. Bunu gerçekleştirebilmek için ise eleştirel düşüncenin önemini anlamamız gerekir.

CAN DİKER

ENGELLEMELER YERİNE TEMSİL BİÇİMLERİ DEĞİŞMELİ

■ RTÜK'ün Netflix, Puhu Tv, Blu Tv gibi dijital dizi platformlarına getirdiği denetim kararını nasıl yorumluyorsunuz? Hatalı ve yanlış yönlendirmeler söz konusu olduğunda RTÜK'ün buradaki işlevi nasıl olmalı?

RTÜK'ün bir sansür mekanizması olarak çalışmasını doğru bulmuyorum. RTÜK'ün öncelikle kadın cinayetlerinin normalleştirildiği, kadınların nesne olarak sunulduğu, erkeklerin şiddet yanlısı, bıçkın ve agresif olarak genelleştirildiği yapımlarla ilgilenmesi gerekir. Söz konusu yapımların halkı nasıl suça ve şiddete sürüklediği fark edilmelidir. İlk soruda bahsettiğim işkenceci Türk algısının Batılılar tarafından gerçekleştiriliyor ve bize barbarca bir kimlik bahşediyor olması, bizim de bu kimliği benimsememizle sonuçlanmamalı. Kendi kendimizi ötekileştirmemeliyiz. Türklerin kendisini suçla, şiddetle, nefretle ve tüketimle değil akılla, düşünceyle ve üretimle ortaya koyması gerekir. Türkleri kötü gösteren yapımların Batılı yapımların engellenmesi de etkili değildir, bu uygulama en fazla kafasını kuma gömen devekuşu kadar etkili olacaktır. Engellemeler yerine temsil biçimlerini ve üretim şekillerini değiştirmemiz gerekir.

'BİR MİLLETİN KENDİNE İNANCI KALMAMASI İLERLEME FİKRİNİ SÖNÜMLENDİRİR'

■ Türkiye, Latin Amerika ve Batı Asya'da en çok izlenen yabancı dizileri üretiyor. Dizi ihracatında da ABD'nin hemen arkasında yer alıyor. Dizilerin bu kadar ilgi çekmesinin sebepleri nelerdir? Aynı ilgiyi Batı'dan göremiyor olmamızın sebebi nedir? Bu noktada tanıtım eksikliğimizin olduğunu düşünüyor musunuz?

Türkiye'nin dizi ihracatı önemli seviyelerde. Bunun sebebinin 1970'lerde ve 1980'lerde Brezilya pembe dizilerinin yarattığı etki olduğunu düşünüyorum. Genç yaşta o dizileri izleyenler, bugün yerelleştirilmiş biçimde benzer içeriklerde dizi ve filmler çekiyorlar. Bu dizi ve filmlerin küresel anlamda kendisine zemin bulması da tüm dünyada Latin Amerika kökenli entrika temalı pembe dizilerin 2000 öncesi dönemde benzer biçimde ortak bir kültürel zemin oluşturmuş olmasıdır. Başka bir sebep de ötekileştirilen kültürlerin, yani Batılı olmayan coğrafyaların kısıtlı bir anlatım hakkına sahip olmalarından dolayı benzeşmeleri ile alakalıdır. Örneğin, Türklerin uzayda geçen bir aksiyon-gerilim filmi yapıyor olması tepkisel olarak normal karşılanmayabilir, çünkü uzayda 'ciddi' konulu bir filmin sadece ABD, belki Rusya ve Çin tekelinde olabileceği düşünülür. Türkler eğer uzaya çıkıyorsa, bu filmin türü en fazla komedi olarak algılanabilir diyorsak, o zaman bahsettiğim ideolojik söylemlere yeterince maruz kalmış ve kendi kendimizi ötekileştirmişiz diyebiliriz. Bir milletin kendine inancı kalmaması ve hatta kendisiyle çağdaş konularda alay ediyor olması, ilerleme fikrini en baştan sönümlendirir. Dolayısıyla Türklere, Latin Amerikalılara, Batı Asyalılara kalan şey ise, hizipçilik, entrika, ihanet üçgeninde geçen daha basit hikayeler olmaktadır.

DEVLETİN DAHA AKTİF ROL ALMASI GEREKİYOR

■ Bir öz eleştiri yapacak olursak, dünyanın en fazla televizyon izleyen ülkelerinden biri olan Türkiye'de dizilerde kadın cinayetleri, şiddet eğilimli sahneler ve bekaret temalı içerikler göze çarpıyor. Bu tür örneklerin yansımaları nasıl olmaktadır? Ekranlarda görmek istemediğimiz bu tür görüntüler için ne gibi adımlar atılmalı?

Demin de belirttiğim üzere, RTÜK eğer bir müdahalede bulunacaksa, kamu yararını gözetmeli ve toplumu yozlaştıran, şiddeti, eğitimsizliği ve entrikayı yücelten yapımların kamu yararı taşımadığı kanısını tespit edebilmeli. Sansür mekanizması bu anlamda doğru bir mekanizma değil ancak film ve dizi sektöründeki alternatifsizlikler sektörün emekçilerini bu tarz yapımlarda çalışmaya zorlamakta. Öteki türlü geleneksel yapıya zarar verecek dikkat çeken ve çektiği dikkat ile reyting sağlayan yapımların toplumda kalıcı zararlar verdiğini görmekteyiz. En büyük zararın ise kadına yönelik şiddette olduğunu görüyoruz. Kadınların nesneleştirilmediği, takas için kullanılmadığı, konuştukları vakit sadece entrika yapan varlıklar olarak tanıtılmadığı yapımlara ihtiyaçlar var. Bunun için devletin daha aktif rol alması gerekmekte.

■ Korona günlerinde okurlarımız için dizi-film-belgesel önerilerinde bulunabilir misiniz?

Belgesel olarak Planet Earth ve Planet Earth II mutlaka izlenmesi gerekenlerden. Netflix'teki Pandemic: How to Prevent an Outbreak, Kirli Para, Gıda Suçları ve Doğal Olmayan Seçilim'i de tavsiye ederim. Kurmaca olarak Breaking Bad'in devamı olan Better Call Saul dizisini, Babylon Berlin'i, Genç Papa'yı, Mindhunter'ın iyi yapımlar olduğunu söyleyebilirim. Ayrıca BluTV'nin de önemli atakları var bu dönemde. Çok güzel Türkçe içerikler mevcut. Bu içeriklerin izlenmesi ve biliniyor olması önemli. Kelebekler, Sofra sırları, Benim Varoş Hikayem, Masumiyet, Yeraltı, Aynen Aynen, Kafayı Yersin gibi yapımlar mutlaka izlenmeli. Son dönem Türk sinemasının yeni parlak yönetmenleri de yakın takibe alınabilir. Karantinada günde iki film veya dört bölüm izlenmesi mümkün.

■ Son olarak eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Kültür sanat ürünlerine daha çok önem verildiği, toplumdaki etkilerinin yadsınmadığı dönemlerin gelmesini temenni ediyorum ve Kovid-19 salgınının olduğu bugünlerde herkese sağlıklı günler diliyorum.

YER GÖSTERİCİ

Tunca ARSLAN

tuncaarslan@yahoo.com

Maraton gibi bir film önerisi: 'İnsan Manzaraları'

KARANTİNA günlerinde evde çalışmayı tamamlayıcı meşgalelerin başında kitap okumak ve film seyretmek geliyor doğal olarak. "Evde kalanlar" birbirleri için listeler oluşturuyor, öneriler yapıyor, paylaşımlarda bulunuyor. İlk günlerde daha çok "salgın" temalı romanlar ve filmler ön plana çıkarken, şimdilerde yelpaze genişliyor kuşkusuz. Birkaç yıla yayılmış televizyon dizilerinin topluca seyredilmesi, zaman bolluğu da düşünüldüğünde ilk tercihler arasında yer alıyor anladığım kadarıyla. Benim Aydınlık okurlarına önerim ise "maraton gibi bir film" olacak.

Japon sinemasının ustalarından biri olmasına rağmen çeşitli nedenlerle Batı'da Akira Kurosawa kadar tanınmayan-tanıtılmayan Masaki Kobayashi'nin (1916-1996) "İnsan Manzaraları" ya da "İnsanlık Durumu" olarak bilinen "Ningen no Joken" başlıklı epik üçlemesi, toplam on saate yaklaşan uzun süresiyle tam bugünlerde sindire sindire seyredilebilecek bir film. Çin Savaşı'na katılmış olan yazar Jumpei Gomikawa'nın yapıtından 1959'da sinemaya aktarılan üçleme, gerçek bir sinema destanı niteliğinde. İlk film ("No Greater Love") üç buçuk, ikincisi ("Road to Eternity") üç saat, üçüncüsü de ("Soldier's Prayer") üç saat on dakika sürüyor.

KLASİK ROMAN OKUYOR GİBİ

Sosyalist fikirlere sahip Japon mühendis Kaji'nin evlendikten kısa bir süre sonra ordu emrine alınması, işgal altındaki Kuzey Çin'de bir madende çalıştırılan Çinlilerin kötü yaşam koşullarına ve eziyete karşı çıkması, ilk filmde anlatılıyor.

İkinci film, sinema tarihindeki en ilginç ve iyi işlenmiş karakterlerden biri olan Kaji'nin ceza amacıyla Rus cephesine gönderilmesine ve cephede yaşadıklarına odaklı.

Üçüncü film ise kahramanımızın Kızıl Ordu'ya esir düşmesi ve Rus steplerinde yaşadıkları, giderek insanlıktan çıkması ekseninde gelişiyor.

Son derece gerçekçi anlatıma sahip "İnsan Manzaraları", Japon militarizmine içeriden bakan ve eleştiren ender örneklerden biri. Kobayashi'nin yüzeysel hümanizm pompalamanın çok ötesine geçip büyük bir sinema coşkusu da barındıran, ideolojik-politik derinliğe sahip, olay örgüsüyle birbirini takip eden bu üç filmi, Japon saldırganlığının bozguna uğramasıyla sonuçlanan acılı sürece farklı boyutlarıyla bakabilen gerçek bir sinema başyapıtı. Başroldeki Tatsuya Nakadai'nin (Kurosawa'nın "Kagemusha" ve "Ran" filmlerinde de rol almıştı) oyunculuk sanatının zirvelerinde dolaştığı "İnsan Manzaraları"nın insana gerçek klasik romanlardan birini okuyormuşcasına özel heyecan verdiğini de belirteyim.

VENEDİK'TE ÖDÜL

"İnsan Manzaraları"nın ilk filminin Venedik Film Festivali'nde San Giorgio Ödülü almasına rağmen Masaki Kobayashi, Batı sinema dünyasında hiçbir zaman çok önemsenen bir "Japon sinemacı" olmadı, antolojilerde çok az yer bulabildi. En az bu üçlemesi kadar sarsıcı bir film olan ve Samuray geleneğinin ölümünü çok ilginç bir öyküyle anlatan 1963 yapımı "Harakiri"nin Cannes'da Jüri Özel Ödülü alması da çok değiştirmedi bu durumu. İkinci Dünya Savaşı'ndan ağır bir yenilgi ve atom bombası felaketiyle çıkan Japon toplumunun, olan bitene çok taraflı bakma cesareti gösteren Masaki Kobayashi ve filmlerinden önemli bir rahatsızlık duymaması da önemli elbette.

Savaşta taraf olmak istemeyen ama bundan kaçınamayan bir aydının öyküsü çerçevesinde, haksız ve saldırgan tarafta olanların ruh halinin benzersiz biçimde büyük bir sanat yapıtına dönüşmüş hali diyebileceğimiz "İnsan Manzaraları" ve söz ettiğim diğer Kobayashi filmi "Harakiri"yi, internetteki film izleme sitelerinde rahatlıkla bulabilirsiniz. İyi seyirler.

Tuna Kiremitçi'den örnek bağış

KISA süre önce "İnsanlığın Öldüğünü Duydum Vol.1" adlı EP'sini çıkaran Tuna Kiremitçi, albümün ilk videosu "İz Kalmadan"ın tüm YouTube gelirlerini İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'ne bağışladığını açıkladı. "Gün dayanışma ve sağlık çalışanlarımızın maddi-manevi yanında olma günü" diyen Kiremitçi, sosyal medya hesabında yaptığı açıklamada herkesi videoyu izleyerek ve paylaşarak desteklemeye davet etti.

ESKİ DOKTOR FERHAT GÖÇER:

Göreve çağrılırsam koşa koşa giderim

HAFTA içi her gün Ömür Gedik ile birlikte Instagram hesabından canlı yayınla para ödüllü yarışma sunan Ferhat Göçer, hem kendi yayınında hem de geçen günlerde rektör Prof. Dr. Nuri Aydın'ın talebi ile katıldığı İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi'nin canlı yayınında açıklamalarda bulundu.

25 yıl boyunca genel cerrahi hekimliği yapan ve bir süre önce emekli olup doktorluğu bırakan şarkıcıya, hekimliğe geri dönmekle ilgili pek çok soru geldi. İzleyicilerin "Bu dönemde göreve çağrılırsanız doktorluğa döner misiniz?" sorularına Göçer şöyle cevap verdi: "Ülkemizin yaşadığı bu süreçte, ön cephede özveri ile mücadele veren sağlık çalışanlarının her daim yanındayım. Onlara kocaman bir teşekkür ve minnet borçluyuz hepimiz. İhtiyaç duyulduğunda göreve çağrılırsam koşa koşa gider, cephenin en önünde görevimi yaparım. Ben hazırım." diyerek doktorluğa dönebileceğini söyledi.

Sağlık Örgütü'nü tehdit etti

ABD Başkanı Donald Trump, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Genel Direktörü Tedros Adhanom Ghebreyesus'ın kendisine yönelik virüsü siyasileştirme eleştirilerini, "Çin ile ilişkilerine baktığım da DSÖ'nün virüsü siyasileştirmekten bahsettiğine inanmıyorum. Bize ceset torbalarından bahsediyorlar. DSÖ bize doğru analizleri yapsaydı insanlarımıza daha iyi bir hizmet verirdik" şeklinde yanıtladı.

ABD'nin DSÖ'ye sağladığı fonlara da dikkati çeken Trump, şöyle konuştu:

"DSÖ'ye her yıl yüzlerce milyon dolar veriyoruz. Geçen yıl biz 452 milyon dolar verirken, Çin sadece 42 milyon dolar verdi. DSÖ'nün önceliği herkese eşit davranmak olmalı ama görünen o değil. Bu konuda bir soruşturma yapıp, kararımızı vereceğiz" dedi.

620 bin yolcu toplu taşıma kullandı

KOVİD-19 salgınının ortaya çıktığı söylenen Çin'in Wuhan kentinde önceki gün karantinanın tamamen kaldırılmasından sonra kamu ulaşımında toplam 620 bin yolcu taşındı.

Wuhan Ulaşım ve Taşımacılık İdaresinden edinilen bilgiye göre, 8 Nisan'da 346 otobüs ve 7 metro hattı ile taksilerin hepsi hizmete girdi.

Karantina uygulamalarının kaldırıldığı ilk gün saat 17.00 itibarıyla, kentte kamu ulaşımında toplam 620 bin yolcu taşındı. Ayrıca, demir yolu, hava yolu ve kara yolu aracılığıyla toplam 52 bin yolcu kentten ayrılırken 31 bin yolcu da kente ulaştı.

Wuhan Ulaşım ve Taşımacılık İdaresi, kamu ulaşımı işleyişindeki güvenliğin garanti altına alınması için, toplu ulaşım araçlarında yolcuların isimlerinin kaydedilmesi, sağlık QR kodu ve araçlardaki doluluğun kontrolü gibi önlemlerin hayata geçirildiğini kaydetti.

Rekor evlilik başvurusu

WUHAN kentinde karantinanın kaldırılıp önlemlerin gevşetilmesinin ardından sokağa çıkmaya başlayan halkın evlilik başvurusunda 'rekor kırdığı' belirtildi.

Evlerinde haftalardır karantinada kalan Vuhanlı çiftler, sokağa çıkar çıkmaz evlilik başvurusu yaptı. Dünyaca ünlü sanal alışveriş sitesi Alibaba'nın alt markası olan Alipay, evlilik başvurusu yapanların oranının yüzde 300 arttığını duyurdu.

Sosyal medyada birçok Çinli, evlilik başvurusu için gün ve saat kalmadığını da dile getirdi.

ABD'nin koronavirüs savaşı

Dünyada salgının merkezi haline gelen ABD'de virüs kaynaklı hayatını kaybeden kişilerin sayısının ülkenin 6 savaşında hayatını kaybedenlerden fazla olduğu belirtildi. Ankete göre Amerikalıların yüzde 56'sı ölmekten korkuyor. New York Times gazetesi ise açıklanan sayıların gerçeği yansıtmadığını, ölüm ve vaka sayılarının daha fazla olduğunu iddia etti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD koronavirüs ile mücadelesinde korkunç bir dönüm noktasına ulaştı. Ülkede 15 bin kişi hayatını kaybetti, vaka sayısı ise 440 bine yaklaştı.

ABD'nin 'USA TODAY' yayın organında 6 Nisan'da Joel Shannon imzasıyla çıkan analiz-haberde ülkede koronavirüs sebebiyle yaşanan can kaybının ABD'nin altı savaşının toplamından fazla olduğu belirtiliyor.

Analizdeki ABD Savaş Gazileri İşleri Bakanlığı'nın (VA) verilerine göre bu toplam altı ABD savaşından kaynaklanan savaş alanında gerçekleşen ölümlerinin sayısını aşıyor.

VA verisi bu altı savaş boyunca savaş alanında toplam 9 bin 961 askerin öldüğünü söylüyor:

Amerikan Devrimi, 1812 Savaşı, Meksika Savaşı, Kızılderili Savaşları, İspanyol-Amerikan

Savaşı ve Çöl Kalkanı/Çöl Fırtınası. Bu verilerde savaşlarla ilgili diğer ölümlerin yer almadığı da belirtiliyor.

11 EYLÜL BENZETMESİ

ABD yetkililerin ise koronavirüs salgınını askeri bir mücadeleye benzettikleri ve silahlı kuvvetlerin virüsün yayılmasını durdurmak için görev aldığı kaydediliyor.

USNS Comfort deniz hastanesi gemisi şehrin tıbbi kapasitesinin artırılmasına yardımcı olmak için Manhattan'a gönderildi. Ulusal Muhafız üyeleri ve tıbbi askeri personel ağır zarar gören bölgelere yardım etmek için görevlendirildi.

Sağlık Bakanı Jerome Adams geçen pazar günü bu haftanın ülke için şimdiye kadarki "en sert ve en üzücü" hafta olacağını söylemiş ve şu ifadeleri kullanmıştı: "Bu bizim Pearl Harbor, 11 Eylül anımız olacak, sadece belli bir bölgeyle sınırlandırılmayacak."

Koronavirüs sebebiyle günlük bini aşkın ölümün yaşandığı ülkede, Beyaz Saray Korona Virüs Çalışma Grubu koordinatörü Dr. Deborah Birx durumun ciddiyetini şu ifadelerle ortaya koydu: "Bu yapabileceğimiz her şeyi yapma anıdır. … Bu markete gitmemek, eczaneye gitmeme, ama ailemizi ve dostlarımızı güvende tutmak için elimizden geleni yapma anıdır."

YÜZDE 56 ÖLMEKTEN KORKUYOR

Ülkedeki bu vahim durum halkın psikolojisine de yansıyor. The Harris Poll şirketi tarafından yapılan ankette, Amerikalıların yüzde 56'sının yeni tip koronavirüs (Kovid-19) nedeniyle hayatını kaybedeceği endişesini taşıdığı ortaya çıktı. Halkın birkaç hafta öncesine kıyasla salgın tehlikesini daha da önemsedikleri kaydedildi.

Ankette, Amerikalıların yüzde 56'sının virüs salgınından öleceği korkusunu taşımaya başladığı belirtilirken, yüzde 68'inin de salgının ciddiyetinden dolayı bu korkuyu haklı bulduğu belirtildi.

The Harris Poll Başkanı John Gerzema, 14 Mart'ta yapılan benzeri ankette salgında ölmekten korkanların oranının yüzde 27 çıktığına dikkat çekerek, "Şimdi bu yüzde 56'lık korku, üç hafta öncesinde aynı korkuyu mantık dışı ve aşırı tepki olarak görenlere göre keskin kesin bir dönüş" yorumunda bulundu.

Anketin 3 ila 5 Nisan tarihleri arasında, internetten ulusal temsil gözetilerek 1993 yetişkin üzerinde yapıldığı bildirildi.

NYT: AÇIKLANAN SAYILAR GERÇEĞİ YANSITMIYOR

Ülkedeki durumla ilgili çapıcı bir iddia New York Times gazetesinden geldi. NYT ABD'de açıklanan koronavirüs ölümlerinin gerçek sayıdan daha düşük olduğunu yazdı.

Ülkenin farklı şehirlerinden örneklerle iddiasını doğrulamaya çalışan NYT evlerinde ölen çok sayıda hastaya belirti göstermelerine rağmen test yapılmadığını öne sürdü.

Gazete, özellikle de kırsal bölgelerdeki doktorların elinde yeterli sayıda test olmadığını bu yüzden de doktorların son iki ayda pek çok koronavirüs ölümünü kayıtlara grip veya zatürree olarak geçirdiğini söylüyor.

Bu da koronavirüs verilerini derleyen Ulusal Sağlık İstatistikleri Kurumu'nun yanlış veri toplamasına yol açıyor deniyor.

70 binden fazla evsizin hayatı tehlikede

DİĞER yandan New York ABD'de salgının merkezi haline gelmesine rağmen evsizler sokaklarda ve sağlıksız koşullardaki barınaklarda yaşamaya devam ediyor. Sık sık merkezi hükümeti eleştiren kent yönetimi de konuyla ilgili önlem almamakla suçlanıyor.

ABD'de en fazla evsiz, ülkenin en büyük metropolü ve dünyanın en zengin kentlerinden New York'ta bulunuyor. New York Evsiz Hizmetleri Birimi verilerine göre, 8 milyondan fazla nüfusa sahip kentte 70 binden fazla evsiz yaşıyor.

Kentin en işlek caddeleri ve tren istasyonları sessizliğe gömülse de evsizler hala sokaklarda dolaşmaya, tren istasyonlarında ve metrolarda uyumaya devam ediyor.

Yerel basında çıkan haberlere göre, barınaklarda kalan 244 ve sokaklarda yaşayan 13 kişide Kovid-19'a rastlanırken, 13 evsiz de virüs yüzünden yaşamını yitirdi.

6 binden fazla kişinin Kovid-19 yüzünden hayatını kaybettiği New York'ta vaka sayısı 150 bini geçti.

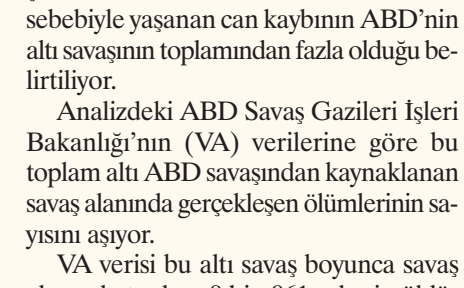

IŞIK DOĞUDAN YÜKSELİR

Adnan AKFIRAT

Çin sosyalist mi?

Çİn'in virüs salgınına karşı mücadeledeki başarısını bütün dünya kabul etti. Wuhan'da tüm bir şehrin karantinaya alınmasını "insan hakları" ihlali diye eleştirenler, şimdi tankları kent merkezlerine indirdiler, yağmaları önlemek için sokağa asker dikmek durumuna geldiler.

Çin kendi başarısını, "Çin'e özgü sosyalizm"in başarısı olarak tanıtırken, liberalizmin değişik düzeylerdeki sözcüleri ısrarla "Çin sosyalist değil ki" itirazını ileri sürüyorlar.

Dokuz yıldır Çin'de yaşıyorum, 2004'ten bu yana ise farklı boyutlarıyla Çin'i araştırıyorum.

Çin neden sosyalist bir ülke? Yakından bakalım.

SOSYALİZMİN İNŞASI UZUN

İnsanlık, 1917 yılında Bolşeviklerin Rusya'da iktidara gelmesinden bu yana yaklaşık 80 yıldır sosyalizmi tecrübe ediyor. Çin, Küba, Vietnam, Kore, Laos, Sri Lanka uzun yıllardır sosyalizmi inşa etme çabasını sürdürüyor. Nepal, Venezuela, Nikaragua, Bolivya ise sosyalizmi korumak için mücadele veriyor. 83 yıllık pratikten öğrendiğimiz en çarpıcı bilgi sosyalizmin inşasının öngörülenden daha uzun bir süre gerektirdiği.

Sosyalizm, kapitalizmden sınıfsız topluma geçişte bir ara dönem. Sosyalizmin inşasında, birden çok mülkiyet sisteminin bulunması tarihsel bir zorunluluk. Yani ortaklaşmacı mülkiyetler olan kamu mülkiyetinin, toplumsal mülkiyetin, kooperatif mülkiyetinin ve özel mülkiyetin bir arada varlığını sürdürmesi ekonomi politik bir zorunluluk. Hatta melez mülkiyet sistemlerinin, kamu/özel ortaklığının uygulanması da kaçınılmaz.

Aslında Sovyetler Birliği dahil çağımızda bütün sosyalist iktidarlar, zorunlu olarak milli demokratik devrimin gündemi olan sorunları çözerek ilerleyebiliyor.

ÖZEL MÜLKİYET KISTAS DEĞİL

Bir ülkeyi sosyalist olarak tanımlamak için özel mülkiyetin bütünüyle tasfiye edilmiş olması gerektiği bir safsatadan ibaret. İnsanların gelişmişlik farklıkları var olduğu sürece, ekonomik yaşamda pazarın rolü devam edecek. "Merkezi Planlama" ile pazara dayanan ekonomik sisteminin devam etmesi çağımızın bir gerekliliği. Ekonomik gelişme "bolluk toplumu"na evrildikçe ve insanların kültürel düzeyi geliştikçe, pazarın belirleyici rolü giderek sönecektir.

SOSYALİZMİN İLK AŞAMASI

Çin Halk Cumhuriyeti'nin kurucusu Mao Zedung, devrimlerin kopya edilmeyeceğini, başka sosyalist ülkelerin modellerinin şablon olarak taşınamayacağını kuramlaştırdı. Zaten bu sayede yoksul Çin halkını iktidara taşıyabildi. Yani Çin'e özgü sosyalizm, Çin'in gerçeklerine dayanan sosyalizmdir. Bu sadece Çin'e özgü bir uygulama değil. Her ülkenin sisteminin kendine özgü olması insanlığın gelişmişlik düzeyinin bir yansıması. Farklı milletlerin olduğu bir dünyada, her ülkenin sosyalizmi kendine özgü olmak zorundadır. Bunun aksi uygulamaların kalıcı olamayacağını da Doğu Avrupa ülkelerinde acı tecrübelerle öğrenmiş bulunuyoruz.

Mao, Sosyalizmin inşasının uzun bir tarihi kapsayacağını analiz etti. Bu nedenle Çin yönetimi ısrarla, sosyalizmin ilk aşamasında olduklarının altını çizerek belirtiyor. 2017 Ekim'inde toplanan Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) 19. Genel Kurultayı, "iki yüzyıl" hedeflerini ilan etti. ÇKP'nin kuruluşunun 100. Yıldönümünde (2021) "orta halli refah toplumu" hedefine ulaşmayı belirledi. Yani yoksulluk sınırı altındaki nüfusu sıfırlamayı kıstas koydu. Çin'in Devriminin 100. Yılı'nda (2049) ise "modern sosyalist bir ülke" olma hedefi belirlendi.

YUKARIDAN AŞAĞI

Sosyalizm, yukarıdan aşağı inşa edilen toplumsal bir sistem. İşçi sınıfının müttefikleriyle iktidara gelmesinden sonra, sosyalist mülkiyet ve üretim ilişkilerini toplumun gelişmişlik durumuna göre yukarıdan aşağı inşa ediyor. Yani kabileciliğin bağrında feodal üretim tarzının kök salması ya da feodalizmin hakimiyetinde kapitalizmin gelişmesi gibi değil. Kuşkusuz sanayinin gelişmişliği, sosyalist üretim tarzının uygulanması için bir zemin teşkil ediyor ama işyeri sahiplerinin ya da işçilerin kendiliğinden sosyalist üretim biçimine geçmesi, emperyalist sistem içinde mümkün değil.

Çernişevski'nin ünlü romanı "Nasıl Yapmalı"da imrenilerek anlatılan işletme düzeyinde ütopik sosyalizm o zaman da mümkün değildi, şimdi de.

Dolayısıyla, kimin iktidarı olduğu, bir ülkenin sosyalist olup olmadığının en önemli kıstasıdır.

Çin Komünist Partisi'nin de birinci önceliği, Parti'nin kuruluş ilkelerine bağlı kalarak iktidarını sürdürmesi.

SOSYALİSTLİĞİN KISTASI

Bir ülkenin sosyalist olup olmadığının kıstası, hangi sınıfın iktidarı kontrol ettiğidir. Hangi sınıfın kontrol ettiğini ölçmenin yolu ise, iktidarın nimetlerinden kimin yararlandığıdır. Nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan emekçilerin çalışarak yarattığı artı değerin nasıl dağıtıldığı, iktidarın sınıfsal niteliğini belirler.

Çin'in sosyalist bir ülke olduğunun kıstası, yaratılan zenginliğin halkın çıkarı için kullanılması.

Rakamlara bakalım:

Çin 1949'da dünyanın en yoksul ülkelerinden biriydi ve "Asya'nın iki hasta adamı"ndan biri Çin'di. Satın alma gücüne göre yapılan hesaplamaya göre Çin dünyanın en büyük ekonomisi oldu. 2018 rakamlarına göre Çin'in GSYİH'si 25 trilyon 360 milyar dolar olarak hesaplanıyor. ABD'nin ki ise 19,5 trilyon dolar.

Dünya Bankası'nın yaptığı bir çalışmaya göre; 1990'da ülkedeki yoksul nüfus, dünya toplamının yüzde 29'u kadarken, bu oran 2021'de sıfıra iniyor.

Çin'de 1949 yılında kişi başına düşen gelir, IMF'nin Çin Ulusal İstatistik Bürosu'nun verilerine dayanarak yaptığı araştırmaya göre 54 Dolardı. Çin Cumhurbaşkanı Xi Jinping 2020 Yeni Yıl konuşmasında Çin'in kişi başına düşen milli gelirinin 10 bin doları geçtiğini duyurdu.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından eğitim, sağlık düzeyi ve alım gücüne göre yapılan hesaplamayla belirlenen İnsani Gelişme Endeksi'ne göre Çin'in gelişme düzeyi araştırmanın yapıldığı yıldan itibaren iyileşiyor. Bu gösterge, 1990'da yüzde 49 iken, 1995'te yüzde 54, 2000'de yüzde 59, 2005'te yüzde 65, 2010'da yüzde 70, 2015'te yüzde 73 ve 2018'de yüzde 75'e ulaştı.

1949 yılında nüfusun sadece yüzde 20'si okumayı biliyordu; yetmiş yıl sonra bu yüzde 98,5'e çıktı. Çin'de sosyalizmin en önemli göstergelerinden biri kadının gelişmişlik düzeyi. 1949'da 15 yaş ve üstü kadınların yüzde 90'ı okumayı bilmiyordu. 2019 yılında bu oran yüzde 6'ya düştü.

Çin'de kız veya erkek nüfusun yüzde 99,5'u 9 yıllık zorunlu eğitim alıyor. Dünyada kadınların en özgür olduğu ülke ise Çin! Bu başka bir yazının konusu.

MİLYONERLERİN VARLIĞI

Çin'de milyonerlerin varlığı bir gerçek. 1992'den sonra uygulamaya konulan hızla zenginleşme döneminde, özellikle Doğu ve Güney Çin'de dolar milyonerleri çıktı. 2006 yılında uygulamaya konulan 11. Beş Yıllık Plan'a kadar Çin'de gelir dağılımında eşitsizlik artıyordu. Son 15 yıldır Çin'de kamu kaynakları esas olarak, yoksulların gelişme düzeyini yükseltmek için değerlendiriliyor. Xi Jinping'in ÇKP Genel Sekreteri olduğu 2013 yılından itibaren bu gelişme hızlandı. Nitekim, yoksulluk sınırı altındaki nüfus bu yıl sıfırlanıyor.

Çin'in milyoner ya da milyarderleri, ABD ve Avrupa'da olduğu gibi, sistemin efendileri değiller. ÇKP'nin Merkez Komitesi'nde ya da Devlet Konseyi'nde milyonerler ya da onların üst yöneticileri bulunmuyor.

İKTİDARIN DÖNE DÖNE FETHİ

Mao Zedung, Sovyetler Birliği'ndeki geri dönüş üzerine "iktidarın döne döne fethi" kuramını geliştirdi. Parti ve devlet içinde, sömürücü yeni bir sınıfın ortaya çıkabileceğini, bu tehlikeyi bertaraf etmek için, halkın Parti'yi ve devleti denetlemesi, ayrıcalıklı bir sınıfın ortaya çıkması durumunda halkın bunları bir devrimle alaşağı etmesi gerektiğini savundu. Ünlü Kültür Devrimi'ne yol açan anlayış buydu. Çin Komünist Partisi, bu teorik zenginlikle şimdi, adı konulmamış bir "Kültür Devrimi" sürdürüyor. Xi Jinping Parti ve devlet kadrolarını seferber ederek, eşitsizliklerle mücadele ediyor ve sosyalizmin temel değerlerine bağlı bir toplum inşa ediyor.

YENİ BİR UYGARLIK

Çin sosyalizmi sadece demir, çelik, çimento, makine, lokomotif, uzay aracı, uçak, tank ya da cep telefonu, bilgisayar üretmiyor. Daha ileri bir uygarlık yaratmak için büyük çaba harcıyor. Bilimi rehber edinmiş, toplumsal sorumluluğunun bilincinde, paylaşmacı, dayanışmacı, doğaya ve insana saygılı, sanat ve kültürle zenginleşmiş bir toplum inşa ediliyor.

70 yıllık hummalı mücadeleye ve dünyanın en büyük ekonomisinin yaratılmasına karşın, Çin'de baskın olan hala köylü kültürü. Böyle olması da anlaşılır, Çin'i yönetenlerin ezici çoğunluğu, 40 yıl önce köylerde yaşıyordu. Bu insan kaynağı ile sosyalizmin değerlerini benimseyen bir toplum inşa etmek de uzun bir dönemi gerektiriyor.

SONUÇ

Dünya virüs salgınından sonra bir belirsizlik dönemine giriyor. Batı sistemi çöküyor. Yeni bir dünya kuruluyor. Kurulan "yeni dünya"nın insanlığın çoğunluğunun çıkarına olmasında sosyalist Çin'in varlığı bir güvence. ÇKP önderliğinde, sosyalizmde ısrar eden, hegemonyacılığa karşı, paylaşarak gelişmeyi benimseyen ve dünyanın üretim atölyesi olan Çin, geleceğe daha güvenli bakmamıza imkân veriyor. ABD, Çin karşıtı kampanyayı hızlandırsa da , sosyalist Çin Korona virüs salgınında bile insanlığın güvencesi ve umudu olduğunu bütün dünyaya açık açık gösterdi.

ALMAN EKONOMİSİ ALARM VERİYOR

Gözler 19 Nisan'da!

Alman kamuoyu yoğun bir biçimde pandemi sonrası dönemi ve ekonomik krize çözümü tartışıyor. Devletin kullanıma sunduğu 1.8 trilyon avroluk paketin acısı salgın sonrasında fakirleşme ve borçlanma olarak geri dönecek. 19 Nisan sonrası ise kısıtlamaların kaldırılarak ekonominin normal seyrine dönmesi umuluyor

VW (Volkswagen) fabrikaları üretimi durdurmuş durumda.

TUNÇ AKKOÇ

PANDEMİ günlerinde insanlık zamanla yarışıyor. Ülkeler, şehirler, bilim insanları... Vatandaşların sağlığını korumak, can kayıplarını önlemek, aşıyı bulmak ve virüsü bitirmek için tüm dünya seferber olmuş durumda. Milyarlarca insanın tek bir gündemi var gibi, o da sağlık. Ama bir de madalyonun öteki yüzü var: ekonomi!

Salgın bugüne kadar ülkelerin ekonomisinde olağanüstü bir tahribat yarattı. Dünya "can derdinde" olduğu için sıcaklığı henüz yeterince hissedilmiyor, ama yaşanan ekonomik kriz şimdiden 1929 buhranıyla mukayese ediliyor. Bunun sonucu olarak da ekonomik düzene dair hemen her şey tartışılıyor. Koronayla mücadele kapsamında hangi ekonomik tedbirleri almalıyız? Ekonomiler neden bu kadar kırılgan ve zayıftı? Küreselleşmenin sonuna mı geldik, yeni bir uluslararası düzen mi inşa edilmeli? Devletler ve iktisatçılar bu ve benzeri sorulara şimdiden yanıt aramaya başladılar. Daha önemlisi herkes, pandemi sonrası için hazırlık yapmaya çalışıyor.

1970'TEN BU YANA EN BÜYÜK KÜÇÜLME

Ekonomik açıdan dünyada en önemli ülkelerden birisi Almanya. İhracat şampiyonu olan ülke, yaklaşık 3.8 trilyon dolarlık GSMH ile küresel sıralamada dördüncü. Alman sanayisi, üretimin neredeyse yarısını ihraç ediyor. Uluslararası ticaretin durma noktasına gelmesi, ihracatçıları da felç etti. Bu yüzden salgınla mücadeleye karşı en kapsamlı ekonomik tedbir paketlerinden birini açıklayan ülkelerin başında Almanya geliyor. Federal hükümetin ve kamu kurumlarının ayırdıkları toplam mali kaynak 1.8 trilyon avro tutarında.

Uzmanlara göre bu ekonomik kriz, 1990 yılında gerçekleşen Almanya'nın yeniden birleşmesinden daha maliyetli olacak (bu maliyet yaklaşık 2 trilyon euro olarak hesaplanıyor). İyi senaryoya göre, yani ekonomi sadece 5 hafta boyunca "kapalı" kalırsa, 2020 yılında yüzde 2.8 oranında küçülme olacağı öngörülüyor. İktisatçılar V şeklinde bir grafikle bu durumu tanımlıyorlar, ekonomi dibe vuracak ve hemen akabinde yeniden yükselişe geçecek. Fakat yaza kadar salgın devam ederse, U modeli gerçekleşir deniyor: ekonomi 2020'de yüzde 4.5 küçülür, ama hemen de yükselişe geçemez, 1 veya 2 yıl dipte kalabilir. 2020 yılında yüzde 10'a kadar küçülme bekleyen uzmanlar bile var.

Öte yandan ekonomi alanında Almanya'da önde gelen 5 enstitünün hazırladığı geleneksel "bahar raporu" çarşamba günü kamuoyuyla paylaşıldı. Ekonomi Bakanlığı'na sunulan rapora göre uzmanlar nisan-haziran ayları arasında, yani 2. çeyrekte, yüzde 9.8 küçülme bekliyor. 1970'ten bu yana (çeyrek bazlı hesaplamalar o yıl başlamıştı) bir çeyrekte yaşanan en büyük düşüş bu. Küresel finans krizi sonrasında, 2009'un ilk çeyreğinde yaşanan düşüş bile bunun yarısı kadardı. Rapora göre, ekonomi hızla eski verimine dönebilirse, 2021 yılında yüzde 5.8'lik bir büyüme kaydedilir. Tabi tüm bu tahminler, 19 Nisan'dan sonra adım adım kısıtlamaların kaldırılacağı ve ekonominin normale döneceği senaryoya göre yapılıyor. Bir çok uzman için bu tahminler fazla iyimser. Dolayısıyla gözler 19 Nisan sonrasına çevrilmiş durumda.

EKONOMİ SOLUNUM CİHAZINA BAĞLI

Alman ekonomisin kalbi niteliğindeki otomobil endüstrisi, 1.6 milyon çalışanı ile mart ortasından itibaren üretimi tamamen durdurmuş vaziyette. Farklı sektörlerden iflas haberleri peş peşe geliyor. Ünlü restoran zincirlerinden Vapiano ve Maredo, alışveriş merkezi zincirlerinden ise Galeria Karstadt Kaufhof firmalarının iflası kamuoyunda ses getirdi. İflasların rekor kıracağı düşünülen bu dönemde bir taraftan da "zayıflar düşer, devler de onları yer mi" kaygısı tartışılıyor.

Devletin sunduğu 1.4 trilyon euro mali kaynak ile sanayi, ticaret ve hizmet sektörü ayakta tutulmaya çalışılıyor. Çarpıcı bir örnek vermek gerekirse, dünyanın en büyük turizm şirketi olan TUI'ye 1.8 milyar avro kredi sağlandı. Şu ana kadar 650 bin şirket kısa çalışma ödeneğine başvurdu. 2008 finansal krizinde bu rakam 23 bin idi. Yer yer panik ve fırsatçılık da baş göstermeye başladı. Salgın sebebiyle yürürlüğe giren yeni bir düzenlemeye göre kiracılar koruma altına alındı. Kirasını ödeyemeyenleri mal sahibinin çıkarması zorlaştırıldı. Şaşırtıcı olan ise, bu imkandan faydalanmaya çalışanların başında ADİDAS, Deichmann, H&M gibi büyük firmaların gelmesiydi. Mağazalarının kiralarını ödemeyeceğini açıklayan ADİDAS, sonrasında gelen tepkiler üzerine bu kararından vazgeçti ve özür diledi.

Der Spiegel dergisinin bu hafta kapağı: "İFLAS VİRÜSÜ"

YÜK NASIL PAYLAŞILACAK

Alman kamuoyu yoğun bir biçimde pandemi sonrası dönemi ve ekonomik krize çözümü tartışıyor. Devletin şu anda kullanıma sunduğu 1.8 trilyon avroluk paketin (bu rakam artabilir) acısı salgın sonrasında çıkacak. Ekonominin tamamen çökmemesi ve virüsün alt edilebilmesi için ayrılan bu kaynak, salgın sonrasında fakirleşme ve borçlanma olarak geri dönecek. Bu bağlamda yanıtı aranan en önemli soru, bu devasa yük yeni dönemde nasıl paylaştırılacak sorusu.

Hükümet ortağı olan SPD'nin Genel Başkanı Saskia Esken geçtiğimiz günlerde bir seferliğe mahsus bir varlık vergisi uygulaması önerdi. Esken bu önerisini, "güçlü omuzlar yükü daha güçlü omuzlamalı" şeklinde gerekçelendirdi. Sol Parti de bu öneriye destek verdi ve 1 milyon avro ve üzerinde mal varlığı olanlar, yüzde 5'lik bölümünü katkı olarak sunsun çağrısında bulundu. Nitekim Alman anayasasının 106. maddesinde "bir seferlik varlık vergisi"nden söz ediliyor ama ayrıntılar belirlenmemiş. Koalisyon ortağı CDU'dan ise Esken'e hemen itiraz geldi. Bu uygulamanın orta sınıfı çok zayıflatacağı, onların finans gücünü ve yatırım kabiliyetini engelleyeceği iddia edildi. Bu tartışmalarla beraber gelir adaletsizliği de basında yer alan bir çok yazıya konu oldu. Halihazırda Almanya'da nüfusun yüzde 10'unu oluşturan kesim, ülkede toplam servetin 2/3'üne sahip. Bununla beraber en zengin 45 ailenin varlıklarının toplamı, toplumun daha yoksul olan yüzde 50'sinin toplamından daha fazla.

DEVLET EKONOMİYİ DÜZENLESİN

Alman devleti 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ülkenin ekonomik düzenini "sosyal piyasa ekonomisi" olarak tanımlamıştı. O gün bugündür Alman toplumu güçlü "sosyal devlet" yapısıyla övünür. Son yıllarda çok sayıda sosyal hak tırpan yemiş olsa da, Anglo Sakson ekolüne sahip ülkelerle arasındaki farkı bugüne dek korudu Almanya. Ve bugünkü kriz ortamında "sosyal" içerikli çağrılar büyük destek görüyor. Çalışanların haklarını güvence altına alan "sosyal devlet" anlayışıyla bu krizden güçlü çıkabiliriz deniyor.

Şu anda federal hükümet serbest meslek sahiplerine maaşlarını yatırıyor. Küçük işletmelere 15 bin avro tutarında destek veriliyor. İflasın eşiğindeki büyük işletmelere ise ayakta kalmaları için devlet ortak oluyor. Hatta birçok eyalette orta büyüklükteki şirketlere bile (250 çalışanı olan) devlet şu anda ortak oluyor. Bazı iktisatçılara göre, savaş dönemlerinde olduğu gibi bugün de devletçilik şart. "Devletin sadece finansal destek vermesi yeterli değil. Devlet yönetiminde ekonominin yeniden düzenlenmesi lazım", görüşünü açıklayan ise solcu bir isim değil, Nobel ödüllü ekonomist Edmund Phelps. Daha radikal önlemlere önümüzdeki günlerde tanık olacağız.

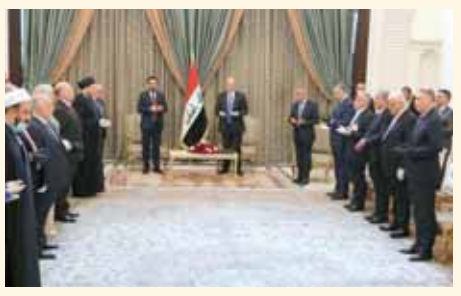

Hükümeti kurmakla görevlendirildi

IRAK Haber Ajansı'nın aktardığına göre Cumhurbaşkanı Berhem Salih, daha önce hükümeti kurma görevi alan Adnan ez-Zurfi'nin bu görevi iade etmesi üzerine, yeni teklifi siyasi partilerin üzerinde anlaştığı Ulusal İstihbarat Dairesi Başkanı Mustafa Kazimi'ye sundu.

Mukteda es-Sadr'a bağlı Sairun Koalisyonu ile Şii partilerin desteklediği Kazimi'ye, Sünnilerin meclisteki en büyük grubu Irak Güçler İttifakı ile Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) ve Kürdistan Yurtseverler Birliği'nden (KYB) de destek açıklamaları yapılmıştı.

Kazimi'ye hükümeti kurma görevinin verilmesi törenine, Irak Yüksek Federal Mahkemesi Başkanı Faik Zeydan, Meclis Başkanı Muhammed el-Halbusi'nin yanı sıra Şii, Sünni, Kürt ve Türkmen gruplardan da temsilciler katıldı.

Irak anayasasına göre, Kazimi'nin 30 gün içerisinde hükümeti kurması gerekiyor.

2016'dan beri Ulusal İstihbarat Dairesi Başkanlığı görevini yürüten gazeteci kökenli Kazimi, daha önce Saddam Hüseyin'e karşı yürüttüğü muhalif çalışmalar ile tanınıyordu.

Irak'ta yeniden konuşlanma peşindeler

IRAK Başbakanı Adil Abdulmehdi, ABD'den ülkedeki Amerikan kuvvetlerinin yeniden konuşlandırılmasıyla ilgili resmi bir yazı aldıklarını açıkladı.

Irak Ulusal Güvenlik Konseyi toplantısında konuşan Başbakan Abdulmehdi, "ABD yönetiminden stratejik ilişkiler kurma, ABD kuvvetlerini Irak'ta yeniden konuşlandırma ve iki ülke heyetleri arasında diyalog yürütülmesi kararlarıyla ilgili resmi bir yazı aldık" dedi.

Bu yazının iki ülke arasındaki ilişkiler ve bölgenin istikrarı konusunda önemli bir gelişme olduğunu belirten Abdulmehdi, yazının içeriğine ilişkin daha fazla bilgi vermedi.

Abdulmehdi, iki ülke arasındaki ilişkilerin, bölgenin çıkarının korunması için düşmanca değil dostane bir şekilde yürütülmesi gerektiğine işaret etti. Irak Meclisi, 5 Ocak'ta, ABD güçlerinin Irak'tan çıkarılması yönünde karar almıştı. Meclis, söz konusu kararın uygulanmasının yükümlülüğünü ise hükümete vermişti.

Amerikan kuvvetleri, geçen günlerde Irak'ın kuzeyi ile batısındaki 6 askeri üsten çekilmişti. Çekilme kararı, Amerikan üslerine yönelik füze saldırılarından sonra alınmıştı.

En büyük üssüne saldırı

ABD'nin Afganistan'daki en büyük hava üssü Bagram'a roketli saldırı düzenlendi.

Afganistan İçişleri Bakanlığı Sözcüsü Tarık Aryen, basına yaptığı açıklamada, Parvan vilayetinin Kaleçe köyünden ABD'nin Bagram Hava Üssüne 5 roket mermisinin fırlatıldığını söyledi. Aryen, bir araca yerleştirilen roket mermilerinin uzaktan kumandayla fırlatıldığını ifade etti. Afganistan'daki NATO birliklerinden yapılan açıklamada da, Bagram Hava Üssüne 5 roket mermisinin isabet ettiği ve can kaybı bulunmadığı kaydedildi. Saldırıyı henüz üstlenen olmadı.

'80 yaş üstünü almayın' talimatı

İSVEÇ'te bir hastanenin, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) taşıyan 80 yaş üstü hastaların yoğun bakıma alınmaması yönünde doktorlara talimat verdiği ortaya çıktı.

Aftonbladet gazetesinin haberinde, araştırmalarıyla tanınan Karolinska Üniversite Hastanesinin, Kovid-19 taşıyan 80 yaş üstü hastaların yoğun bakıma alınmamasına ilişkin doktorlara bir belge gönderdiği belirtildi. Aynı belgede, doktorlardan, kronik hastalığı bulunan 60 yaş üzeri hastalara da yoğun bakıma alınma önceliği verilmemesi istendi. Olayın basına sızmasıyla eleştirilerin hedefi olan hastane tarafından yapılan açıklamada ise "Tıbbi öncelik her zaman hastanın yoğun bakımla başa çıkma ve iyileşme beklentisine dayanır. Hastanın iyileşme beklentisi yüksek değilse yoğun bakım tedavisi uygulanamaz" ifadelerine yer verildi.

Afrika'da aşı denemek uluslararası hukuka aykırı

OLCAY KABAKTEPE / ANKARA

FRANSA'da iki doktorun, koronavirüse karşı geliştirilecek aşı ve ilaçların Afrika ülkelerinde denenmesi bütün dünyada tepki topladı.

Yüksek lisansını Fransa'da, Uluslararası Hukuk ve Avrupa Hukuku alanında yapmış olan Ankara Barosu üyesi avukat Damla İlbaş, Aydınlık'a yaptığı açıklamada, kağıt üstünde son verilmesine rağmen Batı'da sömürgeci bakışın devam ettiğine dikkat çekti. İlbaş, "Bahse konu testleri Afrika'da yapmak üzere alınmış resmi bir karar olmamakla birlikte, kararın alınması halinde durum Uluslararası Hukukun pek çok prensibine aykırılık teşkil edecektir" dedi.

Bu taleplerin sömürgeci, emperyalist zihniyetten bağımsız değerlendirilemeyeceğini kaydeden İlbaş, şöyle konuştu:

"Kamu yararı için dahi olsa, Kovid-19 ile mücadele adı altında, yabancı bir devletin vatandaşları üzerinde test yapılması kararı alınması, her şeyden önce Birleşmiş Milletler Anlaşmasının 2. Maddesinde öngörülen, üye devletlerin eşitliği prensibi ve başka bir devletin iç yetki alanına giren konulara müdahale etme yasağına aykırılık teşkil eder. Ayrıca, sonuç ve etkileri henüz belli olmayan testlerin yapılması pek çok insanın ölümüne yahut hastalanmasına neden olabilir. Bu durum İnsan Hakları Evrensel Beyannamesine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine ve daha pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesine aykırılık teşkil etmektedir."

Avukat İlbaş sözlerini şöyle tamamladı: "Kovid-19 aşısı araştırmalarının hazırlık aşamasında, insan sağlığı için oldukça tehlikeli olabilecek testlerin Afrika'da yapılması fikrinin tartışılıyor olması bile insanların eşitliği ve evrensel insan hakları konularında bizleri umutsuzluğa sürüklemektedir."

'Sürü bağışıklığı' kaos getirdi

DR. BERNA BRIDGE / Oxford

BİRLEŞİK Krallık, Başbakan Boris Johnson'ın hastaneye kaldırılması ve yoğun bakıma alınması ile karmaşık ve huzursuz bir süreçten geçmekte. İlk koronavirüs vakaları görüldüğünde hükümet "sürü bağışıklığı" politikası sebebiyle bir önlem almamıştı. Başbakan Boris Johnson "sevdiklerinizi kaybetmeye hazırlanın" diyerek virüsü kendi haline bırakacağını, okulları tatil etmeyeceğini, önlem almayacağını belirtmişti. Birçok yaşlı bu söylemden korkup evlerine kapanmıştı ama doğal olarak ölümler artmıştı.

Artan ölümlerle bilim insanları, doktorlar ve halktan gelen baskıya dayanamayarak iki hafta sonra hükümet U dönüşü yaparak önlemler almaya başlamış, ancak gecikildiği için bu önlemler yeterli olmamıştı. Bu arada virüs birçok siyasetçiye ve hükümette görevli kişiye de bulaşmıştı. Sonunda Başbakana da bulaştı, ama elli beş yaşında ve risk grubunda olmamasına karşın Başbakan Boris Johnson'da hastalık ağır bir tablo çizdi, onu yoğun bakıma kadar götürdü.

YETKİ TARTIŞMASI

Yokluğunda yetkisini 46 yaşındaki Çek asıllı Dışişleri Bakanı Dominic Raab'a verdi ama bu da ülkede birçok tartışmaya kapı açtı. Eğer Dominic Raab hastalanırsa ikinci adayın Michael Gove olması düşünülürken ikinci yetki de Rishi Sunak'a verildi. The Telegraph gazetesine göre Michael Gove'un bilinçli olarak dışlandığı düşünülüyor. Dominic Raab'ın da yetkileri dar. Örneğin kendisinin bakanları değiştirme ve kraliçe ile görüşme yetkisi yok. Ülkede siyasi bir boşluk hissediliyor.

ÇARPICI SONUÇLAR

The Guardian gazetesinin haberine göre yapılan bir araştırma (IHME analiz sonuçları) Avrupa'daki en yüksek ölü sayısının Birleşik Krallık'ta olacağına işaret ediyor. Ölümlerin 3 bin civarı olarak 17 Nisanda en üst noktaya ulaşacağını belirten araştırma 4 Ağustos'ta 66 bin 314 ölüyle Birleşik Krallık'ın en önde olacağını söylüyor. 23 Mart'ta 54 ölü varken "sürü bağışıklığı" kararıyla gelen gecikmenin bu sonuca neden olacağı belirtiliyor. Aynı araştırma, 17 Nisan civarı Birleşik Krallık'ta 24 bin 500 yoğun bakım yatağına ihtiyaç varken 799 yatak olanağı olacağına işaret ediyor. 4 Ağustos'ta paralel olarak toplamda İtalya'da 20 bin 300, İspanya'da 19 bin 209, Fransa'da 15 bin 058, Almanya'da 8 bin 802 ölüm olacağını öngörüyor. Birleşik Krallık'ta yatakların yetmeyeceği, Almanya'da ise yatakların yeterli olacağını belirtiyor. Kısacası Boris Johnson'ın aldığı kararlarla hem ülkesini hem de kendisini riske attığı görülüyor.

ÖNLEMLER ARTIRILDI

Johnson'ın yoğun bakıma kaldırıldığı haberlerinin ardından İngiliz sterlini ABD doları karşısında yüzde 0,3, avro karşısında yüzde 0,1 değer kaybetti. Yoğun bakımda olan Johnson'ın tedaviye yanıt verdiği açıklamaları gelirken Galler Bölgesi sokağa çıkmayı bir hafta daha uzattı. Lanchashire'da ise 1000 kişilik geçici bir morg inşasına başlandı. Londra'da, 9 günde hazırlanan 4 bin kişilik korona hastanesi de hastalara kapısını açtı.

Bu arada hastanelerde sağlık hizmetlilerine yönelik koruyucu giysi ve maske konusunda da bir kıtlık olduğu belirtiliyor. Hemşire ve hastabakıcıların risk altında olduğu açıklandı.

Yaklaşan Paskalya tatilinde insanların evden çıkmaması için uyarılar yapılmakta.

GÜÇLÜ BİR PSİKOLOJİ YOK

68 yıldır tahtta olan Kraliçe Elizabeth koronavirüsle ilgili halka seslendi. Noeller dışında 68 yılda yalnızca dört defa; 2012'de 50'nci yılını kutlarken, 2002'de Ana Kraliçenin ölümünde, 1997'de gelini Prenses Diana'nın ölümünde ve 199'de ilk Körfez Savaşı'nda halka seslenen Kraliçe koronavirüs sebebiyle beşinci defa halka seslendi. Durumu İkinci Dünya Savaşına benzeten Kraliçe hep birlikte bu günlerin aşılacağına, güçlü olduklarına, iç disiplin ve mizah becerileri olan bir toplum olduklarına işaret etti.

Buna karşın halkın psikolojik olarak çok güçlü bir durumda olmadığı görülüyor. Siyasi çevreler ve basın genelde olumlu haber veremiyor. Başbakanın yoğun bakıma alınması, siyasi boşluk, önlemlerin geç gelmesi ve ölümlerin artması kaygı eşiğini artıran ana başlıklar…

Ergün Penbe yine örnek oldu

TFF 2'nci Lig Beyaz Grup ekiplerinden Tarsus İdman Yurdu'nun teknik direktörü Ergün Penbe, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle evinden çıkamayan ihtiyaç sahiplerine gıda ve hijyen paketi götürdü.

Tarsus Belediyesinden yapılan açıklamaya göre, salgından korunmak için evlerinde kalan vatandaşlara kuru gıda, taş sebze, ekmek ve dezenfektan dağıtımı yapılırken; futbolculuğu döneminde centilmenliği ile öne çıkan Ergün Penbe, sosyal sorumluluk alanında da üstüne düşeni yaptı.

MAHALLE MAHALLE DOLAŞTI

Dağıtıma katılan eski milli oyuncu Penbe, hem vatandaşlarla sohbet etti hem de paketlerini teslim etti. Galatasaray'da oynadığı yıllar boyunca milli takıma da büyük hizmetlerde bulunan Penbe'yi görünce şaşkınlık yaşayan vatandaşlar, ziyaretten dolayı tecrübeli futbol adamına teşekkür etti.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Penbe, "Başımıza musallat olan bu virüs, evde kalmayla etkisini kaybediyor. Yan yana gelmemeye dikkat edelim, biraz daha duyarlı olursak vaka sayısının artmasını önleyebiliriz" ifadelerini kullandı. Penbe, çalışmada yer almaktan dolayı mutluluk duyduğunu belirterek, "Biz de kampanyada bir katkımız olsun diye geldik. Mahalle mahalle dolaşıp insanların ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyoruz. Çalışmada emeği geçen herkese teşekkür ediyorum" diye konuştu.

İlk hedef: Sezonu TAMAMLAMAK

Basketbolda liglerin askıya alınmasına sebep olan koronavirüs salgını, sezonun akıbeti hakkında soru işaretlerini beraberinde getirdi. Türkiye Basketbol Federasyonu Başkanı Hidayet Türkoğlu, sezonun tamamlanması için yaz aylarını bekleyeceklerini söyledi

TÜRKİYE Basketbol Federasyonu (TBF) Başkanı Hidayet Türkoğlu, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle ertelenen liglerle ilgili konuştu. Türkoğlu, yaptığı açıklamada, tüm dünyanın zorlu bir süreçten geçtiğini ve bu süreci federasyon olarak çok yakından takip ettiklerini belirtti.

Liglerin durumuyla alakalı kulüplerle iletişim halinde olduklarını anlatan Türkoğlu, şunları kaydetti: "İster istemez bizim de federasyon olarak, insani olarak cevap bulamadığımız sorular var. Bu soruların cevaplarını bulamadığımız için bir rota belirleyemiyoruz. Sadece Süper Lig değil, alt liglerimiz de ertelendi. Binlerce sporcu kardeşimiz var. Onlar da bizden haber bekliyor. Bizim temennimiz ve isteğimiz, liglerin tekrar oynanmasıdır. Bunu, insani olarak da söylüyorum. Tabii ki insan sağlığı her şeyden önce gelir. Göreve geldiğimizden beri şeffaf, adaletli bir şekilde federasyonu yönetmeye çalışıyoruz. O yüzden ilk temennimiz, bu işler biraz daha normalleşmeye başladıktan sonra tekrar ligleri oynatabilir hale getirmek."

'BASKETBOLUN DURUMU FUTBOLDAN FARKLI'

Basketbolun futboldan farklı dinamiklere sahip olduğunu dile getiren Türkoğlu, "Biz de haziran, temmuz gibi belli bir duruma geliriz. Daha erken de olabilir daha geç de olabilir. Biz, bu süreçte futboldan farklıyız. Futbolda birçok yabancı oyuncu burada kaldı. Yabancı basketbolcular, özellikle ABD'li oyuncular ülkelerine döndü. Her şey normalleştiği zaman ligleri haziran, temmuz, ağustos aylarında oynatıp bitirmek istiyoruz. Ondan sonra önümüzdeki sezonun planlamasını yapacağız" ifadelerini kullandı.

Ligler oynandığı zaman tam anlamıyla adaletli bir sonucun ortaya çıkacağını vurgulayan Türkoğlu, "Çünkü o zaman hakkaniyet anlamında, kimlerin şampiyon olacağı belli olacak. Kimlerin düşüp kimlerin çıkacağı netleşecek. O yüzden kötü senaryoları düşünmek istemiyoruz. Şu zamana kadar ülkemizdeki yetkililer çok başarılı işler yaptı. Onları da kutluyorum" diye konuştu.

YABANCI BASKETBOLCULAR BELİRLEYİCİ OLACAK

Hidayet Türkoğlu, ülkelerine giden yabancı basketbolcuların Türkiye'ye dönmesi için gerekli şartların oluşması gerektiğini de vurguladı. Türkoğlu, sözlerine şöyle devam etti: "Şu an çoğu takımımızın yabancı oyuncuları evlerine dönmüş durumda. Seyahatler ne zaman başlayacak, bu insanları ülkemize ne zaman getirebileceğiz, dönenler tekrar karantina süreçlerine girecek mi? Bu sorular netlik kazandığı zaman daha net bir planlama yapacağız. İnşallah, bütün takımların oyuncuları gelip hazırlanma süreci geçirdikten sonra, herkesin mutlu olacağı, kazananın ve kaybedenin sahada belli olacağı adaletli bir sezonu noktalarız. Daha sonra da 2020-2021 sezonu için daha sağlıklı planlar yaparız. Biz ekip olarak, tabii ki en kötü senaryoyu da düşünüyoruz ve bunun hazırlığını da yapıyoruz ama şu an bunu konuşmak bile istemiyoruz."

'BASKETBOLUN PAYDAŞLARI ANLAYIŞLI OLMALI'

Hidayet Türkoğlu, 2021 Avrupa Basketbol Şampiyonası'nın (EuroBasket 2021) da diğer organizasyonlar gibi ertelenmesi gerektiğini aktardı. Gelecek yıl basketbol fikstürünün çok yoğun olacağını belirten Türkoğlu, "Temennimiz 2021 Avrupa Basketbol Şampiyonası'nın 2022'ye ertelenmesi. Çünkü, önümüzdeki yıl olimpiyatlar var. Olimpiyatların bitişi 8 Ağustos, Avrupa Şampiyonası'nın başlaması eylül ayının başı. Olimpiyat sonrası Avrupa Şampiyonası için hazırlanma süreci olmaz. Bunun lige yansıması olur. Haziran 2021'de olimpiyata kalma maçlarını da düşünürsek oyuncuların neredeyse 12 ay hiç dinlenmeden oynaması lazım. Bu da sağlık anlamında çok mantıklı değil" değerlendirmesinde bulundu.

Tüm dünyada spor ekonomisinin mutlaka yara alacağını kaydeden Türkoğlu, şöyle konuştu: "Sporcu arkadaşlarıma ve kulüplerimize vermek istediğim mesaj şu, hepimiz bu süreçte anlayışlı olmalıyız. Spor ekonomisi bu süreçten etkilenecek. Bizim buradaki temennimiz ve isteğimiz, kulüpler ve sporcuların iletişim halinde olması. Her iki tarafın da bu süreçte birbirine destek olması lazım. Bu süreçte uyguladığımız tedbirlerle alacağımız yaraların derecelerini düşürebiliriz. Kulüpler ve oyuncuların özellikle kontrat süreçlerinde birbirlerine destek olması gerekir."

Atilla ÖZALP

halklailiskiler@aydinlik.com.tr

Biz bize yeteriz

ATOS, Portos ve Aramis üç silahşörlerdi. Daha sonra Dartanyan da bu üç silahşörle arkadaş oldu ve birlikteliklerini unutulmaz sloganlarıyla ifade ettiler: Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için! Fransız yazar Alexander Dumas'ın "Üç Silahşör" isimli eseri, dayanışma ve dostluk anlamında herkese örnek olmuştur. Ben de Alexander Dumas'ın tekerlemesinin etkisinde kalıp çalıştığım kulüplerde takım olgusunu yaratmak için sık sık bu ifadeyi kullandım. Biliyorum ki sizler de bu sloganı çok kez kullandınız. Şimdiyse yeni bir sloganımız var: Biz bize yeteriz Türkiyem.

Bazı devletler Kovid-19'a karşı halkına maddi bakımdan tam destek verirken, bildiğim kadarıyla "Biz bize yeteriz" etiketiyle ulusal bir yardım kampanyası başlatan tek ülke biziz. Kampanya güzel, bazıları ise kendi cebiyle yardımlaşmayı daha çok sevip bir liralık maskeleri 15 liraya satınca devlet de salgının başlangıcından bu yana en doğru hareketi yaparak maske satışını yasaklayıp maskeleri bedava dağıtacağını duyurdu.

Maskelerin ücretsiz dağıtılacak olması doğru ancak bazı devletler salgın geçene kadar vatandaşlarına maddi olarak tam destek verirken, biz en az 6 ay çalışıp, 450 gün sağlık sigortası primi yatanlara işsizlik maaşı ödeneceğini duyurduk. İşini kapatıp salgının bitmesini bekleyen esnafa da düşük faizli kredi verileceğini açıkladık. Ama yardıma ihtiyacı olup(!) başvuru yapan esnafların içinden bir tanesi bile krediye uygun bulunamaz. Anlayacağınız, kredi şartları, parası olan esnafa uygun... Evden çıkmayacak olanlar sadece parası olanlar, günlük hatta saatlik çalışarak evine ekmek götürmek zorunda kalanlar ise "Virüs öldürmezse açlık öldürür" diyerek işe gidince, virüs kısa sürede tüm ülkeye yayıldı.

Salgın, karabasan gibi çöktü üstümüze. Bununla birlikte, asıl sorun salgın sonrası da devam edecek. İngiltere Premier Lig takımlarından Burnley, salgının bir ay daha devam etmesi durumunda iflas edeceğini duyurdu. Yani anlayacağınız üzere sorun ekonomik anlamda da büyük... Bizim liglerimizde ise salgın öncesi bile ödeme güçlüğü yaşayan kulüplerimiz salgın sonrası perişan olabilir...

Gerçek şu ki, ekonomik anlamda devletimiz güçlü değil. Ama yoksul olmak da ayıp değil. Kasan tamtakırken zengin gibi davranırsan gün gelir, zorda kalabilirsin. Vatandaşın ekmek parası için dışarı çıkacak olmasının, virüsün yayılımını artıracağı kesin ama kasanda halkın yaralarını sarmak için destek vereceğin para yoksa "Biz bize yeteriz" etiketiyle başlatılan kampanya da doğru bir adım. En azından, bu ülkeden kazandıklarıyla maddi bakımdan rahat olan azınlık kesimin bu kampanyayla halkına destek çıkması güzel bir gelişme olur. Ama tabii ki, kampanyada toplanan paralar belli şartlara bağlı kalmaksızın halka bir an evvel dönmeli...

Fenerbahçe'den 65 yaş üstü taraftarına destek

MART ayından bu yana ülkemizde etkisini gösteren yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını dolayısıyla Fenerbahçe Kulübü de harekete geçti. Sarı-lacivertli kulübün yönetim kurulu üyesi Mustafa Kemal Danabaş, koronavirüs salgını nedeniyle 65 yaş üstü kulüp üyeleri ile kombine kart sahiplerine destek kolisi göndereceklerini bildirdi.

'FENERBAHÇE AİLESİ DESTEK KOLİSİ'

Mustafa Kemal Danabaş, sarı-lacivertli kulübün internet sitesinde yer alan açıklamasında, koronavirüsün Türkiye'de etkisini göstermeye başladığı andan itibaren her türlü tedbiri aldıklarını belirterek, şunları kaydetti: "Günden güne de gelişmelere uygun olarak bu tedbirleri güncelleyerek hayatımıza devam ediyoruz. Başkanımız Sayın Ali Koç'un önderliğinde, devletimizin uyguladığı 65 yaş üzerine sokağa çıkma yasağından sonra, 65 yaş üzeri kulüp üyelerimiz ile kombine kart sahiplerimize nasıl destek olabileceğimiz ile ilgili bir beyin fırtınası yaptık. Bunun sonucunda da 'Fenerbahçe Ailesi Destek Kolisi' adı altında onlara temizlik malzemeleri ve gıda malzemeleri içeren koliler göndermeye karar verdik."

Yardım kolilerini 13 Nisan Pazartesi gününden itibaren göndereceklerini aktaran Danabaş, "Futbol, basketbol ve voleybolda kombine kart sahibi olan tüm 65 yaş üzeri taraftarlarımıza bu koliler iletilecektir. 5 bini aşkın 65 yaş üzeri kişi tespit ettik. Adresleri güncellemek ve onaylamak için ciddi bir kısmına ulaştık. Hâlâ ulaşamadığımız üyelerimiz var. Kombine kart sahiplerinin hepsine ulaştık. Bizim ulaşamadığımız üyelerimiz 444 1907 numaralı telefondan kulübümüze veya e-posta yoluyla bize ulaşabilirler" ifadelerini kullandı.

Hikayesinin sonunda madalya olacak

ÜLKEMİZE Dünya Gençler Judo Şampiyonası'nda 24 yıl sonra altın madalya kazandıran milli sporcu Bilal Çiloğlu, Tokyo Olimpiyatları'na kota elde etme süreci ve Olimpiyat hedefleri ile ilgili açıklamalarda bulundu.

İlk kez 2019'da katıldığı Büyükler Dünya Şampiyonası'nda 7'nci olduğunu, puan anlamında iyi bir performans sergilediğini ifade eden Bilal, "Bu sonuçla çıkışa geçtim. Sonrasında Zagreb Grand Prix'sinde üçüncü, Abu Dabi Grand Slam Turnuvası'nda şampiyon oldum. Bu beni olimpiyat sıralamasında ikinci sıraya kadar ilerletti. Ardından Okyanusya Açık'ta altın madalya aldım. İki haftada olimpiyatlar için kendimi çok iyi bir yere getirdim, hatta garantiledim diyebilirim" dedi.

'OLİMPİYAT ŞAMPİYONLARIYLA ARAMDA BÜYÜK FARK YOK'

Judoda olimpiyat kotasının kesin ilanının uzun bir süreç gerektirdiğine işaret eden milli sporcu, "Normalde bu yıl mayıs ayında puan maçları sona erecek, sonrasında da kota listeleri açıklanacaktı. Şu an maç eksiğim nedeniyle dünya sıralamasında 4'üncü sıraya geriledim ama kalan yedi maça katılmasam bile olimpiyat kotası alacak durumdayım. Garanti diyebiliyoruz. Bizde şu an 4 sporcu bu şekildeyiz. Judoda 4 sporcunun kotası kesin diyebiliriz" şeklinde görüş belirtti.

Tokyo Olimpiyatları'nda başarılı olabilmek için elinden geleni yaptığını söyleyen Bilal, şunları kaydetti: "Olimpiyat madalyası hedefimi ağzımdan hiç düşürmedim. 2016'daki Rio Olimpiyatları bittikten sonra kendime, 'Olimpiyat madalyasını alacağım' dedim. Bunu başarabileceğime çok inanıyorum. Daha önce Olimpiyat şampiyonlarını, dünya şampiyonlarını yendim. Aramızda büyük bir fark olmadığını biliyorum. Dünya sıralamasında da ikinci sıraya kadar gelmiş birisi olarak, oraya favori gideceğimi düşünüyorum. Olimpiyatlara seribaşı olarak başlayacağım inşallah. Günümde de olursam, Tokyo Olimpiyatları'nda madalya alacağıma, hatta şampiyon olacağıma inanıyorum. Hedefim de bu."

Türkiye adına branşında birçok madalya hasretini sonlandırdığını anımsatan Bilal Çiloğlu, sözlerini şöyle tamamladı: "Judoda 21 yıllık Olimpiyat şampiyonluğu hasretini sonlandırmak, benim çok büyük bir hayalim. Ondan sonra, güreşte de olduğu gibi her Olimpiyatta judoda bir madalya kazanılmasını istiyorum. İnşallah bunun başlangıcını 2021 yılında altın madalya alarak, İstiklal Marşı'mızı okutarak vermiş oluruz. Judonun ülkemizde her Olimpiyatta madalya beklenen bir branş olmasını, buna da aracı olmayı istiyorum."